శ్రీ

సుభద్రాపరిణయము.

ఇది

కూచిమంచి జగ్గకవి ప్రణీతము.

కలావతీపత్రికయందు ప్రకటితము.

మొదటికూర్పు 200

కలావతీముద్రాక్షరశాలను ముద్రితము.

రాజమహేంద్రవరము.

వెల. 8 అణాలు.

1904

శ్రీ

సుభద్రాపరిణయము

ప్రథమాశ్వాసము.

శా. శ్రీయలరన్ సుభద్రయును సీరియుఁ బార్శ్వముల న్మెలంగఁగన్
త్యాయతలీల నీలశుభధరాగ్రమునందు వసించి నిచ్చలుం
బాయక భక్తకోటి కనపాయశుభంబు లొసంగు శ్రీజగ
న్నాయకదేవదేవుఁ డభినంద్యకృపామతి మమ్ముఁ బ్రోవుతన్.

చ. జలజదళాక్షు వక్షమను సౌధతలంబునఁ గౌస్తుభాతిని
ర్మలనవదీప దీప్తులు విరాజిలఁ గాపురముండి ముజ్జగం
బులుఁ గరుణాకటాక్షమునఁ బ్రోచు జగజ్జనయిత్రి లక్ష్మి ని
చ్చలు నమదీయ గేహమున సంతసమూని వసించుఁ గావుతన్. ౨

చ. అగజవివాహవేళఁ దన యౌదలఁ బొల్చు సుధాంశు మండలం
బెగదిగఁ జూచి పెండ్లికొడు కేమిటికిం దలఁ బ్రాలపళ్లెమి
మ్ముగ ధరియించె నంచు నతిముగ్ధతఁ బల్కు భవాని నెచ్చెలిం
దగఁ గని నవ్వు శంకరుఁ డుదారత మాకు నభీష్టమీవుతన్. ౩

చ. కరిముఖుఁ గన్నతల్లి శశిఖండవిమండను కూర్మిరాణి భూ
ధరవరు ముద్దుపట్టి నిజదాసగృహాంగణకల్పవల్లి ని
ర్జరనికరప్రపూజిత విరాజితచారుపదారవింద శాం
కరి భువనైకమాత కుతుకంబున మాకు శుభంబు లీవుతన్. ౪

శా. వందారుత్రిదశాధిపప్రముఖ దేవవ్రాతసన్మౌళిస్ఫుర
న్మందారద్రుమదివ్య సౌరభమిళన్మంజు ప్రసూనాగ్రని
ష్యందన్నవ్యమరంద బిందుపరిషిక్తాంఘ్రిద్వయుం డాశ్రితా
నందుం డెప్పుడు మాకు నిచ్చు నతులానందాయురారోగ్యముల్. ౫

క. తెలిలావుపులుఁగు మావులు, గలయాలవేలుపుల పెద్ద గాదిలి కలికిం
బలుకుల చిలుకల కొలికిం, దలఁతున్ సాహిత్యమిడఁ దరలని భక్తిన్. ౬

సుభద్రాపరిణయము

చ. ధనదసుహృన్నగాగ్రస ముదంచితదివ్యకపాలమాలికల్
గనుఁగొని గాఢయుగ్మములుగా మదినెంచి కరంబు సాచి తా
గ్గనసవిగారనంబలఁచి కౌతుకలీలనటించుపార్వతీ
తనయుఁడు విఘ్నరాజు ప్రమదంబున మత్కృతిఁ బ్రోచుఁగావుతన్ ౭

గీ. వామలూరుభవుని వ్యాసు మల్హణుఁ గాళి దాసు మాఘుఁ జోరు దండిఁ బ్రవర
సేను భట్టబాణు శ్రీహర్షు భవభూతి భారవి మయూరుఁ బ్రస్తుతింతు. ౮

గీ. నన్నపార్యునిఁ దిక్కయజ్వాచిరాజు సోము నమరేశు శ్రీనాథు భీమకవిని
రంగనాథునిఁ బోతనకుఁ బ్రాజ్ఞవరుని శంభుదాసు భాస్కరు సంస్మరింతు. ౯

సీ. కౌండిన్యగోత్రవిఖ్యాతునిఁ గూచిమంచ్యన్వయాంభోధి నీహారకరుని
గంగనమంత్రి శేఖరునకు నంగనామణియగు లచ్చమాంబకును సుతుని
బహుకావ్యనిర్మాణ బంధురప్రతిభునిఁ గుక్కుటేశ్వర కృపాంకూరలబ్ధ
సత్కవితా మహాసామ్రాజ్య భారధౌరేయుని బుధజనప్రియ చరితుని
దెందులూరి లింగనారాధ్య దేశికేంద్ర, దత్త మాహేశ్వరాచార వృత్తి రతునిఁ
గందరాడ ఘనగ్రామమందిరుని మదగ్రజునిఁ దిమ్మకవిరాజు నభినుతింతు. ౧౦

వ. అని యిష్టదేవతాప్రార్థనంబును, మహాకవివర్ణనంబునుం గావించి. యేనొక్క
మహాప్రబంధంబు రచియింపంబూని యున్న సమయంబున. ౧౧

సీ. బ్రహ్మహత్యాఖిలపాపజీమూత ఝంఝూవాతమే వేల్పు సౌధచక్ర
ముసురాపానోగ్ర దురితాంధకారార్క కిరణమే దేవుని కేతనంబు
గురుతల్పగమనాఘ ఘోర కుప్యాటవీ దవవహ్ని యే ప్రభుదర్శనంబు
కనకాపహరణ దుష్కలుష పర్వత మహాశని యే విభుని సుప్రసాదకణము
కలితతత్సహవాసాది వృజినకలభ, పంచముఖడింభ మే స్వామి పాదతీర్థ
మట్టి పురుషోత్తమోత్తమ పట్టణాధి, నాయకుండైన శ్రీజగన్నాయకుండు. ౧౨

క. ఒకనాఁడు నాకుఁ గలలోఁ, బ్రకటకృపాస్వాంతుఁడగుచుఁ బ్రత్యక్షుండై
నికటమున నిల్చి మెల్లన, యకుటిలగతి నిట్టులనుచు నానతియిచ్చెన్ ౧౩

గీ. వత్స వినుమీవు నా పేరివాఁడ వగుట,
నీ సుభద్రంబు లిడ వచ్చి నిలచినాఁడ
పాపఁగని మాపు సౌఖ్యంబు లొసఁగువాఁడ
నిందు వేడుకమదిఁ బూనియుండినాఁను. ౧౪

క. వెలవ్రెప్పార సుభద్రా, పరిణయ మొనరించి మాకు భక్తి దలిర్పం
జెలువుగఁ గృతిగాఁ గింపుము, సరసయశస్సాంద్ర జగ్గసత్కవిచంద్రా. ౧౫

వ. అని యానతిచ్చి యప్పరమేశ్వరుండంతర్హితుండైన నేనత్యంత సంతుష్టాం
తరంగుండనై. ౧౬

షష్ఠ్యంతములు.

క. భద్రిగజ రత్నమునకు సు, భద్రావదనాంబుజాత భాస్కరునకు ని
ర్నిద్రప్రభావునకు బల, భద్రసమేతునకు విహగపతికేతనునకున్. ౧౭

క. ఇంద్రద్యుమ్న సరస్తట, సాంద్రవిహారానుమోద సదమలమతికిన్
చంద్రార్క నయనునకు ని, స్తంద్రకృపాసింధునకును జనబంధునకున్. ౧౮

క. నిరవద్య పతితపావన, బిరుదాంకునకున్ సమస్తబృందారకకిం
నరగరుడ యక్షఫణిక్షే, చరవిద్యాధరకదంబ సంసేవ్యునకున్. ౧౯

క. హరిహయముఖనిఖిలామర, వరమకుట విఘటితదివ్యవనరుహరాగో
త్కరరుచి నీరాజితమృదు, చరణసరోజునకు భానుసమతేజునకున్. ౨౦

క. శక్రోపలనిభగాత్రున, కక్రూరజనావన క్రియాసూత్రునకున్
నక్రాపహరణ కారణ, చక్రాయుధ సహితపాణిశతపత్రునకున్. ౨౧

క. శతధృతినత చరణునకున్, దితిసుతకుల హరణునకు సుధీరక్షణవి
శ్రుతకరుణాభరణునకున్, నతజనశరణునకు నీలనగశరణునకున్. ౨౨

వ. సమర్పణంబుగా నారచియింపంబూనిన సుభద్రాపరిణయంబను శృంగార రస
ప్రబంధంబునకుం గథావిధానం బెట్టిదనిన. ౨౩

క. శ్రీకరమై మునిలోకవ, శీకరమై జగదతీతచిరతరబహుపు
ణ్యాకరమై నైమిశమను, ప్రాకటగహనస్థలంబు పరఁగు ధరిత్రిన్. ౨౪

క. ఘనులవ్వని శౌనకముఖ, మునివరులత్యంత మోదమునఁ బుణ్యకథల్
వినుచుండి రోమహర్షణ, తనయునిగని యనిరి వినయతత్పరులగుచున్. ౨౫

గీ. మునివరేణ్యా నరుఁడు మును సుభద్రాసతీ, మణిని బెండ్లియైన మహితచరిత
దెలుపవలయు మాకు దృఢమతి నననాతఁ, డెలమి వారికిట్లు దెలుపఁదొడఁగె. ౨౬

మ. ఇలయున్ సర్వపురాధిరాజములలో విఖ్యాతమై యొక్కప్రోల్
బలభిద్రత్న వినూత్నకాంచనకనత్ప్రాసాదకేళీకళా
కలనాకౌశల కామినీముకురశంకాకారిరాకానిశో
త్పలినీబాంధవ మండలంబవని నింద్రప్రస్థనామంబునన్. ౨౭

క. ఆపురమరువై భవజిత, గోపురము మణీనిబద్ధగోపురమిలకున్
నూపురము కలిమిచేడియ, కాపురమున్నట్టి నెలవు గణుతియొనర్పన్. ౨౮

మ. తావరా తాలకతానిమేడల నుదింగోరంబుగా నాడురా
నవలామిన్నలు మిన్నగేళ్కులిలో నాళీకనాళచ్ఛటల్
తివురొప్పారఁగఁగోసి మేపుదురుహాళింగేళి వ్యాసాళికిన్
భువనాతీత విచిత్రవైభవములం బొల్పారు నవ్వీఁడునన్. ౨౯

చ. మొలకపసిండి జీనిపనిముత్తెపు మేడలయందు బోఁడ్లై
కులుకుచు నాత్మనాయకులఁగూడి శ్రమంపడియున్న పిన్నరా
చెలువల గుబ్బచన్గవల జిప్పిలుచెమ్మటలార్చుచున్ స్వధునీ
జలజసుగంధగంధిలవిశంకట మందరగంధవాహముల్ 3౦

ఉ. మెఱుఁగుకడాగి బంగరపు మేడలరేల్విహరించు చేడియల్
బిఱబిఱఁ జెంతనున్న శశిబింబముగాంచి నిజాస్యలక్ష్మిని
త్రతిహరింపఁ బాకొనిన తస్కరుఁడంచును ముష్టిఘట్టనల్
మటిమటి జేయఁ జందురునకు మచ్చఘటిల్లెను నాఁటినుండియున్. 3౧

సీ. మదగజంబులు సానుమద్ద్రవ్యజంబులుగాఁగ విమలాశ్వములు తరంగములుగాఁగ
జనపరంపర జలజంతుసంతతిగాఁగ లలనలు విద్రుమలతలుగాఁగ
సౌవర్ణసౌధముల్ సైకతంబులుగాఁగ దేవతాభవనముల్ ద్వీపములుగ
తూర్యనాదములు నిస్తులఘోషములుగాఁగ నీలభిత్తికలు శైవాలములుగ
హీరసోపానపంక్తులహీనఫేన, పుంజములుగాఁగఁద్రిభువనాద్భుత సమగ్ర
వైభవంబున ననయంబు వరలువార్ధి, రాసిచందంబుపూని యారాజధాని. 3౨

ఉ. హాటక దివ్యరత్నఘటితావృతమై దివిలోఁజరాయు బ
లోత్కటవెడఁద క్రొత్తడపుకొమ్మల నిమ్ములఁ గ్రమింత్రు మి
న్నేటితరంగ మాలికలనీఁదుచు గ్రీడలు సేయు ఖేచరీ
పాటలగంధులారుచిర పట్టణరాజమునందజస్రమున్. 33

సీ. అంభోధిశయను బాహాంతరంబును బోలె ప్రతిదినకమలాధివాసమగుచు
ననురావతీపట్టణాధిరాజముఁబోలెననిమిషసంచారహారియగుచు
వనజహరియుతమ్ముఖీ స్వర్గభాగమునుబోలె సు[illegible]విభ్రాజమానమగుచు
విపులదానవిహార నృపసభాస్థలిఁబోలె కవిరాజ సద్వచఃకాంతమగుచు
భూరిదిగ్మండలముఁబోలె పుండరీక, కుముద[illegible]భాసమానమై కమలభవుని
సదనమునుబోలెఁ బరమహంసవ్రజాభి, రామ[illegible]పోలి ఖేయాంబురాశిదనరు

శా. జంభారాతికరాగ్రజాగ్రదురువజ్రక్రూర[illegible]ధారాహతిన్
స్తంభీభూతములైన భూమిధరముల్ స[illegible]నిషచే

సంభాషణము వేఁడి వజ్రిసుధ భూషావాప్తి నత్యుజ్జ్వల
తుంగ్రభీంద్రావృతులగు తత్పుర వరాంగుంగోల్వఁ బోలుం జుమీ. ౩౫

క. ఆయ్యారే పురివర్ణము, లాయ్యారంబెనయ ఖురపుటోద్ధపరాగం
బయ్యెను ఘోటకములపై, కయ్యానకు కాలుమవ్వ కరణిం జల్లున్. ౩౬

గీ. సభలఁ దవరాశిపోర్విదస్త్రై సంచరించి, తనకు బాగడిక దచ్చెఁగా కెవసి చూడ
జలజసంభవుఁ డేపాటి చదువుకాఁడ, టంచుఁ దెగడుదు రప్పురి యగ్రభవులు. ౩౭

క. సర్వజ్ఞశిఖామణులరి, గర్వవిదూరులు తమోవిఖండనులు కళా
ధూర్వహులనసు నమ్హాన్యు, లుర్వీజనులలర రాజులాప్పురిన్. ౩౮

గీ. ధనము బుధులకు నిడి పేరుగనినవేము
ధనదులము గాక యొకనూ లఁదవధనంబు
ద్రాఁచుకొనెడు కుబేరుఁడే ధనదుఁడంచుఁ
గేరుదురు మాటికవ్వీఁటి యూరుభవులు. ౩౯

మ. హాలమే పొద్దు భుజాగ్రపీఠమున గాయల్ గాయఁగా మోఁచియుఁ
త్కలికంద్రిమ్మరుగాని కానిపాలముందాదున్న పండింత్రునే
మొలకుం దెల్లని బట్టగానమయిసీముప్పొద్దుగల్ ద్రావునా
హాలియంచున్నరసింతు రందు నయభాగ్యాకర్షకుల్ కర్షకుల్. ౪౦

గీ. కనుల రాగాధరల్లు నీలకచలు హీర
రదలు నూత్నక నఖరలు రమ్యవిద్రు
మాంఘ్రులు సువర్ణ విగ్రహాలు చటివార
సతులు మణిమయ కాంచన ప్రతిమలౌర. ౪౧

సీ. తమనెమ్మొగముల చెల్వము గను నివియను సరణిఁ గమ్మని తమ్మివిరులొసంగి
తమవాలుఁజూపులందము పూనునియను కరణిఁ జక్కని నల్లగల్వలొసఁగి
తమవాతెఱల సొంపు దాల్చు నివియనుజాడ నాడెంపు దాసనములొసఁగి
తమదంతపంక్తి చందము జెందు నివియనుపోలుపున గుందకుట్మలము లొసఁగి
తమనఖర నాభి నాసాపదముల కొమరు
గాంచు నివియను క్రియ గేతకములు పొన్న
పువ్వులు చంపకములును జెందొవలు నొసఁగి
విటులు నలరింతురి పుష్పలావికలు వీఁట. ౪౨

సీ. తమ మొగంబులు సరోజములంచు జేరి నాసలు చంపకములంచు మజరగు తేంట్లు
తమ కెంపు బెదవులు బింబములంచు జేరి మైసాంకవంబున కుల్కుచను శుకములక్క

దనుకోమలతలు నాగమోలంబు మఱికేరి కన్బోనులు విందగని పాంథగానులు గతులఁ
దనుకరధబాబు పల్లవములంబు మఱి కేరికొప్పులు మొగుళ్లని యోసనిలుపికములఁ
గాంచి కిలకిల నవ్వు మఱిగనక కంక
గారవంబులు చాలఁగ బిట్టాచిరా పులుఁగు
చెంత్రములఁ బోలుదురు పాంథచిత్తములు చ
లింపనా బ్రోడశాలిపాలికలు లీల. ౪౩

క. జ్ఞానగరరవేలు మేలుగ, మానితకీర్తి ప్రతాపమహిమోన్నతుఁడై
దీనజనావనరతుఁడై, దానకళామహితుఁడనఁ దగు ధర్మజాదేవుండ్. ౪౪

సీ. సర్వసర్వంసహా ధూర్వహతా దృతకరికిరి మహిగిరి కచ్ఛపుండు
బహుకులాచల శిలాఫలకాగ్రభాగవినిహిత జయ శాసనాంకుండు
తతనిరంతరదాన ధారాప్రవాహనిశ్ప్రపూరిత సప్తసాగరుండు
చండఖండన సముద్దండవిక్రమ కళాఖండితాహిత రాజమండలుండు
జైత్రయాత్రావసర వినిస్తంద్రరణిద
ఖండ భేరీ ధణంధణత్కారఘోర
వీరకాహళ కారావ విచలితాష్ట
మహిధేంద్రుండు పాండవేయాగ్రజుండు. ౪౫

సీ. కువలయానకళాకుశలుఁ డింతియకాని వివరింపఁ గ్రవిశ్వేషిగాఁడు
సతతసన్మార్గ సంచారి యింతియకాని రూపింప దోషాకరుండుగాఁడు
బుధజనప్రియాకరాభ్యుదయుఁ డింతియకాని శోధింపగురుని పత్నుండుగాఁడు
వర్ణితపరిశుద్ధ వర్ణుఁడింతియకాని గణుతింపఁ పులిపలత్మఁఁడుగాఁడు
ధర్మిరయీతఁడు రాజుగాకిల నొకండు
రాజకుటకట్టు దగునని రహినిసుకవి
రాజులును రాజులును బుధరాజులెన్న
రాజశేఖరుకీర్తి నాధర్మరాజు దనరు. ౪౬

సీ. చెవిచేంతగూర్రదిద్వి జిహ్వాకోట్లులగూర్చి బిహ్మాహింసనబుద్ధి ప్రబలఁ డేని
దుర్వర్ణాశాభూమి భృత్యాటంబులనుగూడి యుగ్రుఁడై ప్రజఁద్రుంపకుండెనేని
పరమువాహినిగూడి పౌరుషంబరవాడి తిప్పలబడి తూలి తిరుగఁ డేని
విసముగుత్తుఁబట్టివేడి చూపాదవంగ ధర్మశాలిగ్రా తనరఁడేని
యక్షవునకు రాజశేఖరుఁడనెడు పేరు
దగుఁగదయటంచుఁ గవిబుధోత్తములు పారెఁ

దనమహారాజ శేఖరత్వము గణింపఁ
దనరెఁ జిరభోగి సురరాజు ధర్మరాజు. ౪౭

గీ. ప్రాణికోటుల దండించు జాలి యెఱుఁగఁ
డెప్పుడు మారకులగు బంట్ల నేలఁబోఁడు
గురు గదాన్వితుఁడై మూలఁగుంటుపడఁడు
నిర్మలాచార శీలుఁడౌ ధర్మరాజు. ౪౮

గీ. అనుపమానవ్రాళికభీమవిజయ
నకులసహదేవులనఁగ విఖ్యాత బలాఢ్యు
లఖిల బుధబంధురక్షణోపాయవిదులు
నలువు రనుజన్ములు ప్రశాంతనయులు గలరు. ౪౯

క. అనలోపలబ్ధములు దనయావతి దప్పక సమస్తహారిదంత ధరి
త్రీనాథ సమితి గెలిచి యహీనపదార్థములు దెచ్చి యియ్యఁగ నెమ్మిన్. ౫౦

సీ. హారప్రభాపూర హీరసోపానంబు నీలజాలక జాలలాలితంబు
వైడూర్యవిరచిత వలభికానికరంబు విద్రుమస్తంభ ప్రవిస్తరంబు
ఘనపుష్యరాగ ద్వారబంధంబు గోమేధికావృత కుట్టిమంబు
విపులగారుత్మత వేదికారుచిరంబు పద్మరాగకవాట బంధురంబు
స్వచ్ఛముక్తాఫల చ్ఛటాచ్ఛాదనంబు
నగుచు వెలుఁగు సభాగృహాభ్యంతరమున
సకలబుధబాంధవామాత్యసహితుఁడగుచుఁ
గడఁక నాకనాథుఁడు పేరోలగమున నుండి. ౫౧

గీ. తనపురోహితుఁడైన ధౌమ్యమునియునుంగు
ననుజకామరుని సకలవిద్యావిశార
దుని విశారదు వీక్షించి యనుపమాన
మృదుమధుర వాక్సుధాధార లొలుకఁ బలికె. ౫౨

క. ధరణీసురద్వారకపురి, కరిగి జనార్దనుని గాంచి యందఱి సేమం
బరసి నిరాతంకగతిన్, సరగున రమ్మనుచు నెలవొసంగిన యంతన్. ౫౩

మ. చనియా భూమిబుధుండు గాంచె నమరన్ సంప్రీతచేతస్కుఁడై
ఘనగంభీర జలాంతరాళచలదుగ్రగ్రాహనక్రోగ్రమున్
ఘనటఝ్ఝారి ఝుళంఝుళారవవలత్కల్లోలనిద్రమున్
జనహృద్యాస్పద దక్షముద్రము సరిత్సంయోగ సచ్ఛిద్రమున్. ౫౪

సీ. ఘనులకపార జీవనమొసంగెడుదాత మర్యాదప్పని మానఘనుఁడు
బహుతరకవిరాజ పాలనశీలుండు సతతమహోన్నత చక్రవర్తి
యురుమహీభృత్కోటికునికి పట్టగుమేఁటి మణికంకణోర్మికామానితుండు
వర్ధమానానంత వాహినీ సహితుండు భువనాభిరామవిస్ఫురిత కీర్తి
యారసాధీశ్వరుండాత్మ నెన్నబాడ
బాశ్రయుండగు టేమి చోద్యంబటంచు
నెంచుచు ధరామరోత్తముండేగి భవ్య
సరణినల్లన ద్వారకాపురము చేరి. ౧౧

సీ. వలపుగొజ్జఁగినీటి సెలయేటిగమి దాటి ఘనసారకదళికా వనులుగడచి
చలువచెంగలువ బావులక్రేవ విహరించి దాకఁపందిరిచాల్పుదరులనిలిచి
బలితంపునెత్తమ్మి కొలఁకుల కడ డాసి పొవలుక్రొవ్విరి మల్లెపొదలుదరిసి
గుజ్జుమామిడి మ్రాఁకులనీడవసియించి గున్నసంపెఁగతోఁట గుంపులారసి
పారిజాతమహా పాదపచ్ఛటాని
రంతరోద్యాన వాటికాభ్యంతరేందు
కాంతమణిపీఠికాగ్రభాగముల మెలఁగి
ద్వారకాపుర ఘంటాపథమునఁ జనుచు. ౧౨

సీ. కనకనిర్మిత శతాంగములు నిరీక్షించి యలమేరుశిఖరంబులని తలంచు
మత్తద్విరదరాజ మండలంబులు చూచి యంజనాహార్యంబులనుచు నెంచు
జంద్రకాంతోపల సౌధముల్ గనుగొని హారగిరికూటంబులని గణించు
బహుళసమున్నత ప్రాకారములుగాంచి ఘనచక్రవాళాద్రులనుచు నెన్ను
దివ్యమాణిక్య దీప్తి దేదీప్యమాన
దేవతాగార గోపురాదికములరసి
రోహణక్ష్మాధరములని యూహసేయు
పరివిమలానంద హృదయుఁడై బ్రాహ్మణుండు. ౧౩

గీ. అట్లుపురవీధిజని మురహరునినగరు
చొచ్చి మోసల నిల్చియచ్చోఁ నొక్క
చారునీక్షించితనరాక శౌరికెఱుఁగఁ
జెప్పుమని పంపనతండేగు నప్పుడవల. ౧౪

సీ. బహురత్నదీప ప్రభాభాసమానంబు కనకపంజర శారికా శుకంబు
పటుతరరతిబంధ బంధుర ప్రతిమంబు గోమేధికోజ్జ్వలత్కుట్టిమంబు
ధళధళత్కాంతి నిర్మలతరాదర్శంబు కస్తూరికాగంధ గంధిలంబు
ఘనపేటికాపేటి కాళాలరమ్యంబు హిమవారిపూరిత హేమకలశ
మతులసౌరభ్య సంవాసితాభ్రపాళి
జాతభూజాతకుసుమ సంఘాతరచిత
పారిశృంగార మహితశయ్యాతలంబు
నగుమ సొగసీను కేళీగృహాంతరమున. ౫౯

చ. జిగిబిగిపట్టుపట్టెనుసుజీనితలాడయు పక్కదిండ్లు సొం
పగు విరిపాన్పు పూసురటి యాకు మడుంగులొసంగు చుంగడుల్
సొగసులు గుల్కుకుంద నపునాత్రిపు బొమ్మలు గాల లీలమే
ల్పగడపుగోళ్లదోమ తెరబంగరు మంచముమీఁద సుకన్. ౬౦

సీ. కనకకంకణఝుణత్కారంబు వెలయంగ భోజకన్యక పదాంబుజములొత్త
నిద్దంపుతెలిమించు టద్దంబుకైబూని నెలిచి సాత్రాజితి నీడచూపఁ
జరణమంజీర నిస్వనములు చెలఁగ జాంబవతి మాణిక్యచామరము వీవ
కెడఁగు క్రొందెలియాకు మడుపులు గొని మిత్రవింద సువర్ణపురంపు విడెమొసంగ
లీలభద్రసుదంత కాళిందిలక్ష
ణయును మొదలగు వరపద్మనయనలూఁడి
గములు గావింప సుఖగోష్ఠిఁ గాలుచుండెఁ
బృథుయశఃస్ఫూర్తి గోపాల కృష్ణమూర్తి.

గీ. అపుడుచారుఁడు హరిచెంతకరిగి మ్రొక్కి
దేవ పాండవులనుపభూదేవుఁ డొకఁడు
వచ్చి మిముదర్శనము సేయ నిచ్చగోరి
యోర్మి దనరార మొగసాల నున్నవాఁడు. ౬౧

క. అనివిన్నవించుటయున
వ్వనజదళేక్షణుఁడు శయ్యవెళ ముడిగి స
య్యనభూసుర వరుచెంతకు
జని వినయంబెనయ మ్రొక్కి సరసత మీఱన్. ౬౨

ఉ. ఆమహినిర్జరాన్వయ సుధార్ణవపూర్ణ విభావరీచరుణ్
ప్రేమ మెలపన్ దోడుకొని పెంపలరం దన దివ్యకేళికా

ధామముసొచ్చియచ్చట నితాంతహరిన్మణి భద్రపీఠికం
దామరసాయ తాక్షుఁడు ముదంబున నిల్పి సపర్యలిచ్చుచున్.

కం. విప్రవర పాండుసుతు లిం
ద్రప్రస్థపురంబునందుఁ బ్రాభవలీలన్
సుప్రీతినున్న వారలె
క్షిప్రంబునమాకుఁదెలియ జెప్పఁగవలయున్. ౬౫

ఉ. సేమమె ప్రాఙ్నగాస్తనగ సేతు హిమాచల మధ్యభాగ భా
గ్భూమితలేంద్ర మస్తకవిభూషణ దివ్యసరోజరాగ ర
త్నామల దీప్తిదీపిత పదాంబురుహాభిగతాభియాతికిన్
సామజఘోటకప్రముఖ సాంద్రవిభూతికి ధర్మసూతికిన్. ౬౬

కం. సామజ హయరథభటము, ఖ్యామిత చతురంగబల సమన్వితరిపురా
డ్భీమునకున్ భీమునకున్, సేమంబుగదయ్య విప్రశేఖర చెపుమా. ౬౭

కం. దుర్జనరి పురాద్భయదమ
హార్జిత విక్రముఁడు నృపజనోత్తముఁడు నయో
పార్జిత విమలయశుండ
య్యర్జునునకుఁ గుశలమే ధరామరవర్యా. ౬౮

కం. కులకుధరసదృశ ధృతిభా, క్కులకు మహాశిరకిరణకుల జలధిశశాం
కులకుఁ బ్రతాపాంకుశాలకున,కులసహదేవులకు మిగుల గుశలంబుగదా.

క, కాంతాజనరత్నముల, శాంతిమహాధర్మమతులు జనమతచరితల్
కుంతీద్రుపదతనూజలు, సంతసమున నున్న వారెజగతీదివిజా.

గీ. నావుడు విశారదుఁడుపల్కె నలిననయన
తావకీనకటాక్ష వీక్షావిశేష
మహిమనచ్చోటవారు సేమముననుండి
మిమ్మునరయంగ నిటకుఁబంపించినారు. ౭౦

క. నీవనితలకును నీకున్, రేవతికిని హరికి రోహిణికి దేవకికిం
బావనగుణుఁడగు వసు, దేవునకున్ భావుకంబె ప్రాదశేంపిసతా. ౭౧

గీ. నారదాది మౌనినాయకుల్ గనలేని
నిన్నుఁజూడఁగంటి నేఁడు సకల
పాపములునశించె భాగ్యరేఖలభించె
సంతసించె మదియునంతరూప. ౭౨

క. నీమహిమ మెన్నదరమె పి, తామహసుత్రామశైల తనయాధిపము
ఖ్యామరవరులకు నైనం, దామరస దళాయతాక్ష దనుజవిపక్షా. 43

వ. అని మఱియు నిట్లని వినుతింపం దొడంగె.

రగడ. జయరమాకుచకుంభ కుంకుమ సాంకవాంకిత నిజభుజాంతర
భయదవక్రనిరుద్ధయూథపపాలనాతి కృపానిరంతర
నందగోపకుమార సనకసనందనాది మునీంద్రపూజిత
మందరోద్ధర లోకకారణమాన నిత్యయశోవిరాజిత
భోజకన్యా విమలహృదయాంభోజ మత్తమిళిందనాయక
రాజమాన మహాతపోధన రాజశశ్వదభీష్టదాయక
రాధికామధురాధరామృత రసఝరీపరిపాన కౌశల
సాధుసజ్జన సముదయావనసార కరుణాపూర పేశల
భానుకోటి విభావిభాసిత భవ్యకౌస్తుభమణి విభూషణ
ధేనుకాసుర దర్పహరణ సుధీజనప్రియ మృదులభాషణ
సతత వితతపి చండమండిత సరసిజాతభవాండమండల
అతులపంకజరాగమణిమయహారినూతన మకరకుండల
మకరకేతనదర్పణ ప్రతిమానమానిత మృదుకపోలక
వికటశకట ఖరాదికాసుర వీరఘోరస్మయ విభాళక
వల్లవీపరిరంభ సంభ్రమవర్ధమానసమగ్ర కౌతుక
మల్లయుద్ధ కళావిజృంభణ మథితచాణూరాది ఘాతుక
లోకనాయక సత్యభామాలోల నీలాహృదయరంజన
భీకరాహవరంగ రంగత్పృథుబలాన్విత రిపువిభంజన
నిరుపమాన విహారనవనవనీత చౌర్యకళావిశారద
హారిహయాశ్మవిభానిభాకలితాంగ రుగ్జిత నీలనీరద
మదనకోటివిలాస భాసుర మాలినీమృదు హృదయతస్కర
త్రిదశపరివృఢవిభవ జాంబవతీసతీవదనాబ్జ భాస్కర
కాళియాహి ఫణోపరిస్థల కల్పితానములాస్యఖేలన
నీలపరిధానప్రియానుసత్యసజ్జన భక్తపాలన
దేవదేవమహేశ కేశవ దేవకీ వసుదేవనందన
పావనాంగవిలిప్త దివ్యజవాదికా మృగనాభిచందన
దివ్యపరిమళ మిళితయమునాతీరనీపవన సంచారణ

భవ్యనిజచరణాబ్జ సేవకోపటల దుష్కృత భయనివారణ
వాసుదేవ ముకుంద మాధవ వరద నారాయణ జనార్దన
వాసవార్చిత కృష్ణ మురహర వనజనాభ సురారిమర్దన
ధరణిధరధర విపుల బాహాంతర నిరంతర విలసదిందిర
తరణిహిమకర నయన దామోదర మహావైకుంఠ మందిర. ౭౪

వ. అని వినుతించి వెండియు నిట్లనియె.

సీ. దానవాంతక వినుము నీ మేనమఱంది
యర్జునుఁడు మిమ్ముఁ దర్శింప నాత్మఁ గోరి
యొరిమె నువ్విళు లూరుచున్నవాఁడు
వచ్చు నతఁ డింతలోన నీ వంక కలిమి. ౭౫

క. గోత్రారి ముద్దుకొమరుఁడు
శత్రునిషూదనుఁ డపార సౌందర్యకళా
గాత్రుఁడు మీ కృపకాతఁడు
పాత్రుం డగుఁగదయ్య పరమపావన చరితా. ౭౬

క. నరనారాయణులను మును, నరు లిప్పు డర్జునుఁడు నీవు నసురవ్రాతలముం
బరిపాలించుటకో యిల, ధరణిం బ్రభవించినారు కద యదుతిలకా. ౭౭

గీ. అనిన సంతసిల్లి హరి యమ్మహీసుర
వరున కమిత దివ్యవసనకనక
మణివిభూషణాది మహితసువస్తువుల్
చాలనొసఁగి సెలవొసంగుటయును. ౭౮

క. ముప్పిరిగొను కౌతుకమున, నుప్పొంగుచు ధారుణీసురోత్తముఁ డపుడున్
గుప్పున దరలి సుఖోన్నతి, దప్పక తన మొదలి రాజధానికిఁ జనియెన్. ౭౯

వ. చని తనరాక కెదురుచూచుచున్న ధర్మరాజుం బొడఁగాంచి యిట్లనియె.

క. మనుజేంద్ర నీదు పంపున
జనియాని రయంబ ద్వారవతికిఁ గ్రమ్మఱం
జన నంపొక దివ్యనికే,
తనమున శృంగారలీలఁ దనరొత్తుంగన్. ౮౦

సీ. అలతి చెందొవ విందు నందు గంధము బోలె నొసలఁ గస్తూరి రేక పసఁ బొసంగఁ
వలిగొంగల్ తెగ మందు మెఱుఁగుడీగఁ బోలె మొనబంగరు కాలు మెఱుఁగులీన

తొలిమల తుదయందు నలినబంధుఁడువోలె ముదలమణిమకుటంబు చెలువుమీఱ
రత్నవేదికయందు రంగవల్లులువోలె నవమౌక్తికయుక్తచేరులమ్మె నెఱస
కటకకంకణముద్రికాకనకకుండ
లాద్యలంకారములు తద్దేహరుచులు చూప
సత్యభామాది పట్టంపు సతులఁగూడి
యొఱపు రాణింప శుభలీల నున్నవాని. ౧౨

సీ. తెలిదమ్మిరేకులఁ దెగడుకన్నులవానిఁ దొగరెందునగు ముద్దుమొగమువాని
మించుటద్దము మించుమెఱుఁగుఁ జెక్కులవాని కొదమతేఁటుల గెబ్బుకురులవాని
చిగురుటాకులఁబోలు చేయిదమ్ములవాని గురుకవాటము గేరు నురమువాని
గజతుండములనెన్ను భుజదండములవాని బింబోపమానాధరంబువాని
నవ్యచంపకముకుళా నాసవాని భ
కంబుసీకాశరుచిరగళంబువాని
హరిహయశిలాకలాప దేహంబువాని
భావజవిలాసు శ్రీకృష్ణదేవుఁగంటి. ౧౩

వ. అట్లుగనుంగొని సముచితపరికారంబున.

గీ. ఎలమి నతనికి మీసేమ మెఱుఁగఁ జెప్పి
యతనిసేమంబు చిత్తముగ నరసి దివ్య
వసనమణిభూషణాదుల నబ్జనాభు
చేతఁ గొనివచ్చినాఁడ మీచెంతకిపుడు. ౧౪

క. ఓ ఱేఁడ వినుము నెయ్యము, మీ యంగనయ్యాదుర్విభుండు మీ సేమము వే
మాఱు వెదఁదగ నడుగుచుఁ, జేకొండు తలంపులేకవిని యుండఁడొగా. ౧౫

గీ. అనిన నుత్సహించి యానృపాలాగ్రణి
యతనిఁ గారవించి యనుచుటయు ర
యంబయద్ద్వారపురాగ్రి గన్యఁదనదు
సదనమునకు సంతసమునఁ జనియె. ౧౬

వ. అని శౌనకాది మహాఋషులకు రోమహర్షణి యెఱింగించిన వారలతని సచ్చరిత
థావిధానం బెల్లని యడుగుటయును.

మ. యమునాతీరనికుంజసంజననిత్యానందకృష్ణాధికా
రమణీపీనపయోధరద్వయపరీరంభ ప్రసక్తాశకుం

ఘనపాటీర మృగీమదోల్లసిత వక్షోభాగ దాక్షాయణీ
రమణాంభోజ భవామరేంద్రవినుత ప్రాజ్య ప్రభావోదయా.

క. అరిపృతనాసమవర్తీ, సురసముదయ చక్రవర్తి సుగుణస్ఫూర్తీ
శరదంబుదనిభకీర్తీ, పరిహృతభువనార్తీ పతితపావన మూర్తీ. ౨౨

మాలిని. సజలజలద నీలా శాతకుంభోరుచేలా
త్రిజగదవనశీలా దీనమందారసాలా
కుజనకుల విభాళా గోపికాకేళిలోలా
వృజిన హరణమూలా వేణుగానైక లీలా. ౨౩

గద్య. ఇది శ్రీమజ్జగన్నాయక దేవదివ్యకృపా నిరీక్షణాసంలబ్ధ సారకవితావిచిత్ర
కౌండిన్య సగోత్రపవిత్ర కూచిమంచిగంగనామాత్యపుత్ర సకలవిద్వజ్జనవి
ధేయ జగన్నాథ నామధేయ ప్రణీతంబైన సుభద్రాపరిణయంబను శృం
గార రసప్రబంధంబునందుఁ బ్రథమాశ్వాసము.

శ్రీ

సుభద్రాపరిణయము

ద్వితీయాశ్వాసము.

శ్రీమత్పురుషోత్తమపుర, ధామ సమిద్ధీమదనుజదర్పవిరామా
ధీమజ్జననుత సగుణో, ద్దామ జగన్నాథ నామదైవలలామా. ౧

వ. అవధరింపుము శౌనకాదిమహర్షులకు రోమహర్షణియిట్లని చెప్పందొడంగె
వట్లు విశారదుండగు ధర్మరాజుచేతననుజ్ఞాతుండై తనగృహంబునకరిగి మునునాఁడు
సవ్యసాచికడకుం జని మంతనంబున నతనితో నిట్లనియె. ౨

గీ. పార్థ ధర్మజుండు పనుప ద్వారకకేగి
భూరితేజుఁడైన శౌరిఁగాంచి
వారి సేమమెల్ల నారసి పిదపమీ
సేమమెల్ల నెఱుఁగఁజెప్పుటయును. ౩

వ. అమ్మహాప్రభుండమందానందకందళిత హృదయారవిందుండైయనేకధనకనకమ
ణివిభూషణాంబరాదికంబులు నాకొసంగి పుత్తెంచిన వచ్చి ధర్మరాజున కాకుశ
లవృత్తాంతం బెఱింగించితి నింకనొక్క విశేషం బెఱింగించెద నాకర్ణింపుము. ౪

క. ఆకృష్ణప్రభుసోదరి, రాకాహిమకరాభిరామాననభూ
లోకాతీతగుణాన్విత, ప్రాకటరుచి నలరుఁగద సుభద్ర యనంగన్. ౫

క. రాజకులతిలక వినుమా, రాజముఖీమణినిఁ బొగడ రాదింతయునా
రాజీవభవులకైనను, రాజీవభవునకునైన రాజసలీలన్. ౬

సీ. చిలుకలకొల్కి ముద్దులగుమ్మ వన్నెలగని యపరంజిబంగరుసలాక
తలిరుజొంపపుమావి వలిగప్పురపు దిమ్మ కలువమిటారిరంగుల కొటారు
వలపుగస్తురి లప్పతోలు కరికొమ్మిగ్గించు కమ్మగొజ్జెఁగ బంతి తమ్మికొలను
తళుకువజ్రపుబొమ్మ తెలిముత్తెపుగోవ పగడపుదీవ సోయగపువాఁక
కడిఁది వెన్నెలనిగ్గు చెంగలువబావి
చికిలిక్రొమ్మెఱుంగుటద్దంబు పికిలిచెండు
నాగసరలరాయ నెమ్మొల్లలనాగబాగు
పొగడసలవిరి వేనోళ్ళఁ బ్రోడకైన. ౭

ఉ. దాని ఘనాఘనద్యుతి వితానస దృక్కచభీమరీచికిన్
దానిధళస్త శత్త్రసుతాతి తతాభినుత ప్రభాళికిన్
దానిథగద్ధగద్రుచిని తాంతవిరాజకపోలపాలికిన్
మానవనాథ యెట్టిదృఢమానసులైనఁ జలింపకుందురే. ౮
మ. రతిరాజోజ్వల మోహనాస్త్రము రమారామా తనూజాతసం
చితలోకాద్భుత జీవనౌషధము రాజీవాంశుగారామసం
స్థితదివ్యప్రసవాభ సౌరభ మిళద్దేవద్రురాజం బహో
శతపత్త్రాయతచారునేత్రఁబొగడన్ శక్యంబె యెవ్వారికిన్. ౯
గీ. సరసిజాతాక్షి కీల్జడ చక్రికైన
నంబుధరవేణి లేగానుహారికైన
ముగుద ముద్దుమొగంబు సోమునకునైన
గణుతియొనరింప శక్యంబు గాదు సుమ్మి. ౧౦
సీ. సకియముద్దుమొగంబు చంద్రబింబమె సుమీ నెరిదృక్చకోరముల్ నిలిచియుండె
తరుణిచన్గుబ్బలు తమ్మిమొగ్గలె సుమీ చూచు భ్రమరముల్ సొంపుమీఱె
వనజాక్షిపాక్కిలి వల్మీకమె సుమీ రోమలతాభోగి యాడెజాగె
బాలికామణివేణి నీలాంబుద మె సుమీ శృంగార రసవృష్టి చిలుకఁబోడఁగె
సహహామనుజేశ యత్తలి నాకుఁబోఁడి
సారసౌందర్య మమరభుజంగయక్ష
గరుడగంధర్వ కిన్నరాంగనలకైన
ఖచరవరవర్ణినులకైనఁ గలదె చెప్పుమ. ౧౧
క. నడమందము సైకపునె, న్నడుమందము తేటిదాటునకు దీటగుకీ
ల్జడచందము తద్దయునె, వ్వడిజిందము దెగడుగళము పరలఁ జెలికిన్. ౧౨
సీ. చంద్రవిస్ఫురణంబు సన్నగిల్లఁగ జేయు నెలతనవ్వును మేను నెమ్మొగంబు
సారంగముల దిరస్కారంబు గావించు మెలతచూపులు నడల్ మెఱుఁగు దురుము
చక్రంబులను భంగసరణి గ్రిందొనరించుఁ బొలఁతిగుబ్బలు కటి పాక్కిలియును
హీరంబుల గరంబునీసడింపగఁజూచు గలికిపల్ చాల్పును గోను నాటు
నవనినాయక యాభువ నాద్భుతాభి
నవవిలాస కళాసమున్నతి దనరుఁ
జెలువనడుగ నిరుపమగ తలలుగలుగు
పలఁతికైనను గణుతింపనలవిగాదు. ౧౩

శా. జౌరాసౌరలరారు కొప్పుచెలికొప్పారంబరోభృత్సునా ఇంద్ర
సీరప్రస్తరశైవల భ్రమరికా శ్రీలన్ విడంబించి మ
జ్జారే సారెవిసార సారసతటిత్సారంగభృంగాంగ భా
నారాచోత్పలకైరవోత్కరము నెన్నంజాలు దృగ్జాలికముల్. [illegible]

గీ. కమలముఖ్యాంతి ముద్దుమొగంబుఁ దొడరి, గెలువఁజాలక రేకెత్తి సకములెల్ల
విమ్ముటయు నీరజంబయి పిచ్చలించి, తరుణియనుగులువట్టుక తరలకుండె. ౧౫

ఉ. చందురునందుకందు జలజాతములందు రజోవికారముం
జెందగ ముద్దొనర్చి సరసీరుహగర్భుఁడు లోఁ గ్రహించి యా
నిందమరల్పఁ గోఁదలచి నేరుపుతో నకలంకమైన యా
సుందరి ముద్దునెమ్మొగము చోద్యముగా సృజియింపఁబోలు జుమీ. ౧౬

సీ. ఉవిదకన్బొమలకు నోడిసింగిణివిండ్లు వడివంగి శరమూని యడలఁజొచ్చె
సకియనాసకునోడి సంపెంగపూమొగ్గ విమ్ముమొగ్గైపోయి గచ్చుదరిగి
చేడెకల్వరుసకు నోడివజ్రపుజాలు పుడమి నదృశ్యమై యడఁగియుండె
యువతి కెమ్మోవికి నోడితామర కెంపు బిట్టుతాల్సింబూని చట్టుపడియె
జలజముఖి పీనులకు నోడి చక్కిలములు, పలుదెరంగుల నడిగన బడఁగనలిఁగె
లోనుపడియుండె నయ్యారె లోకులెరుఁగ, నధిప చెలిసోయగంబెన్న నలవిగాదు.

క. ముకురాభవదనచెక్కులు, మకురంబుల గరము వివలి మాయుగఁ జేయున్
సకియగళము దరములను, త్సుకుతమెముం జెల్లవుచ్చి సడివడిఁ జేయున్. ౧౭

గీ. రతిమనోభవకేలి కారామపూత, లతలు సతబాహువులు కిసలములు పాణు
లసమసాయక కాసారబిసము లతివ, భుజములం భోజములు శయంబులు నృపాల.

క. చెండ్లున్ మేలిమిబంగరు, గిండ్లున్ గజనిమ్మపండ్లు గీర్తింపగబల్
గుండ్లున్ వనితామణిపా, లిండ్లనసరిగాఁ గదమహీవరతిలకా. ౨౦

ఉ. పొక్కిలికల్గునన్ వెడలి పొంకపుకెంజిగురాకుమోవి ను
వ్జక్కెరలప్పెకై సరవి జాగిపథంబున నున్నగుబ్బచ
న్జక్కపదోయిఁగాంచి దనఁజాలకనిల్చిన చీమచాలునా
జక్కెరబొమ్మయారువిల సద్గతిమీరు ధరాపురందరా. ౨౧

ఉ. నిద్దపుజాలువాపసిడి నిగులనెమ్మెయి తమ్మికెంపుల
మ్ముద్దొకారపుందొగరు మోవి మదావళకుంభపాళిఁ చే

దర్ప బెడంగు సన్నవయు దానొనరించు విధాతయద్దిరా
దద్దర మెల్ల గూర్చి వనితామణి నెన్నడు మెట్టొనర్చెనో. ౨౨

క. జలధితరంగావళుల, బ్వాలతుకవళులను జయింపఁబూని జతత్వం
బలరారె నెగసిపడుచుం, బలుమారు గడంగి భంగపడియెడఁ గెంజామి. ౨౩

సీ. శుకవాణి జఘనంబునకు మిక్కిలి గలయిలతులయని పలుకరాదు
బిసబాహ పిఱుఁదులకిసుమంత లేసియౌ పులినంబు లెనయని పోల్పరాదు
తరుణి పెంపొందలకుఁ బోరయాడి బిగిచెడు ననటికంబంబు లీడనఁగరాదు
నాతిజంఘలకుఁ గృణపాత్రములగు శాలిగర్భముల్ దొరయని కాంచరాదు
హాసిదమిఁ గాళ్ళకొప్పుల ముద్దుమునఁగి, యొడఁగుతాఁ బేశ్యజలయని నుడువరాదు
చెలియపదములు గాకెక్కి దళముకొనెడు, చిగురుటాకులు సరియని చెప్పరాదు.

శా. ఆహా లుండలికన్ను ద్రామరల దాలాకప్పు పెన్గొప్పులీ
లావాటంపుగసానబంగరపు మేనా ముద్దునెమ్మోము జా
నావిన్నాణపు గబ్బిగుబ్బ కవసౌరా కొవి కెమ్మోవి తీ
రేవామాత్తులయందు గన్గొనుమహా యీరేడులోకంబులన్. ౨౪

సీ. తళుకులేఁ జెక్కుటద్దముల ముద్దులుగారు నెమ్మేన వసరంజి నిగ్గుడేలు
పలుకులఁగపురంపు పలుకులమ్మెడిబారు వాతెరనమృతంపు వరదవారు
చూపులవిరిగల్వ తూఁపులుగ్గితివాదు వేనలిశృంగార దృష్టిమీఱు
పొగరుగుబ్బలనాము పోరిఁబోరిదైవారు నగుమొగంబునఁ గళల్ నిగిడితూఱు
సహస్రపచంద్ర యజ్ఞవరాలి సౌరు, సౌరవరవర్ణినీమణులైన వారగేందు
వచనలకునైన గలుగ దివ్యసుధగలుగు, చేడియుం జోడగుదురంచుఁ జెప్పనేః ౨౫

గీ. అజ్ఞా నాకృశినలరుఁ జెలఁ వ్రాయుచేను, కృష్ణరుచి గాంచె నాకబరీభరంబు
విజయశంఖాకృతిఁ జనక్రౌవెలఁది గళము, బాల నిసుఁబోలె మీఁదృపట్టివగుట. ౨౬

క. బంగరుబొమ్మ తెఱంగున, రంగున బొంగారువక్కు రంగీవ్యశతో
సంగతిమొనగూడని సీ, శృంగారంబేల మేని చెలువంబేలా. ౨౭

శా. ఓకందర్ప సద్పృధ్విలాస వినుమీ హోంకల్కలింకేలయా
కోకద్వంద్వసమానపీనకుచయా క్రొమ్మించు పెందీవయా
పాకారాతి మణీధృణీ చకచక ప్రోద్భాసిత ధమ్మిల్లయా
రాకాచంద్రనిభాస్యయా మదవతీ రత్నంబు సేకొందగున్. ౨౮

క. అని తెలిపి యతని వీడ్కొని, చని యెలి శారదుండును నైజసదనంబున క
జ్జననుండంతటన కాంతా, జనరత్నము చెలువు మదిని సంతసిల్లుచుక్. ౩౦

ఉ. ఎప్పుడు గందుగందు గలయిందుని నిందయొనర్ప రూపున న
య్యొప్పులకుప్ప ముద్దుమొగ మొక్కట చక్కెరకమ్మ తేనియల్
చిప్పిలు దాని వాలెరగ జక్కని నెప్పుడు పంటనొక్కుచుక్
ముప్పిరిగొన్న మోహమున మోహనాంగి నెప్పుడు గౌగిలింపుదుక్. ౩౧

క. ఎక్కడి సుభద్ర ద్వారక, యెక్కడ యీ వాతెరయొక్కడే నెక్కడ పా
తెక్కలి దెయ్యం జెక్కడి, మక్కువ గప్పించె నాదు మనసు గలంపక్. ౩౨

ఉ. ఏల వసుంధరామరకులేంద్రుడను ద్వారకకేగ నేగియా
బాలిక చందమెల్ల సులభంబుగ నాకిట దెల్పదెల్పినక్
వాలెము దాని పైని పుడు నామది యేలతవులొక్క సెక జగా అనివార్యము, అలక్ష్యము-
జాలి వెతం బడ్డయి పొడువజాగె నహాయి కనేమి సేయుదక్. ౩౩

చ. కష్టయిష్ట రానికూర్మి మది గ్రమ్మి యొకప్పుడు శోకించు కేనియుం
గడిభుజయింపస్సై పదరగంటును గూరుసు రాదు మ్మాయురే
వెడవిలుకాని చేతికురువిందపు బొమ్మయనందన రుచ్చన
ప్పడతుల మిన్నగన్గొనెడు భాగ్యము నాకిక నెన్నడబ్బునో. ౩౪

వ. అని మరియును. ౩౫

క. చింతాక్రాంతుండగుచుగడు, సంతాపము జెందుచుండు జాలిన దలుసు
దాంతానంతలతాంతశర, శాంతవనాశలంతకరతకగ్గలమైనక్. ౩౬

మ. అళుకుం గన్నుల నీరుచిల్కు నలుకున్ హాహాయనుం బిల్వ కే
పలుకుంబాన్పన సుస్వరంముబొరలుకా బైలాలకించుక్ దిశల్
గలయంగన్గొను బల్వరించు బెదరు స్నానసిల్లులోలోన గుందుక్
దలయూచుక్ గినియుక్ సహించుకొను సంతాపాతిరేకంబునక్. ౩౭

సీ. మగువయాకారంబు మరిమరియెదనెంచు నెట్టి సూడిదలిడ్డనీసడించుం
జనవరుల్ మనవి చెప్పినం బరాకొనరించు నోగిరంబిడియన్న నోకలించు
నొడలిమేల్ రవణముల్ బడిబడి నెపలించు తెమ్మలంబిడ జన్న నుమ్మలించు
బరిచారకులు మ్రోల బలిసియున్న సలించు మించుటద్దము గన్న సంచలించు
నడరిపడి లేచి నల్దెసలాలకించు, కలికివృక్షక్షైన నిబయల్ గాంగెలించు

పరవశతమిాఅనూరకె పలుకరించు, మదనశిఖాగ్ని దందహ్యమానుఁడగుచు. ౩౫

సీ. కలకంఠశుకశారికలధ్వానకలకులోఁగు కొదమతుమ్మెదచాల్పు రొదకువీఁగు
వలినాలిగాడ్పుబోఁదలసోఁకులకుఁ దూలుఁ జలువచ్ఛంగలువతావులకుసోలుఁ
గలువయుమంగు వెన్నెలకాకలకుఁ బాయువలపు బన్నీటిదాఁ కలకుఁ దారుఁ
దలిరుగమావి మోఁకలకు బెగ్గిలికుందుఁ దెలిగప్పురపు బూదికలకు నెందు
నాతతస్ఫీత బలమునోఁ జాతశాత, చూతజలజాత విశిఖసంఘాతఘాత
యాతనాధూతచేతోంబుజాతుఁడగుచు, భూతలాధీశుఁడిదుమలఁబొరలుచుండు

మ. వడియుం బ్రాసమునుజ్జగించి కపటవ్యాపారమేపార నె
ప్పుడుఁ గీర్వాణపశబ్దముల్ పలుకుచుం భూరిప్రియాలంకృతుల్
సడలం జేసి పదార్థవాంఛయొకపజ్జం లేకదుర్లక్షణం
బడరంగాకవితిత్తనుండె మతిలేకచ్చో సభాధూర్యుఁడై. ౩౮

క. ఇవ్విధమునఁ గవ్వడియాఁ, జవ్వనిపైఁ దలఁపునిలిపి జాలిమొసంగం
బువ్వువిలుకాని బాధలఁ, గ్రొవ్విరిలోలోనఁ గందికుందుచునుండెన్. ౩౯

గీ. అక్కడ సుభద్రయును దమయన్నప్రేమ, నక్కజంబుగ విజయుని చక్కఁదనము
విప్రపుంగవుఁడెఱిగింప వినిమనమున, నాతుభాకారు వరియింప నాసపడెలి. ౪౦

ఉ. ఎన్నఁడు మాతు నేను త్రిదశేంద్రసనూర రమాతుమాంసలం
గిన్నరరాట్కుమారుని ప్రకృష్టమనోహర రూపరేఖచే
బన్నమునొందఁజేయఁదగు భవ్యతరాకృతి వానిసద్దపుం
బున్నమచందమామనగఁ బూనుముఖాబ్జము వానిఁగవ్వడిన్. ౧౪

శా. ఆరాజన్య శిరోవతంస సముసముస్యత్కీర్తి నన్గాఁగిటన్
గారామారఁగఁ గూర్చి పేర్చు నెలమింగంపడ్ కేళీకళా
ధౌరంధర్యము మీఱ నేలుకొన సద్యస్సౌఖ్య లీలాపయః
పారావారమునందుఁ దేలెడు మహాభాగ్యంబు నాకబ్బునే. ౪౨

ఉ. ఆరయనాదు దివ్యమణిహార మహారజతప్రసక్తభూ
షారుచిరాంబరాదులును సారపటీరతుషారనీర కా
శ్మీరమృగీమదాగరులు చిత్రనికేతన వీటికాదులుం
గోరఁగ నేలయా నృపతికుంజరు నెయ్యము గల్గకుండినన్. ౪౩

క. ఎన్నఁడిటు వచ్చునర్జునుఁ, డెన్నఁడు నను పెండ్లియాడు నింపొదవఁగన

న్నెన్నడు కౌఁగిటఁ జేర్చు, నెన్నడు నాకోర్కె దీర వెనవిసుఖింతున్. ౪౪

ఉ. అలలనామనోజ్ఞుఁడు సమాదర లీలలసాగరంబునన్
మేలిమితాళిబొట్టు రహిమీరఁగఁ గట్టిసుపాణిముత్తెపుం
బ్రాలు శిరంబుపై సురుచిరంబుగ నించినయేనిగట్టురా
చూలికినోలిఁ బూజలిడి వ్రాతలొనర్చి కడంకఁ గొల్చెదన్. ౪౫

ఉ. అద్దిర నాకువాని నెనరబ్బకయున్నఁ గడిందిజాలిలో
దద్దవెడందనై పాదవిపక్షక బాణపరంపరాతిచే
నెద్దొసఁగుల్ ఘటిల్లునొ మహీజనులేమనియెందురో కదే
సుద్దులకేమి తమ్మిపువు చూలితలంపెటులున్నదో కదే. ౪౬

ఉ. అప్పిభుచెంతకేగి వినయంబున నాతెఱఁగెల్ల దెల్పిరా
నెవ్వరి వేఁడుకొందు నటులేగియునంగులు విన్నవించినన్
నవ్వులదెట్టియయ్యువని నాయకుఁ డెగ్గుగ నెంచునేమొ కా
దవ్వులవార్త లేదవని తామణులేడ బెడంద లేడికిన్. ౪౭

సీ. ప్రియమాగ్రమలరాఱ బిరబిరనచటికా నేలవేల్పుల పెద్దయేలవచ్చె
వచ్చియచ్చెలువుగా విచ్చలనిడి నాసురేంద్రసూతియొయ్యారంపు మేల తెలిపెఁ
దెలిపిన నలరి యెంతే కూర్మి మెరయ నాహృదయమాతనిమీఁద నేలతవిలెఁ
దవిలిన తెఱఁగు మంతనమున నొరులకు నెరిగింపఁబోవ సిగ్గేలపొడమె
పొడము గాకేమి యష్మేటి పొందునాకు, గలుగుకోరకెట్టి మున్నరికలమెలఁగిన
మెలఁగఁదగుఁగాక యహహాయీ వలపునిలుప, నలవియెయటంచుమరియునన్నలిన
నయన. ౪౮

మ. కలయంగోరుఁగవుంగలింప దివురుం గానీల్లుఁ గన్నీయుఁబె
గ్గిలు గెంగేల్ సునుఁ జెక్కునందిడు దిశల్ గ్రేకంట నీక్షించు వె
ల్వెలఁబోవున్ బయలాలకించుచువగచున్ వేసారుదూపిల్లునోఁ
జలయూఁచుం బలవించు నుస్సురను వంతంగుందు నెంతేనియున్. ౫౦

క. అద్దముగన్గొనినొసలన్, దిద్దుకస్తూరిరేఖ తీనదన్నం బే
కొద్దిగ నేనియుకంటికి, నిద్దురగానదు విడెంబు నెరిగొన దెప్పుడున్. ౫౧

చ. చిలుకలగొట్టునెచ్చెలులు చెంతకువచ్చిన దిట్టునూరకే
కిలకిలనవ్వు నంచలను గించుకరంబునెరువ్వు శారికల్

వలికెన గుండుఁ దుమ్మెదల పాటలకుం దిగులొందు నద్దిరా
చిలుకల కొల్కి యబ్బురపు చిత్తవికారము లెన్న జిత్రముల్. ౫౩

సీ. కలఁగు మత్తమయూర కలహంస కాకేర కలకంఠ కంఠ హుంకారములకు
మలఁగు నానాసూన మకరందరసపాన ధావన్మధువ్రత రావములకుఁ
గలఁకుఁ జందనశైల తటసమాగత బాలమందగంధానిలాస్పందములకు
నులుకు శీతమయూఖ విలసితకిరణౌఘ సాంద్రచంద్రాతపాసారములకు
తలఁగు నుద్దండ పటుగజ దంష్ట్ర నిహిత, చండపుండ్రేక్షు కోదండ దండ గళిత,
రతిమనోహర ఘోర నారాచములకు, మిగుల మదినోడి యమ్ముద్దు చిగురుబోఁడి. ౫౪

క. అటులర్జునుఁడు సుభద్రయుఁ, బటుతర మోహాంధకార పరవశతమెయిం
గటకటఁబడుచుండిరి హా, త్పటుముల్లను ద్వాహకాంక్ష పొరిఁబొరి బెరయన్.

ఉ. అంతట నొక్కనాఁ డొక ధరామరవత్సుని గోవుఁ దస్కరుల్
సంతసమొప్పఁ గొనిచయ్యన నేగిన నాతఁ డెంతయున్
వంతగలంగి శీఘ్రమున వక్త్రము నుమ్మడి మోఁదుకొంచు న
క్కుంతిసుమారు మేడకడఁ గుయ్యిడినన్ విసితస్త్రరంబునన్. ౫౫

గీ. మేడదిగ్గనుఱికి క్రీడివిప్రునిఁ దాసి, యతనిమాట లెల్ల నాలకించి
వెరపుమాన్చి పాండవేయాగ్రజుని మేడ, కేగి విల్లునమ్ము లెలమిఁ గొనియె. ౫౬

మ. కొనియాచోరులఁ ద్రుంచి బ్రాహ్మణునకున్ గోవున్ సమర్పించి గొ
బ్బున నేతెంచి కృతాంతసూతికి నతుల్ పొల్పొంగ గావించి తా
మును నెయ్యంబున జేసికొన్న నియమంబుం దెల్పి యొక్కొండు దా
బనిమీఁదన్ ధరణీప్రదక్షిణ మొనర్పం బోవఁ బ్రార్థించినన్. ౫౭

క. ధర్మజుఁ డర్జును గనుగొని, నిర్మల మతిఁ బలికె నిట్టి నియమంబులు ద
ష్కరులకుఁ గాకసదములు, ధర్మవిచారులకు నేల తత్త్వజ్ఞనిధీ. ౫౮

గీ. కోప్రదక్షిణంబు సుప్రీతిఁ జేసిన, గోప్రదక్షిణంబగుం గదయ్య
యట్లు సేయుమనిన నతఁడు విన్నం బోయి పలికె మృదుల మధుర భాషణముల. ౫౯

గీ. అన్న ధర్మరాజ మున్ను తీర్థాచర, ణంబు సేయ బుద్ధి నాకుఁ గలదు
కార్యకారణములు గడు నేకమయ్యె నిర్ణ తనితనకుఁ దాని దైవగతిని. ౬౦

క. కావున తీర్థాచరణము, గావించి రయంబవత్తుఁ గ్రన్నన సెలవి
మ్మా వలదని పలుకకయని, పే వేల విధముల మ్రొక్కి వేఁడినన తఁడున్. ౬౧

గీ. సమ్మదమునొందియప్పుడు విశారదమందు, మొదలుగాఁగలవిప్రోత్తములను బరిజ
నములఁ గొందఱిదోడిడి సముచితప్ర, కారమునఁ బల్కి దీవించి కౌఁగిలించి. ౬౨

క. పొమ్మని యానతియొసఁగిన, నమ్మనుజాధీశమణికి నభివాదనముల్
గ్రమ్మఱ నొనరిచి బంధుజ, నమ్ములచే నాజ్ఞఁ గొని మనంబలరారన్. ౬౩

క. కుంతికిని భీమసేనున, కెంతయు సద్భక్తి మ్రొక్కి యెలమిఁ గవలకున్
సంతసమొదవఁగఁ బలికి ని, జాంతఃపురి వెడలె బరిజనాన్వితుఁడగుచున్. ౬౪

గీ. అవ్విధంబున ధర్మరాజానుమతిని, దగిన హితబంధువైదికోత్తములతోడఁ
గూడుకొని కిరీటి గడితంపు వేడుకలర, భూప్రదక్షిణ మొనరించు బుద్ధి నరిగి. ౬౫

చ. సురుచిరలీలఁ గన్గొనియె శోభనదివ్యసరోజమాలికా
పరిమళలాభలోభ మదబంభరడింభరవానుషంగము
భక్షరదురితౌఘభంగనటిభాస్వర గాఢతరంగరంగదీ
శ్వరమకుటాగ్రరంగభుజసంగను గంగఁ దగంగఁ జెంగటన్. ౬౬

క. కనుగొని హర్షాద్భుతములఁ, మనమునఁ బెనఁగొనఁగ నికటమహిఁ జాగిలి వం
దనము లొనరించి మృదుకర, వనజంబులు మౌళిఁ జేర్చి వడి నుతియించెన్. ౬౭

క. అంగజహరమకుటాంతర, రంగావిమలాంతరంగ రంగత్తుంగా
భంగతరంగా వృజిన, క్రాంగానతి సేతు నన్ను నరయుము గంగా. ౬౮

గీ. అవ్వ నిన్నుఁ దప్ప దప్పులఁ బాపఁగన్న, ముక్తి కల్గునటయ మోఘభంగి
నీటమునుఁగు ఫలము నే నెఱుంగను సుమీ, దివ్యతరతరంగ దివిజగంగ. ౬౯

క. జ్వాలాభీలానలయుత, హాలాహలమారగించి హరుఁ డటు సోకన్
నీ లలితామృతలేశము, మౌళిపయిం జిలికి యతని మనిచితివి గదా ౭౦

శా. నీతీరద్రుమకోటరాంతర చరన్నీడోద్భవ శ్రేణులున్
నీతోయాశ్రితమత్స్య కచ్ఛపములు న్నించున్ నిజేజేంద్ర సం
ఘాతారోకితఘంటికాఘణఘణత్కారాతి భీతాహిత
వ్రాతాంభోజముఖీ జనస్తుతమహా రాజన్యకం బెన్న నతీ. ౭౧

శా. నీనీరంబులఁ దోఁగుమానవుఁడు నిర్నిద్రప్రభావంబునన్
నానాకల్పకకోటిమేటి దివిషన్నారీజనోపేతుఁడై
యానందప్రదరత్నకీలితవిమానారూఢుఁడై స్వర్గభో
గానూనస్థితి నుల్లసిల్లుఁ గద గంగామంగళాంగీ మణీ ౭౨

క. అని కొనియాడుచు నన్నరి, మునుకలు గావించి దానములను బ్రతతిం
దనియించి తత్తటంబున, ఘనతర మానమున జపము గావించె నెడన్. ౬౩

గీ. సరగ నవ్వటి కులూచి నారఁ బరగు నొక్క, యురగ కన్యక నెమ్మది నరుగుదెంచి
నరుఁగ నుంగొని తన్మనోహర విలాస, విభ్రమములకుఁ గడు మనోవీథియందు. ౬౪

ఉ. అబ్బుర మొంది చంద్రుఁడో జయంతుఁడో కంతుఁడో యవ్వసంతుఁడో
లిబ్బుల రాజపాపఁ భక్తియితఁ డారయఁ గాకయున్న నీ
నిబ్బరపుంజగా సొగసు నెక్కొన నేర్చునె వీని యొమ్మునన్
గుబ్బలు గ్రుచ్చి హెచ్చరికఁ గ్రమ్ముల తాంగిదె భాగ్యమెన్నఁగన్. ౬౫

చ. తొగరు మెఱుంగువాతెఱయుఁ దోరపు క్రొవ్విరి దమ్మిరేకులన్
నగఁదగు కన్నుఁదోయి పులినంబుల గేరు పిఱుందునందమున్
సొగసులు గుల్కు పెన్నెరులు చొక్కపు ముద్దుమొగంబు గల్గు నీ
జగము గనింగ నుంగొనినచానవిరాళిఁ గలంగకుండునే. ౬౬

ఉ. చక్కెర వింటివంటవెనె కెసక్కెములాడు గదయ్య వీని మై
చక్కదనంబు నెన్నడుము సొంపు గలంచుగ దయ్య సింగము
న్నక్కల పెక్కుతీరు పడఁ జేయుగదయ్య మెఱుంగుటద్దము
న్నక్కవ వీని కౌగిటఁ బెనంగెడు భాగ్యము నాకు గల్గునే. ౬౭

గీ. వీని మోవితేనె లానిచెక్కుల ముద్దు, గొని మిటారి గబ్బి గుబ్బ గవను
రమ్ము గ్రుమ్మి నెమ్మి కమ్మవిల్తుని కేళి, నెనయకున్న వయసి దేలనాకు. ౬౮

క. అనిమిగుల మున్నరికెకొనా, తనినెత్తుక నేగబరచి తన కేళిగృహం
బున నునిచిన నవ్విజయుఁడు, గను విచ్చి కడెంది మీఱఁ గనియుల్లమునన్. ౬౯

సీ. నవనవకిసలయోన్నతరసాలము వోయి మినుకు బంగరు మేడ మెరయు టేమి
యుత్తుంగమణిసైకతాగ్రభాగము వోయి చలువక్రొన్ననపాన్పు మలయుటేమి
నిస్తంద్రకల్లోలనికరంబులును వోయి రేరాచరా మెట్లు గూరుటేమి
పరిఫుల్లజలజాత పరిమళంబులు వోయి కమ్మకస్తురితావి గ్రమ్ముటేమి
యారనే మున్న సురసరిత్తీరభూమి, నున్న యిది లేదో కలగంటినో మఱేమి
మాయయో రాక యిదియంచు మరలిచూచు, నవసరంబున నదిదియొయార మెనయ.

చ. తెలుపు పసిండిబొమ్మయొ సుధాకరరేఖయొ మించుదీవయో
చిలుక పఠాడి తేజి పొరచేతిని గారపు నిల్వుటద్దమో

వెలఁగనరాని చూనికము వెన్నెలతేటయొ నాఁదనచ్చురే
గులుకు మిటారి నొక్క మదకుంజరగామినిఁ గాంచెఁ జెంగటన్. ౮౧

గీ. కాంతి దానిమనోహరాకారరేఖ, కద్దుతింబది యార యియ్యంగనాల,
లామమారుని సామ్రాజ్యలక్ష్మియనఁగ, బరఁగుచున్నది కన్నులపండువగుచు. ౮౨

ఉ. చూడమె చెప్పఁగావినమె శోభనకాంతి యుతాంగులైన యీ
రేఁడుజగంబులందుఁ గలయింపునిభాస్యలవారలెల్లని
చేడియమేలుబంతి కెనసేయనొకింతయుఁ బోలనేరరే
వేడుకయయ్యెబో మదికి వేమరు నీమదిరాక్షిఁ జూచినన్. ౮౩

ఉ. కన్నులచెన్నునెమ్మొయినిగారము చెక్కులపెక్కు మోముగో
మన్నులికొనుబాను మొగమందము వేఁలి బాగుగుల్కులే
జన్నులనీటుముత్తరుల సౌరు వడంద పిఱుందుచందము
న్నన్నకడిందినై మదికి నత్యసమోదము గూర్చెనియ్యెడన్. ౮౪

క. అనికొనియాడుచు నెంతయుఁ, గనుపట్టునొయారికలువ గంటింగనియ
య్యనిమిషరాజతనూభవుఁ, డెనలేని మనోనురాగ మెనయఁగఁ బలికెన్. ౮౫

ఉ. ఎక్కడిదానవీవు హరిణేక్షణ యీజగమెద్ది నీవు న
న్నిక్కడికేల తెచ్చితివి దేమిటియోజ పృథప్రవర్తస్తుతై
దిక్కుల వెంబడింజను విదేశుల నిట్లొనరింప బాడియే
యక్కటబేలనై యురక యూరడిజెంపట మేలె చెప్పవే. ౮౬

గీ. అనిన నప్పొపరాఁ జవరాలు రాచ, మిన్నదిన్నని నిడుసోగ కన్నుఁదోయి
దేలఁ గన్గొని యోసుదతీ మనోజ, నినుము వాచందమంతయు విన్నవింతు. ౮౭

గీ. ఈజగంబుర సాతలంబనుటూచి, యనుభుజంగము రాజకన్యకను నీవి
లాసగరిమంబు గాంచి యుల్లాసమొదవ, నిన్ను వరియింపఁగోరి బల్మనిన్నరికల.

క. ఇటఁ దెచ్చినదానవిశం, కటకరుణాలోకనమునఁ గన్గొనినను నె
క్కటి వలరాచ దురంబున, బటుగతినలరించి ప్రోవు ప్రమదం బెసఁగన్. ౮౮

గీ. అనుఁడునుడు రాజముఖి కిట్టులనియెఁ గ్రీడి, భూతలంబేడ భుజగేంద్ర భువనమేడ
తరుణులెచ్చట మరియన్య పురుషులెచట, నహహ యీదుండగం బేల యుహింపజాల.

క. మోహావేశంబున నెడ, రూహింపఁగఁ బరునిఁ గోరు టుచితమె నీకి
ట్లాహా మేలెంతటి, సాహసురాలవె భుజంగసారసనయనా. ౯౦

గీ. కాముకుఁడుగాక వ్రతమూని భూమిదిరుగ, సేమమునఁబోవునన్నిట కేమిపనికిఁ
బ్రేమమునఁ దెచ్చితిది మేర యేమనోజ్ఞ, సోమబింబోపమానాభి రామవదన. ౯౧

గీ. నయమున విధిజ్ఞులై యెట్టి నరసత్తములకు, పరవధూమణి నెనయంగఁ బాడియగునె
బేలయీరీతి కోర్కెనీకేలయనిన, భావమునఁ గలంగి యప్పొల్తి పాఁపపాప. ౯౨

చ. కనుఁగవ నశ్రుబిందువులు గ్రమ్మఁగ గద్గదకంఠయై మొగం
బునఁ గళ దప్ప విన్నబాటొదవ ముప్పిరిగొన్న వలవంతఁ బల్కె నో
జనవరచంద్రయో నయవిశారదయో జనరంజనైక శో
భనపరరూపయో ఘనకృపాయుత యీసతి విడంగఁ జెల్లునే. ౯౩

గీ. కన్నియను నన్ను నేరోఁపు గాదు నీకు, జన్నియిడియుంటి నాయుల జివ్వనంబు
ప్రాణరక్షకు మిగుల ముఖ్యంబుగలదె, నీవెఱుంగవె సత్కృపానిధివధీశ. ౯౪

సీ. మానవాధీశ యింకఁ జెక్కు మాటలేల, ఘోరమారకిరాత దుర్వారవిశిఖ
శిఖిశిఖాయాత నలచేఁ గృశింపనీక, నీకవుంగిటఁ బొదవి మన్నించుమిప్పుడు. ౯౫

గీ. అనిరుద్ధిలోఁ గరంగి యమ్మనుజవిభుఁడు, దానికెంగేలు పట్టి పూపాన్పుపైనఁ
దార్చి స్మరశాస్త్రనియతి విస్తరిలమదన, కేలికా సౌఖ్యజలరాశి నోలలార్చె.

క. అంతట నమ్మహికాంతుఁడు, కాంతాలోకైకమాళి కార్త్స్న్యమున
త్యంతముదంబునఁ గన్గొని, యింతింతన రానికూర్మి నిట్లని పలికెన్. ౯౭

గీ. రమ్య ఫణిరాజనుల కరిరాజయాన, యిచట నింక జాగొనరించ నపటుతైథి
కావనీసురలాత్మ నేమని తలంతురొ, పోయివచ్చెద నెలవిమ్ము పాలుపుమీఱ. ౯౮

ఉ. నావుడు విన్నబాటొదవ నాగకులాంబుజహేళివల్కె నో
భావజరూపయో పరమపావనయో రసికాగ్రగణ్య నీ
బోవఁగ వద్దటంచు మదిఁ బొంగెదు కూర్మిలోద నాడినన్
దేవర చిత్తవృత్తి యొకతీరుగ నుండును నేమి సేయుదున్. ౯౯

క. ఎన్నఁడు చూతునో నిను నా, కన్నుల కరవెల్లదీరఁ గ్రమ్మరనిఁక నా
పన్నజనావన గుణసం, పన్నా ధీమత్ప్రసన్న ప్రభుజనమాన్యా. ౧౦౦

శా. నీచెల్వంబును నీవిలాసమును నీనిర్నిద్రతేజంబు నీ
వాచాప్రౌఢిమ నీకృపాగుణము నీవైదుష్యసామగ్రియున్
నీచంచన్నయనాబ్జవీక్షణము నీనిత్యప్రసన్నత్వమున్
నాచిత్తంబునఁ బాయజాలదుగదా నాకేలతంతాయుధా. ౧౦౧

క. నీకును నాకును నేస్తం, బేకరణిం గూడెనేల యెడఁబాయఁగనే
లా కట్టిడి దయ్యంబిక, యాకలుపెక్కులవిబుధ వర్ణితశీలా. ౧౦౨

ఉ. పల్లడిగొన్న ప్రేమమున మన్మథరాజ్యసుఖైకలీలలం
బ్బెల్లుగ నిన్నుఁ గూడుకొని పెక్కుదినంబులు వేడ్కనుంటి నే

నెల్లెడలందు నిన్నె స్మరియింపుచు నుండఁ దలంపుఁ జేసి నీ
యుల్లమునందుఁ జాలదయ యుంచుము రాజమృగీమనోభవా. ౧౦౩

గీ. అనిపలికి కల్కి మేల్బంతి యతలినపుడె, మురలజాహ్నవికడఁ జేచిన మాడిఁ బెనంచు
కూర్మి నక్కన్నెఁ బోదవి కన్గొనలబాష్ప, కణములురలంగఁ దనదులోకమునకేగె. ౧౦౩

గీ. అంతఁ దైర్ఘికాకహిత భూసురాదిజనులు, నృప[illegible]కమ కథనుత్సహింపుచుండి
రప్పుడు విశారదుని జూచి యజ్ఞానుండు, పలికెనిట్లని యతిమృదు[illegible]ముల.

సీ. వింటెవిశారద వింతయొకటి నేను బాహ్నవీతటమున సంధ్యవార్చి
జపమొనర్చుచునున్న సమయంబునందు నులూచియున్నన్నగలోలనయన
యొక్కతె వచ్చి నన్మక్కువదనోడ్కొని చనితనకేలికా సౌధమునను
నిలిపితద్దవయు మంచెలమితో బహువిధంబులఁ బ్రా[illegible]నమాచేసెమ్రొక్కుటయును
మగువదీనత కొంతయు మదిగరంగి, దానికోరికసఫలంబుగా నొనర్చి
సమ్మతిలఁ బల్కి క్రమ్మఱ సరగనిచటు, కరుగుదెంచితి చెప్పుది యతిశేఖర ౧౦౫

క. ఆచిల్వ చెల్వ చెల్వము, వాచస్పతికైన భోగి వరునకునైనన్
బ్రాచుర్యగతిని నుతింపన, గోచరమగు నితరజనులకుం దరమగునే ౧౦౬

చ. తళుకుపసిండిబొమ్మ నెరతావుల గొజ్జఁగిపూవు గొమ్మ క
న్నులవిలుకాని తూపు జిగిసూల్కొను కౌను మెఱుంగు కోపు ప
న్నెలవడుచక్కెతేట వెలనిచ్చిన బల్పిరతనంపు మూటయే
అలనలు దానితోఁ దుదత దుఃఖా వితలాతల భూతలంబులన్. ౧౦౭

ఉ. ఆపెను గబ్బుకొప్పు నాగసాపువు చెండులఁ జెండుగుబ్బల
ద్దాపసమించుమించు తెగసాగి జయించు మిటారిచూపుతో
షాపుదమిందమింబరమునట్టి పిరుందు పసందయారె యో
వూపనిగారపుఁ బ వయసుపోటుల చోటుల నెన్న నున్నవే॥ ౧౦౮

సీ. పెనుగప్పు నునుగొప్పు ననుగుప్పు విరితావు లరిజాలముల నామెతలఁ బెంచు
మగమీలఁ దెగజాల నగువాలుజూపులు చలదురుచూపుతై జనుల గాడ
బలుగుబ్బలుల గిబ్బువలిగుబ్బ చనుదోయి సొబగుచూపఱ మదిమారఁ గొనక
పగడాల జగడాలు దగ్గనేలుజిగిమోవి యువజనంబులకు నోరూరఁ జేయు
సారసానంగమదఘన సారగంధ, సారసీహారనీర కాశ్మీరభూరి
సౌరభంబులు దిశల హెచ్చరిక బవక, నురగకులబాల నామోహిల నాకప్రసరతు.

గీ. శ్లేయునేటికి వినుదాని సోయగంబు, దానిఁబుట్టించినట్టి విధాతకైనఁ
బొగడరాదన్యులకునెట్లు పొగడవచ్చు, బెత్తుజానిపైడిబొమ్మయా చిలుపకొమ్మ. ౧౧౦

గీ. అనిన వరుఁడు సంతసంబంది యతని, వెక్కుడుఁగులఁ గీలించి తెక్కిరీటి
యనుచరబలంబుతోఁ గూడి యచటఁ దరలి, చనియె నెమ్మి నీహారశైలమునకు. ౧౧౧

సీ. పటుజలోద్ధతఘోర పంచాస్యశార్దూల మాణదారణకుంభ మౌక్తికంబు
తతగుహాంతర నిరంతర చరద్వృకదోగ్ర శాఖామృగనికరంబు సంకులంబు
నిబిడపాటీరద్రుమ నిష్కుహాంతరలగ్న ఫణిఫణామణిఘృణి భ్రాజితంబు
ఘనఝరీనినదాభ్ర గర్జాభ్రమితమత్త ప్రమదనృత్యన్మత్త బర్హిణంబు
సరస సంగీత విద్యాప్రసంగరంగ, మాణగంధర్వ యక్షగీర్వాణఖచర
సుందరీబృంద పరివృత కందరంబు, పుణ్యగణ్యంబు నీహారభూధరంబు. ౧౧౨

గీ. అన్నగంబెక్కి యచటి చోద్యంబులెల్లఁ, గనుఁగొనుచుఁ గొంతకాలమచ్చటను మెలఁగి
కదలి యుత్తరదంతి కాగస్త్యవటము, హిరణ్మయము గాంచి చనె భృగుశృంగమునకు

గీ. అచ్చట హిరణ్యబిందు తీర్థావగాహ, నంబు గావించి విహితదానములొనర్చి
చనియెఁ బరిజన తైర్థిక సహితుఁడగుచుఁ, బుణ్యకరమైన నైమిశారణ్యమునకు. ౧౧౪

క. ఆరూఢభక్తి నచ్చట, నారాయణుఁ బూజచేసి హరిపుణ్యకథా
సారామృతపానుండై, యారాకొమరుండు చనెఁ బ్రయాగంబునకున్. ౧౧౫

క. సంగాతులు దానును ముదిఁ, బొంగుచుఁ గైదండఁ బూని పావనత్రివేణీ
సంగమున మునిఁగి నతజన, పుంగవనాయకుఁ బ్రయాగ మాధవుఁ గొలిచెన్. ౧౧౬

క. నాదక తైర్థికజన పరి, వారంబులఁ గూడి పెక్కువారంబులు త
ద్వారి విహారము సలిపి య, వారణనటఁ దరలి చనియె వారాణసికిన్. ౧౧౭

సీ. మణికర్ణికాతీర్థ మజ్జనం బొనరించి గంగానదీస్నాన కలనఁ దనరి
లోలార్కముఖులైన హేళులఁ దర్శించి కాలభైరవు మహాకాళుఁ గొలిచి
యాదికేశవుల సత్యాదరమున నెంచి బిందుమాధవదేవుఁ బ్రేమఁ గాంచి
శ్రీవిశాలాక్షి నక్షీణభక్తిఁ భజించి విశ్వేశ్వరస్వామి వినుతిచేసి
భూనుతములైన పుణ్యనదీనదముల, స్నానములు దానములు హితసరణిఁ జేసి
కోటిలింగస్థలములు గన్గొని కడంక, డుంఠివిఘ్నేశుఁ బ్రమథరాట్పుత్రుఁ బొగడి.

క. కయమున నచ్చో వెలువడి, గయకుం జని పితరులకుఁ దగం బరలోక
క్రియలాచరించి గోధన, హయగజదానముల భూసురావలిఁ దనిపెన్. ౧౧౯

క. కుతుకమున నంత వెలువడి, కతిపయదినములకుఁ జేరి కనుఁగొనియె మహో
న్నత వితతశృంగభాగా, న్వితతుల సీతాననంబు నీలనగంబున్. ౧౨౦

క. అంతట నింద్రద్యుమ్నస, రోంతరమున దీర్ఘమాడి యటఁ గని సుభద్రా
కాంతుక గజవనుతగుణా, వంతు జగత్స్వామి సాధువేల్పుఁ గాంచెన్. ౧౨౧

క. కాంచి ప్రణమిల్లి తులసీ, కాంచనపుష్పములఁ బూజ గావించి భక్తిని గా
వించి ప్రసాదములు గొని, పెంచి నుతింపంగఁ దొడఁగె మృదుమధురోక్తిన్.

క. పరికింపఁ బతితపావన, బిరుద మెప్పుడు నీకుఁ జెల్లు బృథివీస్థలిని
సరియగు వేలుపులేరీ, నిరుపమకరుణానివేశ నీలాద్రీశా. ౧౧౨

సీ. కమనీయ తపనీయ కౌశేయకము వాని దళదరవింద నేత్రములవాని
సంపూర్ణ పూర్ణిమా చంద్రాననము వానిఁ గరతలశంఖచక్రములవాని
బలసుభద్రా సతీ పరివృతుండగువాని నీలమేఘాకృతిఁ బ్రాలువాని
నిరుపమ శృంగార నీరధి యగువాని పతితపావనుఁడనఁ బరఁగువాని
నఖిలలోకైకనాయకుఁ డయినవాని, నిన్ను బొడగంటి శుభములు నెరయఁగంటి
నీలనగవాస విబుధవర్ణితవిలాస, శ్రీజగన్నాథ విజయలక్ష్మీసనాథ. ౧౧౩

ఉ. వాసవముఖ్య దిక్పతులవశ్యము గొల్చు భవత్పదాబ్జముల్
భాసురలీలఁ గంటి సులభంబగు మేల్గయి కాంటి విచ్చెఁబో
చేసిన పాపసంఘములు చెప్పెడిదేమిఁక నా యదృష్టమో
దాసమనోరథార్థ ఫలదాయక నీలనగాధినాయకా. ౧౧౪

గీ. శిఖరదర్శనంబు చేసినమాత్రనె, తొలఁగుచుండు నఖిల దుష్కృతములు
నిన్ను జూచుపుణ్య మెన్న నేరితరంబు, నయవిలాసనీలనగనివాస. ౧౧౫

గీ. అని జగన్నాథుఁ గీర్తించి యచటవరలి, మోదమిగురొత్త శ్రీకూర్మమునకు నేగి
నతజనశరణ్యుఁడగు కూర్మనాథుఁ గొలచి, యచటు వెడలి త్రోవఁ జనుచుండె నన్నరుండు

క. అని శౌనకాదిమునులకు ననఘాత్ముండైన రోమహర్షణి యుత్కరిం
చిన నాలకించి వారాయన నవ్వలికథయుఁ, దెలుపుమని వేఁడుటయున్. ౧౧౬

చ. సరసిజపత్రనేత్ర మునిసన్నుతి పాత్రచరిత్ర కల్మషో
త్కరలతికా లవిత్ర నిజదాస జనావన సూత్ర దుగ్ధసా
గరతనయా కళత్ర మిహికాకరశేఖరమిత్ర వృత్రిసం
హారమణీజాల నీలజలదాంచితగాత్ర విచిత్రవైభవా. ౧౧౭

క. పారావారాగారా, సూరిజనాధార మారసుషమాకారా
ఘోరాఘాభ్రసమీరా, సారదయాపూర నీలశైలవిహారా ౧౧౮

మాలిని. అతులితగుణధామా హారిశృంగారసీమా
శతధృతినుతనామా సర్వలోకాభిరామా
క్రతుభుగవనకామా ప్రాంచదాకారకామా
దితిసుతకులభీమా దేవతాసార్వభౌమా. ౧౨౦

గద్య. ఇది శ్రీమజ్జగన్నాయక దేవదివ్య కృపావిశేష సంలబ్ధసార కవితావిచిత్ర కౌండిన్యసగోత్ర పవిత్ర కూచిమంచి గంగనామాత్యపుత్ర సకలవిద్వజ్జన విధేయ జగన్నాథనామధేయ ప్రణీతంబయిన సుభద్రాపరిణయంబను శృంగారప్రబంధంబునందు ద్వితీయాశ్వాసము.

శ్రీ

సుభద్రాపరిణయము

తృతీయాశ్వాసము.

క. శ్రీరుచిరగుణనివేశా, దూరితఖలనాశ ఘోరదురితవినాశా
భూరితరసుజనపోషా, నీరజహితప్రకాశ సింహాద్రీశా.

గీ. అవధరింపుము శౌనకాద్యఖిలమునికు, లేంద్రులకు రోమహర్షణి యిట్టులనియె
నట్లు తెరవునఁ జనిచని యర్జునుండు, గాంచె ముందర నతితరోత్కంఠుఁ డగుచు. ౨

క. సింహాకారోజ్జ్వలము న్, సింహాశ్రితతలముకలుష సింధురపటలీ
సింహాయితజనముమహా, సింహావృత బిలము నైన సింహాచలమున్. 3

వ. మరియున్నమ్మహీధరంబు కైలాసధరంబునుంబోలె నీలకంఠావాసంబై మేరుశైలంబునుంబోలె నమేయనైరికభాతుంబై వైకుంఠపురంబునుంబోలె హరినిత్యనివాసంబై బ్రహ్మలోకంబునుంబోలె పరమహంససమావృతంబై యలకాపురమునుంబోలె నగణ్యపుణ్యజనశరణ్యంబై రసాతలంబునుంబోలె ననంత నాగేంద్రాక్రాంతంబై పా

ష్టానిధానంబునుంబోలె నక్రాంతబాడబాశ్రయంబై త్రిదివంబునుంబోలె ననవరత
రంభావిజృంభమాణంబై మహారాజన్యరాజ్యంబునుంబోలె నపరిమిత కటకవిశంక
టంబై సుకవికావ్యంబునుంబోలె ననేక మత్తకోకిల వ్యాకులంబై నైమిశారణ్యంబు
నుంబోలె శుకముఖ ద్విజకులాలంకృతంబై యొప్పు నప్పర్వత వతంసంబుంగనుంగొ
ని పరమానందకందళిత హృదయారవిందుండై తదీయోద్ధిత్యకారోహణంబొనర్చి
యందు బహు సహస్రసాదంభశుంభ జృంభ జన్మణిస్తంభ సంభావితంబును చంచ
త్కాంచన పాంచాలికాసంచయ సముంచితంబును నభ్రంకషోత్తుంగ శిఖరావలంబి
శాత కుంభకుంభగుంభితంబును మనోహరి హీరసోపాన విలదఙ్కా విటంకకుట్టిమ
విభ్రాజమానంబును గవత్క్వణ కవాటాగళ ద్వారబంధబంధురంబును నవరత్నఖ
చితోత్తాలసాల గోపురప్రాసాద మంటప ప్రదీపితంబును భరతత్త్వవిద్యాధురీణ వ
రనుభాగవతోత్తమనిపఠిత వేదనాదమేదురంబును సురూపలావణ్యాగణ్య పుణ్యాంగ
నాన్వృత్తగీతవాద్యధ్వానమానితంబును హనుమద్గరుడ శేష విష్వక్సేన జయవిజయ ద్వా
దశసూరిజనాధిష్ఠితంబును కౌశిక కాలాగరు కర్పూర సాంబ్రాణికా ధూపవాస
నావాసితంబును సదోద్ఘృతకృత ప్రదీపదీపితంబును బహుళాపూపసూప పరమాన్న
ఫల దధి మధుశర్కరాఘృతోపేత మహానైవేద్యహృద్యంబునునై రెండవ వైకుం
ఠధామంబునుబోలి విరాజిల్లు శ్రీమద్వరాహ నృసింహదేవ దేవాలయంబు పొడగని
నమస్కరించి యంతట గంగధారాది చతుర్వింశతి ధారానీరంబుల గృతావగా
హుండై తులాపురుషాది మహాదానంబులొనరించి గర్భాగారంబు ప్రవేశించి.

సీ. మేదినీతలగుప్త పాదద్వయమువాని విమలసంస్తబ్ధకర్ణములవాని
నవిరళత్రివళి సమన్వితుండగువాని కమనీయధవళ విగ్రహమువాని
విస్ఫుటపటుసటా విలసితుండగువాని దంష్ట్రికరాళ వక్త్రంబువాని
మృదులాంసభాగ విస్తృత వాలమువాని నంచిత నేత్రత్రయంబువాని
లాలితోత్తాలభుజయుగళంబువాని, సింహశైలేంద్రనిలయుండై చెలఁగువాని
శ్రీసమేతు వరాహనృసింహదేవుఁ గాంచె నృపమాళికన్నులకరవుదీఱ. ౫

గీ. అట్లుగన్గొని సాష్టాంగమాదరించి, మాలతీతుల సీమంత మయసుమముల
బూజగావించి గంధతాంబూలధూప, దీప నైవేద్యములొసంగి ధృతినుతించె. ౬

క. పూరుషహర్యక్షసుధీ వారావనదక్షదివిజ వల్లభపక్షా
మోరారిక్షమజశిక్షా, సారకృపావీక్ష సింహశైలాధ్యక్షా. ౭

క. నిను సేవించిననరులకు, మునుకొని ఘనభోగభాగ్యములు చేకురు బో

సనకాదిసకలసన్మునీ, జనరక్షణ రంహసింహ శైలనృసింహా. ౮

మ. హరినీవేగతి నాకటంచు మును ప్రహ్లాదుండు ప్రార్థించినన్
గరుడారూఢుండవై సమగ్రకృపవేగన్ వచ్చియబ్బాలకుం
గరిరక్షించిన మేటివంచు నిను నేఁ బ్రార్థింతు నన్బ్రోవుమీ
యరిమత్తద్విపసింహవీరనరసింహా సింహశైలాధిపా. ౯

గీ. అనుచు వినుతిచేసి యచ్చోటు నెడబాసి, సకలతైర్థికాదృష్ట జనులఁ గూడి
కురువరుండు విహిత గోష్ఠిమార్గము పట్టి యరిగె కతిపయప్రయాణములకు. ౧౦

మ. కనెనభ్రంకష దేవతాభవన రంగస్థాననృత్తక్రియా
ఘనసంరంభ విజృంభమాణ దివిషత్కాంతా నిభాకార భూ
రమణీలాగణ్య విలాసగణ్యగణికా పంచాస్త్ర కేళీకళా
త్యనుమోదాంచిత హృత్సరోరుహుని దాక్షారామ భీమేశునిన్. ౧౧

ఉ. కనిసాష్టాంగనమస్కృతుల్, లొనరించి పూజించి మిగుల నుపహారంబుల్
దనివిసన నొసఁగి యద్దే, వుని సత్కృపవడసి పొంకవుండటకదలెన్. ౧౨

గీ. కదలి యంతమాత్ర గమనాపహారిణి, యనుసమస్తకల్మషోగ్రభుజగ
ఖగవరంబునైన గౌతమికేతెంచి స్నానదానవిధులు తమినొనర్చి. ౧౩

గీ. అమ్మహానదిదాటి వైళమ్ము తరలి, కృష్ణవేణ్యాదిశుభతరంగిణులయందు
మునిఁగి మునిఁగి యమానుషుండై యనవిభుండు, చనియె గొన్నాళ్లకెలమి శ్రీశైలమునకు.

క. చని మల్లికార్జునస్వా, మిని బొడఁగని విమలభక్తి మీఱంగ బూజల్
బొనరించి యమ్మహాద్రే, పుని మధురవచోనిరూఢిఁ బొగడఁదొడంగెన్. ౧౫

క. పరిమదమున నన్ను బ్రోవుము, భ్రమరాంబావదనకమల భవ్యపతంగా
శమదఘనమదవిభంగా, యమలకృపాపాంగ మల్లికార్జునలింగా. ౧౬

సీ. ఓంకారరూపిణే పంకజాతభవాది నిర్జరార్చితపాద నీరజాయ
గజచర్మచేలినే త్రిజగజ్జనావనదక్ష కారుణ్య నిరీక్షణాయ
చిరసౌఖ్యదాయినే పురహరాతమణి సదృక్షమనీయ్య తరనీలకంధరాయ
పార్వతీపతయే సగర్వపూర్వామర పూర్వరూపహ భూరిభుజబలాయ
శమన శమనాయ శర్వాయ శాశ్వతాయ, శరధితూణాయ శంభవే శశిధరాయ
శశకురంగాయ పరిచితశతమఖాయ, శైలభవనాయ తేన మశ్శంకరాయ. ౧౭

గీ. అనుచు నుతినతులొనరించి యచట వెడలి, పరహ్యాతమహాంహుల శ్రీయహోబలనృసింహుఁ
జేరి భజియించి యిష్టార్థసిద్ధివడసి, నరగనంతట వేంకటాచలముచేరి. ౧౮

సీ. వివిధరత్నస్తంభ విభ్రాజమానంబు మరకతమణినిర్మిత మంటపంబు
హీరశిలాబద్ధ భూరిసోపానంబు గోమేధికావృత కుట్టిమంబు
తతచంద్రకాంత వితర్దికారుచిరంబు గురుపద్మరాగ గోపురంబు
పటుశాతకుంభకుంభస్ఫురచ్ఛిఖరంబు నీలజాలక జాల లాలితంబు
దివ్యమాణిక్యదీప్తి దేదీప్యమాన, తప్తచామీకరోజ్జ్వల ద్వారబంధ
వరణవప్రవరేణ్య కవాటకూట, మండితము వేంకటాద్రీశు మందిరంబు. ౧౯

వ. అందు.

సీ. మహనీయ నవరత్న మయకిరీటము వాని కస్తూరికా తిలకంబు వాని
మకరకుండలదీప్తి మహిత శ్రుతులవాని దరహాసభాసివక్త్రంబు వాని
కౌస్తుభమణివిభాసిత వక్షము వాని కరతలశంఖచక్రముల వాని
శతపత్రపత్ర భాస్వన్నేత్రముల వాని భవ్యచామీకరాంబరము వాని
శ్రీమహిళ మేలుమంగ ప్రసిద్ధనామ, కామజననిసమేతుండై హేమరత్న
సింహపీఠాగ్రమున విరాజిల్లువాని, వేంకటేశ్వరు లోకైక విభుని గాంచె. ౨౦

గీ. కాంచి పూజోపహారాదికముల దేవ, దేవు నలరించి యంతట దాపురలి
కాళహస్తికి వేగియు కాలకంఠు, భక్తలోకాభిమతదాయి బ్రస్తుతించి గొలిచి. ౨౧

క. ప్రచటవెలుపడి వడి నెమ్మియలరఁ గాంచి, కరిగి కరిగిరి నిలయుని వరదరాజు
న్ప్రముజనకప్రముఖులదు నేకామ్రనాథు, గుహత రానలదుర్గైకొల్చి యరిగి యువల. ౨౨

శా. ఆమోదంబునఁ గాంచె సజ్జనవిభుండ భ్రాతృభాగ్దేవతా
ధామాగ్రస్థిత హేమకుంభవిల సద్ధ్వజ దివ్యాంబుజ
వ్యామోహాగత మంజుగానరత శృంగౌఘ లీలామహా
రామ స్వర్రుహ సంచరత్ప్రమద సారంగంబు శ్రీరంగముక్. ౨౩

చ. కనియు ననన్యభక్తి మది గ్రాలఁగఁ బూజ యొనర్చె నేతకి
వనగృహ మల్లికాది కనకప్రసవంబుల ధూపదీప
చందనకర్పూర ఘృత రాసుల కనత్ప్రసరా భరణాంబరామృతా
యనముల నంతతానిత్రిజగన్నాథుఁ యుదారయశోరంగనాయకున్. ౨౪

గీ. అట్లుపూజించి గొబ్బున నచటు వదలి, కుంభఘోణంబునకుఁ బోయి కొన్నిదినాలు,
అందు వసియించి మరి చంపకాటవీప్ర, దేశమాక్షించి మెల్లన తెరువునందె. ౨౫

సీ. చనిచనివపుష్ట జలరాశివీచికా నిర్ఝరశీకర నికరతుంది
పులినానిలస్పంద ఘూర్ణాళికేళీల బంధురసైకత భాగవితత

సతతయాతాయాత సమధికపథికనికాయమోద క్రాయమానాయమాన
విలసదేలాలతా వేల్లితక్రముకాది మహీజశాఖాంతర కుమారవిహార
మాణవివిధగరుద్రథ మధురమధుర, కలకలోద్వేల వేలాధిగతమనోజ్ఞ
మార్గంబున నాప్తతైర్థికవర్గసహితుఁ, డగుచు రామేశ్వరంబున కరిగియందు.

గీ. సేతుదర్శనమొనరించి కౌతుకమున, నెరిధనుష్కోటిలోన మునింగివిహిత
దానములభూసురావళిఁదనియఁజేసి, రామలింగంబుఁ గొలిచియారాజసుతుఁడు.

వ. అచ్చటనుండి పదమూఁడవనెలఁ బాండ్యదేశాధీశ్వరుండగు మలయధ్వజుం డేలు మ
ణిపురంబుఁ జేరి తత్పురోపకంఠసముద్యదుద్యానవాటికాంతరంబున సుఖోపవిష్టుం
డై వినోదించు సమయంబున. ౩౨

చ. పొలిచె వసంతకాలము ప్రఫుల్లమనోహర మల్లికావిని
ర్గలమకరందపాన రతమత్తమధువ్రతమంజునాద సం
చరితవియోగినీపథిక జాలము వ్యాధ్భయదప్రచండకో
కిలశుకశారికారవనికృత్త సమస్త దిగంతరాళముల్. ౩౩

చ. అవని వనీవధూటి తమి నాడెడునీలపుబంతిచాలునా
నవిరళలీలనప్పుడు వనాంగణవీథిఁజరించెసంచుగాఁ
బ్రవిమలమాధురీమహిత బాలరసాల వనాలమంజరీ
నవనవమాకరంద రసనందితమత్తమిళింద బృందముల్. ౩౪

క. నవకుసుమ లసితకింశుక, నివహంబులు చూడనొప్పె నెటివప్పుడు మా
ధవుఁడు వనలక్ష్మి కొలిపుగ, సవరించిన పద్మరాగ సౌధములనఁగన్. ౩౫

గీ. తత్రియనెడు మావటీఁడు మాధవవిభుండు, స్వారివెంజేయుచో నిడ్డచంచదరుణ
రాంకవాంకిత మదసింధురములనంగ, రమణఁబూచిన కాల్మలి ద్రుమములలరె. ౩౬

సీ. పరిఫుల్లమల్లికాప్రసవమరంద పానాలోలరోలంబ జాలకంబు
కలితామ్రపల్లవగ్రాసావలేపాతిరేకకూజన్మత్తకోకిలంబు
మధురఫలాహార మాంసలవాచాల సమదశారీకీర సంవృతంబు
బహుళకోశమధురసపరిపానలంపట సరఘాకులారావ సంకులంబు
సారఘనసారధూళికా సాంద్రతరప, రాగసమ్మేళనావిశభ్రామ్యదళిమ
గంధగంధిల మంధరగంధవహము, భాసురంబొప్పు మధుమాసవాసరంబు. ౩౭

గీ. అలరువిల్కాఁడు పాంథులఁ గెలువఁ, బూనిస్వారి వెంచేయఁగలఁడని సమయభటుఁడు
రమణఁగట్టిన మణితోరణములనంగ, మ్రాకులం డెల్లచిగురుజొంపములువిరిసె

క. వనలక్ష్మీమాధవులకు, ఘనతరవిభవమునఁ బెండ్లి గావించుటవా

మనియిడ్డకనకవేదిక, లనఁగాఁ గాంతాళుగుప్త లలరెఁ బవనులన్. ౩౫

సీ. మాధవీసుమబృంద మకరందరసఝరీ హాలామదోద్వృత్తి సోలిసోలి
బాలావిలోలాళి చేలాంచలాజాల డోలావిహారాప్తిఁ దేలితేలి
సారసౌరభ మిళత్సారిఫుల్ల మల్లికావల్లికా తతులపైఁ ద్రాలిత్రాలి
లీలావలన్మహోత్తాల బాలరసాలసాల మంజరులపై వ్రాలివ్రాలి
బాళిశైవాలజంగల్వకేళికలను, మేలికింజల్కరజముఁ గ్రోలిక్రోలి
హాళిఁ గేళీమహారామ పాళులందు, నోలిఁ గ్రీడించె సరసమత్తాళులపుడు. ౩౬

సీ. మంజులగుంజాని కుంజసంజ వనాంతముల జెంతదాఁగుడు మూతలాడి
మహనీయమంజరీ మహితమాకందశాఖలఁ గోతికొమ్మన గజ్జులాడి
యుల్లసత్సంపుల్ల వల్లికామల్లికా జాలకాగ్రముల నుయ్యాలలూఁగి
వికచచంపక భూజవీథికాంతరములఁ బసిగొని నెరిఁబారు పట్టెలాడి
మేలిపన్నీటి వాకలనోలలాడి, కమ్మకప్పురంపుఁ బూదిపైఁ జిమ్ములాడి
లీలఁ గ్రీడించె సరసవనాళులందు, మందగంధసమీరడింభకము లెలమి. ౩౭

ఉ. ఎక్కడఁ జూచినం బకము లెక్కడఁ జూచిన కీరశారికల్
టెక్కరిగండుతుమ్మెదలు డాగిహళాహళి సేయఁ జొచ్చె నా
చక్కెరవింటిజోదు విరసంబునఁ బాంథులఁ జుట్టిముట్టెనా
దిక్కుల మూకలం బరపి దిగ్గనముట్టడి వెట్టెనో యనన్. ౩౮

క. అట్టియెడఁ జెలిమికత్తియ, లట్టియలై కొలువ మణిపురాధిపు ముద్దుం
బట్టి సురూప గుణంబుల, నట్టగు చిత్రాంగదాంగనామణి కడఁకన్. ౩౯

సీ. సిలుకడగాంచి దిక్కులఁ దళుక్కన వెన్నెదీపించు క్రొమ్మించుదీవయనఁగ
చెలువు విల్కాఁడు గొట్టి వెదకి పాంథులమీఁద ఝళిపించు మోహనాస్త్రంబనంగ
రతిసతీమణి కేళి నటించు తూనాలలీల బూనిన రత్నంపుబొమ్మయనఁగ
నింగిగోలంగి వన్నియమీఱఁ బుడమిపై మెలఁగుపెన్నెల రేని కళయనంగ
నలువ చెలువకొట్టమునుండి వెలుడియొరపు, కదురఁబోవ లేఁతురాయంచకోదమయనఁగ
నరిది సింగారమేపార హాళినపుడు, వచ్చెఁ జెచ్చెర సుద్యానవాటమునకు. ౪౦

క. వచ్చియనంగులు దానును, విచ్చలవిడిఁ గ్రొంజిగుళ్లు విరులుం బండ్లుం
గోచ్చుకొని తవిలిఁ గోయం, జొచ్చిరి స్మరసైన్యభుక్తిఁ జూరఁగొను క్రియన్. ౪౧

సీ. మధుమక్షికలఁ దోలి మధురసంబులు గ్రోలి తలిరులు చిదిమి కోయిలలఁ గదిమి
ఫలములు రాల్చి రాచిలుక పోఁ జూనఁ దల్చి యెలదుల్లు ద్రుంచి తేఁటులఁ గలంచి
నీటులుప్పూని పన్నీటు వాఁకల నాని గొదగొని తారిపూఁ బొదలమాని

దాఁకపందిరులెక్కి తనియబండలు మెక్కి బడిబడిఁ గ్రిమ్మి పుప్పొడులుచిమ్మి
పాళిఁజెలరేఁగి తీఁగె యుయ్యాలలూఁగి, కూటువలుగూడి ననచెండ్ల వ్రేటులాడి
కప్పురము రేఁచి ఘనసార కదళులూఁచి, చెలులుపుష్పాపచయకేళి సలిపిరప్పుడు.

తే. కలికియొక్కతె కేతకీగర్భదళము, గోయుటకుఁ గొమ్మవచ్చుచో గుసుమరజము
వెకలికన్నులఁగప్పినఁ బిమ్మటఁగొని, పుడమిఁజదికిలఁబడి యొట్టుబొబ్బరించె. ౪౪

ఉ. బాలమృగాక్షియోర్తు నవపల్లవసల్లలి తామ్రశాఖపై
గేలటు సాఁచి కెంజివురు గిల్లిన నచ్చటఁ దాఁగియున్న మ
త్తాననకోకిలంబు చిగురాకని ముక్కున నొక్కి నొక్కి నం
దాలిమిఁ దూలియుల్కిపడె దానిఁగనుంగొని నవ్విరంగనల్. ౪౫

ఉ. సంపెగకొమ్మవంచి యొకచంద్రదళాననపూలుగోయఁగా
జంపకగంధియోర్తుఁ గని సయ్యనదానినదల్చి పాంథులం
బెంపరఁజేయు తుమ్మెదల పింఛమడంచు సుమంబులేటికిం
త్రుంపఁగఁబోయితంచెడయఁ ద్రోచెఁ గరాబ్జము పట్టిలాగుచున్. ౪౬

గీ. మొగలివిరిమీఁదమూఁగిన మొకరితేంట్లు, నొక్కచెలి రేఁపుటయు నవి యొక్కపొలఁతి
మోమువిరిదమ్మియని వెనముసిరిదాని, నానగనిగంధఫలియుంచుఁ బాసెయూరిక,

సీ. నిట్టూర్పుచేనొక్క నెలతుకవావిలి జేఁగంటి యొకమందయానమానివి
గౌఁగిటఁజేర్చె నొక్కలతాంగి గోరంటమాటాడి యొకహరిమధ్యగోఁగు
మోముచేరిచియొక్క వామాక్షి సంపెంగఁ బుక్కిటిసురనొక బొలఁతిపొగడఁ
బళుకుఁజూపులనొక్క చెలితిలకప్రమూను జిన్నినవ్వులనొక్క కన్నెపొన్న
ప్రేమతోఁబాడి యొకచేడె ప్రేంకణంబు, దాచియొకలేమ కంకేళితరువరంబు
నలరులెత్తించి సరసవిహారలీల, నలరుచుండిరి సంతసంబతిశయిల్ల. ౪౭

గీ. అట్లు వనకేళిగావించి యబలలెల్ల
బూలుదలిరులు ఫలములు చాలసంగ్ర
హించుకొని ఘర్మ వారివారించుకొఱకు
నంతజలకేళి యొనరింప నదనుదలఁచి. ౪౮

ఉ. ఆరమణీలలామములు దంచితలీలలఁ గాంచి రొక్క కా
సారము సారసౌరభవిశంకట సారసపుండరీక క
హ్లారమరంద పానపరిలంపట మాద్యదళీంద్రసాంద్ర ఝుం
కారము కోకహంస బకకచ్ఛపమీన ఝుళీకుళీరమున్. ౪౯

గీ. అట్లుగనితత్తటంబున యొందుమేలి, తొడవులును బట్టములు వెట్టి బెడఁగుగట్టి
పావడలుగట్టి శృంగముల్ వట్టివారి, కేళిపైవాలి పుట్టికేకిసలుగొట్టి. ౫౦

క. పట్టుగలచంద్రకాంతపు, చట్టులచేఁగట్టినట్టి పవరదవపుబల్
మెట్టులవెంబడిడిగిచని, బిట్టురికిరినీట గుభగుభుల్ గుభురనఁగన్. ౫౧

వ. అట్లురికి. ౫౨

సీ. నిగనిగలిగురొత్తు నగుమొగంబులతోడ నిద్దంపునిడుసోఁగ నెరులతోడఁ
గులుకుసిబ్బెపుగబ్బి గుబ్బచన్నులతోడఁ దళతళలీను నేత్రములతోడఁ
బసనిండువాటంపు బాహువల్లులతోడ బంధురోన్నత నితంబములతోడఁ
గమనీయమృదుతర కరపదంబులతోడ నెసమించు వెడమత్తనులతోడఁ
బొలుచు మాతోడనెల్లెడఁ జోలుసరసి, సరసిరుహమత్స్యదరరథాంగఝషమృణాల
పులినవల్లకవీచికా కలితయగుచు, నెంతపొరలిన వనికేళిరింతులప్పుడు. ౫౩

ఉ. వేడుకతోడబాడుచును వీడుచుఁ గూడుచు నీటఁజల్లుచో
రాడుచనోలయోలయని యీఁదటవీఁదుచు మించిముస్గుచున్
వేడబమొప్ప నీలఘన వేణులు క్రీడలొనర్చిరెంతయున్
గోడెమెఱుంగు గబ్బివలి గుత్తపుగుబ్బల బంటిలోతునన్. ౫౪

చ. మెలఁతుకయోర్తు తమ్మివిరి మీఁదిమదాళులఁ జూపనయ్యలన్
చెలియమొగంబుపద్మమని చేరిన నచ్చెలి చేతితామరం
బులమరుదోలుచున్న వటగాసి కుచంబులు తమ్మిమొగ్గలం
చలమిని వాలితూలి పరువెత్తివడిన్నెయి తావిపవీకానన్. ౫౫

సీ. తనబోఁటియనుచుఁ దత్తటవిహారరథాంగ మొకకొమ్మగుబ్బచన్నొడసిపాడిచెఁ
దనకులపాఁవము లందఉవచ్చిరోయని భ్రమరియొక్కతెవేణి భ్రమరివారె
వింతతూఁగ్లివియరచుఁ జెంతఁద్రిమ్మనవంచ యొకలతాతన్వి బాహువులఁగరచెఁ
గ్రొత్తవిందులు వరిగూడి యాడుదమంచుఁ గచ్ఛపంబొకతె మోఁగాళ్ళఁ జెనఁగె
నమితలావణ్యతారుణ్య వారిభూరి, సుందరాకార రేఖాభి శోభితాతి
దివ్యశృంగారలీలలఁ దేజరిల్లెడు, నృపతికన్యలు జలకేలి నెరపునపుడు. ౫౬

ఉ. బోటియొకర్తు నీటిపయిఁ బోరగిలంబడి యీఁదియీఁది మే
పాటవమొందియుందు నెడఁ బల్లవపాణి యొకర్తువెల్కనో
పాటలగంధి వికచవిభాస్వర కుంభయుగంబు గల్గఁగా
నేటికి నీటికిన్ వెఱవనీఁతకుమిక్కిలి లోఁతుగల్గనే. ౫౭

మ. ఒకనాఁడీమణి పద్మనాళమున నీరొప్పార్పఁ బూరించి వే
ల్పొకబింబాధర మీఁదఁ జూఁ దనదియో హొగ్గాకాచికొమ్మంచుఁ బూ
నికతో నీటమునింగి యీఁది చనియన్నీరేజపత్రాక్షి వా
లిక కన్నుంగవ మూసి మంచివిడిచెన్ లీలావతుల్ నవ్వఁగన్. ౧౮
సీ. తమయానవిస్ఫూర్తిఁ దాల్చనోయవియుంచుఁ గలహంసతతులఁ బోఁగఁదిమిగదిమి
తమముంగురులసాటి దనరునోయివియంచుఁ దుమ్మెదగమిఁ బాఱఁ దోలితోలి
తమకుచంబులపోల్కె నమరునోయివియంచుఁ దరలిఁ జక్కవలఁ బోఁ దరమితరమి
తమమొగంబులఁబోలఁ దలఁచునోయివియంచు మంచితామరవిరుల్ దుంచితుంచి
నిజపయోధరకుంభ వినిగళత్కస్మ, సారసారంగ మదఘన సారగంధ
సారకాస్మీరహిమనీర సౌరభాళి, వికటకాసారముఁ గేలి రతివలపుడు. ౧౯
మ. రమణీయాలకజాలక భ్రమరముల్ రాజన్మహోరోజ చ
క్రములత్యంత విశాలలోచన విసారంబుల్ కళావిస్ఫుర
ద్విమలాస్యాంబుజముల్ భుజాబిసములు ద్విప్రతింబ్రకాశింప జం
గమకాసారములో యనంబొలిచిరా గంధేభరాడ్గామినుల్. ౨౦
గీ. అంతజలకేలిచాలించి యబ్జముఖులు, తటతలంబునఁ జేరి కుంతలములార్చు
కొనితురుంబము లలరించుకొనివిభూష, ణాంబరాదికములు దాల్చి యచటఁ బరలి. ౨౧
గీ. మరలవనిఁ బ్రవేశించి మనసిజాత, దేవతాసార్వభౌముఁ బ్రతిష్ఠింపఁ గోరి
సరసకిసలయులసిత రసాలసాల, మూలమునఁ గ్రపపుటవంటి మోఁకరింద. ౨౨
క. నిగనిగమను తొగరారా, జిగితెపయిన్ మృగమదంబు సాంకవమగరున్
మొగిగలిపి యలికినను గొంగ, జిగికప్రపు ముగ్గులిడివిచిత్రింపవయన్ ౨౩
గీ. అందుఁ గెందమ్మిసెజ్జపై నిందిరాత్మ, మారుగస్తురిచే వ్రాసి మరియుఁ దరిని
రతిని లిఖియించి మందమారుతవసంత, శుకవనప్రియ మధుప శారికల వ్రాసి. ౨౪
గీ. పత్రపుష్పగంధ ఫలమధురసములఁ గోరి షోడశోప చారవిధులఁ
బూజచేసి పూఁపుబోఁడులాతతభక్తిఁ, దగిలియిట్టులనుచుఁ బొగడిరపుడు. ౨౫
సీ. దండ ముద్దండదోర్దండ విమండిత చండపుండ్రేక్షు కోదండనీకు
జోహారు సరసఘనాహార మృదుతర వ్యాహారభాకేరవాహనీకు
వందనంబిందిరా సుందరీహృదయార విందసంధానితానందనీకు
నతి శతక్రతుముఖాదితసుతస్తుతమహా ద్భుతఘనవిక్రమ వితతనీకు
మోడ్పుకెంగేలు సమధికాంబుజభవాండ, ఖండసంవేష్టితాఖిల ప్రాణిహృదయ
భేదనప్రక్రియాచణ స్ఫీతశాత, చూతకోరక విశిఖసంఘాతనీకు. ౨౬

క. మారాయభూరిశరసుకు, మారాయరమాసతీకుమారాయమహా
దారాయరతివధూటీ, దారాయవియోగినీజదారాయనమః. ౭౧

మత్తకోకిల. గాలి తేరును దుంటవిల్లును గండుతుమ్మెదనారియుం
బూలకోలలు మీను టెక్కెము పుల్గుమావులు గాఁగా
హాళిమై మగలంబడంతుల నల్లిబిల్లిగఁగూర్చియేల్
మేలుబంటవు నిన్ నుతింపఁగ మేము నేర్తుమె మన్మథా. ౭౨

గీ. అని మనోభవుఁ గొనియాడి వనజవదన, లెల్లఁగుసుమాసవము గ్రోలనిచ్చపుట్టి
కనకఘటమున సీధువునినిచి పసిఁడి, కోరలం బోలి వడ్డించుకొని చెలంగి. ౭౩

గీ. గుటుకు గుటుకునఁ గ్రోలుచుఁ గొసరుకొనుచు
జవ్వలు వూచుచు నిదియహా సరసమధుర
వస్తువని కొనియాడుచు వాసనలకు
జొక్కుచును సోలుచును ద్రావఁ జొచ్చిరపుడు. ౭౪

క. కుమ్మరిసారెవిధంబునఁ, ద్రిమ్మరఁగాఁజొచ్చెఁబుడమి దిరిగెరవిపుడ
మ్మమ్మ కనుంగొనరేయని, పిమ్మటఁగొనియోతుక కేలు బిరబిరఁద్రిప్పెన్. ౭౫

ఉ. పయ్యెరవావ నాజలుగుఁ బయ్యెదదియ్యకు చంటిమీఁదఁ జే
వెయ్యకు మేన్గుపొడువ వేగిలిగింతలు పెట్టరాకు నీ
నెయ్యము చాలుఁబొమ్మనుచు నిబ్బరపున్మద రామదంబునం
దొయ్యలియొర్తుక మైమఱచి తూలిపడంకంగఁ జాగెనయ్యెడన్. ౭౬

క. పెదవింటితాత తాతా, వడిఁబైకొని నన్నుఁజెవక వచ్చెదవహహా
యొదలెఱుఁగవాయని త్రుళ్ళుచు, పడఁతుల తలమిన్నయొర్తుక పకపకనవ్వెన్.

సీ. తుంబురుండీడెనాతో గానముననంచువీడన తందనల్ పాడె నొకతె
రంభనాకనయె నర్తనకళా విధినంచు వెసవెడ గంతులు వేసె నొకతె
రతినాకుసరియె యంచితరూపమున నంచుమించుపూనిక వెక్కిరించెనొకతె
వాణినాతో సాటి వచ్చునెచదువున నంచుఁ ద్రేలుచుగాఱు లాడెనొకతె
బహుళతరువరసంజాత పత్రిమూల, ఫలకుసుమసారశర్కరా మిళితమధుర
వారుణీపానకలనా ప్రమథ్యమాన, మరభరోన్మాదమున నెదమరపుగదిరి. ౭౭

సీ. మదిరాక్షియొక్కతె యిదె ప్రియుండరుదెంచె నంచుబయల్ గాఁగిలించుకొనియె
వెలఁదియొక్కతె భర్త విడెముచుట్టెదనంచుఁ దివురొప్పఁగానోరు దెరచుకొనియె
చెలువయొక్కతె పతి జిలుగుఁబయ్యెదయూడ్చె నంచు బొమ్మునఁ జేతులానుకొనియె
పడఁతియొక్కతె నీవి సడలించె విభుడంచు మరునిల్లుహా కేల మాటుకొనియె

నింతియొక్కతె ధవుఁడు గిల్గింతలిడియె
నంచు నెమ్మేనఁ బులకములంకురింప
నులికిపడుచుండె నయ్యార్తె బలితమైన
మధుమదోన్మాదమున నొడల్ మఱచి యపుడు. ౭౮

సీ. అక్కడక్కడ నిల్చి గ్రుక్కిళ్లు మ్రింగుచు సురకుఁ దారెదరేల చుక్కలార
చేయెత్తి మ్రొక్కుచు సీధువుఁ డెమ్మని తవిలి వేడెదరేల తరువులార
పావలమాటునఁ బొంచి మదిర మ్రుచ్చిలిపోవ మిత్తిఁ జూచెదరేల మేకములార
మ్రాకులపైఁ జేరి మధువు గ్రోలఁగఁ గోరి చెలఁగి కూసెదరేల పులుగులార
యాసవము శాసవంబడి నంటి జంట, వీడకుండెదరేటికి నీడలార
యనుచుఁ గొందఱు వినబోడులాము మీఱి, పలువరింపుచునుండి రబ్బురము తోప. ౭౯

గీ. అట్లు వనవీథిఁ గ్రీడించి యనుఁగు జెలులఁ, బెరసి క్రమ్మర నగరున కరుగుచున్న
పాండ్యనృపపుత్రిఁ గనుఁగొని పాండవేయుఁ, డెదము వందావహిళ విశారదుని కమొ[illegible]

క. ఎవ్వరిచిన్నదొ యీయాయెల, జవ్వనిపూఁబంటి మేఁటి సామరికేలన్
నివ్వటిలు మెఱుఁగుఁబాయల, క్రొవ్వాడి కటారి యనఁగఁ గొనబువహించెన్. ౮౦

ఉ. అద్దిరదీనిముద్దు మొగమచ్చపు పున్నమచందమామ తో
నుద్దిరకన్నుదోయి వికచోత్పల పంక్తులనేలఁ బోలు మేల్
నిద్దపుటద్దపుంబలక నిగ్గులనెగ్గులు వల్కు జెక్కులీ
ముద్దియసోయగంబరిది మోహము గొల్పె మనోజ్ఞవీథికిన్, ౮౧

ఉ. కన్నులవింటిదంట శితకాండపరంపర గ్రుమ్మరించు నీ
యన్నులమిన్న కన్నుఁగవ యద్దిర గద్దరి తేఁటిదాఁటులన్
బన్నము నొందఁ జేయఁగద బాలనిగారపు సోఁగపెన్నెరుల్
క్రొన్ననబంతులం దెగడుఁ గొమ్మమిటారపు గుబ్బగుబ్బలన్. ౮౨

సీ. కొమ్మెడల్ నెలవిండ్లు తొగలు సంపెంగమొగ్గ శ్రీలద్దములు మగరాలు కెంపు
దరము మృణాలముల్ తమ్ములు జక్కవల్ భుజగంబు తరగలు పొన్నపువ్వు
సింగంబు పులినమరంగులు దింపెనపూవంటు కబ్బముల్ పాదులు కమఠ
ములంచిగురాకులు ముత్తియంబులు పటఫలములు ఫలకంబు బంగరంబు
గూచిన నెత్తమ్మి పూజూలికొంతలేని
షోడతనమూని యిమ్ముద్దు పువ్వుబోడి
బోడిమి దలిర్పన్ నొనంపఁ బోలునట్లు
గాకయుండిన నీసొగుగలదె యొరుల.

ఉ॥ కన్నుల విందటి దేవర జగంబు భ్రమింపఁ గనిద్ధమేల్పడా।
ర్వన్నెక పోని బంగరుపూ రంగులజంద్రపుబొమ్మయేమొనా।
కన్నులకబ్బురంపు జిగిగొల్పుమనుండియయూరుపూర్వడి।
యున్నలమిన్న సోయగముపోవుదికెంతయునాప లోల్పడిక్ ౭౪

ఉ॥ గుబ్బికపుంగలించుకొని గుత్తపు గుబ్బలు కేలనొక్కుచున్।
ముచ్చిక పొచ్చ్ర గచ్చుకొనిమాటికి జక్కరమోవియానుమన్।
నిచ్చలుదీనిఁగూడుకొని నెమ్మివసింపకయున్న వన్నెహా।
పచ్చనివింటి దంటపలు బాములబెట్టక నిల్వనిచ్చునే ౭౫

క॥ అనియుని వారిణమోహం। బున దవరుచునున్న పాండుపుత్రునిఁగని యి
ట్లనియె విశారదుఁడప్పుడు। వినయ వివేకాతిశయము విస్తరిలంగన్ ౭౬

గీ॥ అవనినాయక మలయధ్వజావనీశ। తిలకుగారాబు పట్టి యీకలికిమిన్న
పేరుచిత్రాంగద యటంద్రు చారురూప। కులసుశీలాది గుణముల వలరు జూపి

క॥ అనిన విశారదుఁ గన్గొని। యనియె ధనంజయుఁడు మణిపురాధిపు పురికిం।
జని మా రాకయు దలఁచిన। పని యా రాజునకుఁ దెల్పి పరువడి రమ్మా. ౭౭

సీ॥ అనుడు విశారదుఁ డప్పుడే మణిపురంబున కేగి యమ్మహీభుజునిఁ గాంచి
యతనిచేత సపర్యలారూఢిఁ గైకొని వాసవి యచటికి వచ్చుటయును।
వనమున జిత్రాంగదను గాంచుటయు దానిఁగూరిమిఁ బెండ్లాడఁ గోరుటయును।
జెప్పిన సంతోష చిత్తుఁడై యవ్విభుండర్జును సన్నిధి కపుడె చని య
నేకభంగుల నతని బహూకరించి। తోడుకొని తెచ్చి యొకపైడి మేడలోన।
నిలిపి మజ్జన భోజనాదులఁ బ్రతృప్త। హృదయుఁగా, జేసి యుడుగర లిచ్చి యంత.

గీ॥ ప్రాజ్ఞులఁ బురోహితామాత్యబంధుజనుల। నెల్లరావించి యర్థం బెఱుంగఁ జెప్పి
శుభముహూర్తంబు నియమించి యభిమతముగ। లలిఁ బురమునంతి పురమునలంకరించి

సీ॥ మంగళతూర్య మృదంగ నిస్సాణ కాహళ భేరికారావములు చెలంగ
క్రమముగా గణికానికాయంబున తిరంపఁ గరదీపి కాసముత్కారము మెరయ।
బిజుసులు చివ్వలు మెఱుఁగు చంద్రజ్యోతులును నభోవీధి వెలుంగఁ జేయ
మేదినీదివిజుల వేదనాదము లొప్ప। తమిబేర టొంద్రు గీతములు వాడ
సకల వైభవములతోడ జన విభుండు, తనదు గారాబు పట్టినుత్తమగుణాప్ర
చారుఁడగు సవ్యసాచికి ధారవోసి, ప్రేమవిధ్యుక్త పద్ధతిఁ బెండ్లిచేసె ౭౮

వ॥ అట్లు మహోత్సవంబు గను వ్వాహంబొనర్చి, మలయధ్వజావనీవల్లభుండల్లునికి
గజతురగరమణీమణి భూషణాంబరాదికంబులు డుగరలొసంగి గారవించియుండె

న నరిచిన మోహంబునవయ్యర్జునుండు చిత్రాంగదా మదాలివేణింగూడుకొని గాఢపరి
రంభ చుంబనాది సంభోగలీలా విహారంబుల నుల్లసిల్లుచు గొన్నిమాసంబు లచ్చట
నివాసంబు జేసి యంత నారాజు చేతననుజ్ఞాతుండై యందులందరలి, ౧౦౨

క॥ దక్షిణ పుణ్యక్షేత్రము, లీక్షింపుచు నతిగ యరిగి యెదుటంగ నెనరుం,
దక్షిణమోక్ష సంగ్రహ. దీక్షన్ సౌభద్ర నామతీర్థోత్తమమున్ ౧౦౩

క॥ కనితత్తీరాంతరమున, మును గంబోవుటయునచటి మునివరులో హో,
చనవలవదు సువిస్మయపు, ఘనసాకనక్రంబు మెఱుగు ఘోరాకృతితోన్ ౧౦౪

గీ॥ వారిమునుఁగఁబోవు వారినిందులనని, వారితో గ్రసక్తి వారిచరము
పట్టి మింగుచుండు పట్టిమాటలుగావు, పోవవలదు వలదు భూపచంద్ర ౧౦౫

క॥ ఓ కోడయిక్కాలంబున, నూర్కదుల బట్టిబలిమి నూల్కొనుచుండన్
గాలి మొసలి యొక్కటిమురి, మీఱఁగ జంతువులబట్టి మింగుచునుండున్. ౧౦౬

సీ. మోక్షంబునకుఁబోవ మొసళ్ళెత్తుకొనిపోవు ననెడుసామెత నిక్కమగునటంచుఁ
జొరబోవ వెఱతు రెవ్వరునిందులోన నీవతిసాహసముపూని యరుగఁదగునె
యనవలంతిగనవ్వి యర్జునుండశ్వుడై వెఱవక నీటిలో సుఱుకుటయును
దర్పంబెలర్పంగ దటుకున నెగసి నక్రముపట్టుకొనిన నక్కవ్వడియును
నడమకరమువఁబట్టియయ్యెడమకరము, సేపునైశార బైలికి నీడ్చివైచె
నెచటయును నదినైజరూపంబుబానీ, రక్షానిజూపర కల్లనబ్రంబుదోష. ౧౦౭

ఉ. గుత్తపు గుబ్బచన్నులును గ్రొత్తజగాజిగి కావిమోవియున్
బిత్తరితళుకు జూపులును నిద్దపుముద్దు మొగంబుదమ్మి యుం
గ్రొత్తమయూరపింఛ నిభమంజులవేణియు గల్గిలీలతో
నత్తటిదొంటినాయగపు టచ్చరయై తగమ్రోలనిల్చినన్, ౧౦౮

క. ఆరమణీమణిఁగాంచి ఫ, ల్గురమణాగ్రేసరుఁడు గరంబబ్బురమొదవం
జేరఁగ నతిమృదుమధురము, ధారసధారలుస్రవింప దానిట్లనియె. ౧౦౯

గీ, ఉవిదమును నీవు మొసలివై యుండియిపుడు, లలితసౌందర్యవతివై విలాసలీల
నుండుటకుగారణంబేమి యున్న తెఱఁగు, తేటతెల్లంబుగామాకుఁ దెలుపవలయు.

క. అనవుండదడి యిట్లనుచిను, మునఘాయేనంద యనెడు నప్సరసౌనన్
ధనదునకు ననుంగ నాసఖు, లనుపమగుణయుతులు నలువురలనుదురిమ్మిన్. ౧౦౧

గీ. వారలలితసమీచియు వంగసౌర, భేయి యనెడు సఖిఖ్యల వెలయువారు
సారదిమేమేవ్వురము భూమిచూడవచ్చి, కడలికడనొక్క యుబ్రింపు కానగాంచి.

ఉ. కొప్పులుపీడ బాఱనిడి గుబ్బలపైఁటలు జాఱసారెకుం

జిప్పిలి మోముదామరలఁ జెమ్మటబిందువు లూఁగ గోరికం
బుప్పొడి దిప్పలెక్కఁ జను బూవులు గోయుచు దేవిలానుచున్
ముప్పిరిగొన్న వేడుకల ముచ్చటలాడుచుఁ గ్రీడసల్పఁగన్. ౧౦౩

మ. సరసన్ వీవఁ దొడంగె నప్పుడు వనీసంజాత నానాలతా
తరుసంఘాత వినూతనప్రసూనలతాంత ప్రాళికాగమోద మే
దురనిర్యన్మకరంద బిందుమిళదస్తోకాభిరామక్రియా
పరిఖేలన్మలయాచలాగత జగత్ప్రాణాంకుర శ్రేణికల్. ౧౦౪

క. అమ్మగ దంకురములు మే, చెమ్మటలు హరింప సంతసిల్లుచు మే మె
క్కమ్మడిఁ గోకలల, గమ్మవిరుల్ గోయుచుండ గంజనియొకచోన్. ౧౦౫

క. మునియొకఁడు తపముసల్పఁగ, గనియది వెలుపంగఁదలఁచి కచకుచజఘనా
భినవవిలాసము వెలయఁగ, ననుపమగతి మెలఁగ నాతఁడతికోపమునన్. ౧౦౬

క. మకరాకృతిమీజంఘులఁ, బ్రకటంబై యుండుఁగద వికాస్వరలీలన్
సకలాంగంబులు మీకిఁక, మకరాకృతినుండుఁడంచు మదవతులారా. ౧౦౭

గీ. అనుచు శాపంబొసంగ మేమాత్మ బెగడి
విన్నబోవుచు గడు మ్రొక్కి వేఁడుకొనిన
నంతటదయారసాప్లుత స్వాంతుఁడగుచు
నమ్మునీంద్రవతంసమిట్లనుచుఁ బలికె. ౧౦౮

ఉ. ఓపురుహూతనీలనికరోపమ కైశికలార తప్పదీ
శాపము దైవికంబిది విచారమిఁకేటికి మీరలిప్పుడీ
రూపులఁబాసి దక్షిణసరోవర పంచకమధ్యమంబులం
దోపికతో శతాబ్దముల నూనజలగ్రహవృత్తి నుండుఁడీ. ౧౦౯

క. అంతట తీర్థాచరణ, స్వాంతుండర్జునుఁడు వచ్చి సత్వరమునశా
పాంతము గావించునను మీ, కెంతయు నిజరూపరేఖ లెనయుంజుండీ. ౧౧౦

గీ. అనిపచింప నియ్యకొని నీదురాకఁ గాం, క్షించుకొనుచు నిందుఁ జేరి మొసలి
రూపులూని క్రమ్మరుచునుంటి మిప్పుడిటు, మామకీనభాగ్య మహిమఫలన. ౧౧౧

క. నినుఁగనుఁగొంటిమి నేఁ జే, సినపుణ్యము చక్కనయ్యె శీఘ్రంబున ద
క్కినతీర్థంబులఁ గలనా, యనుఁగుల రక్షించి కావుమని వేఁడుటయున్. ౧౧౨

క. వనితీర్థచతుష్టయమున, మునుఁగుచు దనుబట్టుకొనెడు మొసళులనాల్గిం
టినిబట్టి బైటవేసిన, ననిమిషగానితాలవామ లైవారెలమిన్. ౧౧౩

గీ. ఓమహానుభావ నీమూర్తిఁ గాంచుట, వలన మా కుకస్తి దొలఁగెఁ ద్రొంటి

రూపులూనగలిగె నీహారుషంబు వ, ర్ణింపదరమె యన్నిలింపులకును,

మ. చిరసామ్రాజ్యరమా ధురంధరుఁడవై సింహాసనాధ్యాసివై ౧౧
పరమానంద మనస్సరోరుహుఁడవై ప్రఖ్యాతసత్కీర్తివై
యరిహృద్భీకర బాహువిక్రముఁడవై యాకల్పసంస్థాయివై
వరవర్ధిల్లుము పాండవాన్వయమణీ ధాత్రీధవగ్రామణీ.

సీ. అనుచుదీవించి యచ్చరలమరపుర
హేమరత్నవిమానంబు నెక్కిచనిరి
కవ్వడియునందు వెలుడిగోకర్ణశంభు
మూర్తిఁ దర్శించి సద్భక్తి మ్రొక్కులొసఁగి. ౧౦౪

గీ. భాసమానగతిఁ బ్రభాసతీర్థంబున
కరిగియందువిహిత గతినిదావ
ధర్మములనుస్నాన తర్పణాదికము గా
వించుకొనుచు సాధువృత్తినుండె, ౧౦౫

క. అని శౌనకాదిమునులకు, ననఘస్వాంతుఁడగు రోమహర్షణి వినిపిం
చినవిని యవ్వలికథయును, వినుపింపుమటంచు దవిలి వేఁడుకొనుచుండెన్. ౧౦౬

మ. కవివిద్వజ్జన గేయ సాధుహిత భక్తత్రాణ ధౌరేయ వా
సవనీలోపమ కాయ సంతతజగత్సంరక్షణోపాయభూ
దివిజానీక విధేయ శీతల ధరిత్రీభృత్సుతాధ్యేయ దా
నవదర్పీకర వైనతేయ తృషితామ్నాయా జగన్నాయకా. ౧౩౦

క. మీనకమఠకిటినరపం, చాననవటురామ రఘుప హరిజనయవన
ప్రాణాపహారకాదిక, నానాదివ్యావతార నతమందారా. ౧౩౧

మాలినీ. అగణితగుణసారా హాటకాహార్యధీరా
జగదవనవిచారా సంభృతాజాండభారా
నిగమనుతవిహారా నిర్జితారాతివీరా
దిగధిప పరివారా దీనతాధ్వాంతసూరా. ౧౩౩

గద్య. ఇది శ్రీమజ్జగన్నాథ దేవదివ్య కృపానిరీక్షణ సంలబ్దసారకవితా విచిత్ర కౌం
డిన్యసగోత్ర పవిత్ర కూచిమంచి గంగనామాత్య పుత్ర సకలవిద్వజ్జనవి
ధేయ జగన్నాథనామధేయ ప్రణీతంబైన సుభద్రాపరిణయంబను
శృంగారరసప్రబంధమునందు తృతీయాశ్వాసము

గజరథతురంగ భటభృత్యగణము గొలువ
నుండు నాశయం డొకండు బన్నిండ నొప్పె
పట్టభద్రుండగు నిభుండు పసంతిఁ గోరి
పలుఁదెఱంగుల నియమములఁ బడెఁ గనొప్పె. ౨౦

సీ. బాలికామణి పేరు బ్రహ్మానుడువుట సారనారాయణస్మరణ గాఁగ
బహుత్రియాకారమెప్పుడు లోఁచలం బుటనిబిడహరిధ్యాన నియతి గాఁగ
లలనసంభోగలీలా వాంఛఁ జొక్కుటఁ బ్రవిమలానందానుభవము గాఁగ
గామినీరత్నంబుఁ గదియ నూహించుట ముక్తి కాంతాసమాసక్తి గాఁగ
మదిన శేష ప్రపంచంబు మఱచి యాతఁ, డా సుభద్రాసతినిఁ జెందు నాసఁ బవిలి
దంభసన్యాసి వేషంబు దాల్చి యుబ్బ, రంపు నలఁతి నెకొఁ గృశింపుచుండె. ౨౧

సీ. కర్పూరగంధుల కచవిలాసములకుఁ జిగురుబోఁడుల ముద్దుమొగములకును
జలజాతముఖుల వాల్తలకు జూపులకును రమణుల బింబాధరంబులకును
గొమ్మల సిబ్బెంపు గుబ్బగుబ్బలులకు లలనల జిలిబిలి పలుకులకును
జెలువల సిద్ధంపుఁ జెక్కుటద్దములకు వెలఁదుల శృంగార వేషములకు
ఫలజలపర్ణాని లాహార లనసవము, బలుపిరాబారి పెద్దలు బలిసి వెంటఁ
దిరుగుచుండ సురహహాయు శరణి నొక్క, నరుఁడు తపసిఁ గోరి వేసుట యయ్యెడ. ౨౨

క. ఆపిథమునఁ గ్రీడి సుభద్రా వనితామణినిఁ గోరి తపము తులగతిం
గావింపుచు నున్నయెడ, బ్రాహ్మణ్యాలము వసుంధరాస్థలిఁ దోఁచెన్. ౨౩

గీ. రాహువున్నఁ దమ నిరహిని దమోబిధా, నంబు గలుగఁ బ్రతిదినంబు పెఱవ
నేలనీనికనిది సేవ్యపుఁ బొదవు త, మంబులన ఘనాఘనంబు లరె. ౨౪

గీ. నాతిఁ గోరి యింద్రనందనుండు తపించు, చున్నవాఁడు చోద్యమొకవునంచుఁ
జూడవచ్చు ఖచర సుందరాంగులో యన్న, మెఱపులనఁగ మింట మెఱపు లెసఁగె.

గీ. వనజముఖిఁ గోరి కృశియింప వలువడింకఁ, దావకీనమనోభీప్సితము ఫలించు
నంచుఁ గొమరునకెఱుఁగఁ జాటించె నింద్రుఁ, డనన భోవీధి నురుము చెప్పన జెలంగె. ౨౬

గీ. తనసుతుం డజ్జునుండు చొక్కి తరుణిఁ గోరి, తపమొనర్చుచునుండెఁ దత్తాపమార్ప
వలయునని వజ్రి చల్లించు సలిలధార, లనఁగ ఘనవర్షధారలు మొనసి కురిసె. ౨౭

చ. అతనుఁడు పాంథసంఘముల నంటి అనొక్కట గెల్వఁ బూనియా
తతగతి మిన్నుముట్టి బెడిదంబుగఁ జిమ్మెడు మల్లికాశర
ప్రతతులనం ధరాస్థలిని రాలెఁగ ముక్ వడగండ్లు తత్కరాం
చితసుమ కార్ముకంబనఁగఁ జెన్నువహించె సురేంద్ర చాపమున్. ౨౮

క. జాతులు కదుములు మొల్లలు, కేతకులిందిరి ప్రసవములు గిరిమల్లికలుఁ
నూతనలీలలఁ బూచిన, నీతలమున కెల్లనొరపు నెరపుచునుండెన్. ౨౯

గీ. అవనిరత్నగర్భయను పేరుదనకును, గలుగుటెల్లరకును గానఁ జేయఁ
దమ్మికెంపుగములు దాల్చెఁ బైననింద్ర, గోపపంక్తులను గొరలెనపుడు. ౩౦

వ. అట్టి వర్షావసరంబున సర్వసుంకా రైవతకాచలస్థానంబున వసియించి యుండెనంత నక్కడ. ౩౧

క. శ్రితపరిపాలన శీలుఁడు, నతులిత కరుణాలవాలుఁడగు హరి నైజా
యతనమున కరిగి మాయా, యతినర్జును నటకుఁదేఁ బ్రయత్నము చేసెన్. ౩౨

చ. పెరిగడలఁ బెద్దలం బిలిచి పెల్లుగ రైవతకాచలోత్సవం
బొగినొనరింపఁ గావలయు నూళ్లను బ్రోళ్లు నగళ్లు గుళ్లుబా
గుగఁగయిసేయఁ బంపుఁడని గోపవధూప్రియుఁ డాగతియ్యెఁద
జ్జగతిజనుల్ రయంబసరసక్రియ నట్లొనరించి యంతటన్. ౩౩

గీ. కప్పురమునుంచి గంధము కస్తురియును, గందవొడియును చాందుపాంకవము మొదలు
పరిమళద్రవ్యములు మరిబహుసువస్తు, జాలములు గూర్చిపురుషులు జలజముఖులు. ౩౪

క. నానామణి భూషణములు, చీనాంబరములు ధరించి చెలువలరంగా
నానగముఁ జూడవెన్నుని, యానగముకు గూడిచనిరి హర్షము జెసఁగన్. ౩౫

సీ. సాంబసాత్యకి హలిశంబ రాహితగద ప్రముఖులు తమతమ పసిడితేరు
లెక్కి వధూటీ సమేతులై శృంగారవేషముల్ రాణింప వెదలి చనిరి
కరులశ్వములు శతాంగములు భటుల్ నటుల్ గణికానికాయంబులు గదసికొలువ
భోజకన్యకయు సాత్రాజితి మొదలగు పట్టంపుదేవులు పదియునారు
వేలదివ్యాంగనామణులు ప్రోలఁబసిఁడి, యందలము లెక్కి యరుగ సమగ్రవైభ
వాభిశోభితుఁడగుచు మురాంతకుండు, చనియె రైవతాకాచలోత్సవ మొనర్ప. ౩౬

ఉ. చిత్తరువారిత జీనిపని చీరకటిన్ ఘటియించి క్రొత్తను
స్తత్తపుతాపితా రవికె గుబ్బల నుబ్బలరారఁ దాల్చిమె
ల్పత్తడి మానికంపుతొడవుల్ మెయిఁబూని సుభద్ర యేగెలో
హత్తినవేడ్కఁ గుందనపు టుందల మెక్కి చెలుల్ భజింపఁగన్. ౩౭

గీ. అట్టులరిగి యమ్మహాన్నగేంద్రము చేరి శౌరిపతులుదాము సంతసమున
నచట సర్వపూజ లారాధి నొనరించి, యుచితలీలఁ జెలఁగుచున్న యెడల. ౩౮

క. భద్రేభరాజయానసు, భద్రయుఃదవమానసమునఁ బార్థుఁడు బతిగా
భద్రగతిఁ గోరుకొనియ, య్యాద్రీంద్రంబునకుఁ బూజలర్మిలిఁ జేసెన్. ౩౯

గీ. చేసియుల్లాస లీల నెచ్చెలులఁగూడి, యమ్మహాహార్యమణి కందరాగ్రసీమ
హాళిఁగ్రీడించు నజ్జవరాలిఁ జూచియతులితామోద హృదయుఁడై యర్జునుండు, ౪౦

గీ. ఘోరసౌర పారసాత్త్వుల పలుకంబు, గరుడభుజగ యక్షఖచరరాజ
ముఖులసోయగంబుమును గొనిపొగడని, బ్బాల కాలిగోరు బోలఁగలదె. ౪౧

గీ. మున్ను వీనుల విందుగా విన్నదియును, గన్నులారంగ నిపుడు గన్గొన్నదియును
నెన్ననొక చందమైమది కెలమిఁగూర్పఁ, గలిగెఁబో దీనిఁ జూచు భాగ్యంబు నేఁడు.

సీ. వెలవెలఁబోవును విచ్చి పాటకయున్నఁ గెందమ్మి పలుమారు గుందకున్న
జారిపారి బిగదప్పి పొరలుడుల్పకయున్నఁ బంకారుమడుగులఁ బడకయున్న
రాపుఁబడి వన్నెరాకుఁ జెందకయున్న జతవీడి కడలకు జరగకున్న
నీరసపద్ధతి నెటఁ జట్టువడకున్నఁ గాశ్చర్యదశములు గాకయున్న
ఘనసుధాకర కళికా వనజకటక, చక్రిపంకజరాగిక సలముల
దాంగి కదపదనోయ నేత్రాంగకుచర, దాంశుకాంఘ్రులతోడ సాటియగునె యీమె, ౪౩

గీ. అర్ధచంద్రుఁబోలు నలికంబునలినలి, కరిబులను జయించుఁ గచగుచ్ఛమ్ము
లజ్జరాగ సదృశ మధరముధరముతో, నెనజఘనము ఘనము వనిత యుదరము. ౪౪

క. నీలంబుల రోలంబపు, నీలాంబుదఖంజరీటనిభిడ తమస్సు
వాలంబుల చమరీవ్రాగ, వాలంబుల నేలఁ జాలు వనితకచంబుల్. ౪౫

సీ. కందుచేనురసిలాకా చంద్రబింబంబు త్రాసంబుగనని సాన దమ్మికెంపు
రాపులఁబడని తోరపు మించుటద్దంబు రామిఁ జెందని బంగరపు సలాక
కరడుగట్టని గట్టికట్టాణి ముత్తెంబు మెఱసి వెన్కకుఁ బోనిమించు దీవ
కంటకావృతిలేని కన్నెగేదఁగి పువ్వు కసటివిడ్డజవాది కాకరంద
మారయ గంధగజరాజ యానచెలువు, మెండుకొని తద్దఁ గన్నుల పండువయ్యె
దీనిఁగవఁగూడి సౌఖ్యాబ్ధి దేలియాడు, కడిఁది భాగ్యంబు నాకింకఁ గలుగునేమొ. ౪౬

గీ. అనితలఁచుచున్నయెడఁ బ్రియంబాడి దేవ, తామహోత్సవ మొనరించి తరలిచనుచు
ప్రోలఁగను పట్టుశాంబరీముని వరేణ్యు, గాంచి నిక్కంపుమౌనియకాదరించి. ౪౭

క. వందనము చేసి స్వామీ, యెందుండి డిగ్గిరిక్కి మీరలేతెంచితిరీ
చందంబంతయు వీనుల, విందుగ మాకెఱుఁగఁ జెప్ప వేయనతఁడుం. ౪౮

క. సేతుహిమాచల మధ్యా, వ్రీతలమునఁ గల్గు పుణ్యవిపినవిసం
ఘాతములు దేవతాస్థలు, లాతతగతిఁ జూచుకొనుచు నానందమునన్. ౪౯

గీ. వచ్చివచ్చి పుణ్యావర్తనంబై యొప్పు, నిమ్మహీధరేంద్ర మెక్కియిచటి
వింతలెల్లఁ గలయ వీక్షింపఁ యతినిష్ఠ, నిలుపుమందుఁ దపము సాధుగతిని. ౫౦

క. అనుడు నపుడా హలాయుధుఁ, డనురాగము మదిని జెలఁగ హరిఁ గన్గొనియు
ట్లనునీ యతివరుఁడో డ్యాని, ఘనపూజింపఁ జనఁగవలె సముచితభక్తిన్. ౫౧

క. వీరుమహాత్ములు విమలా, చారులు నిశ్చలగుణ ప్రచారులు వీరిం
గోరిభజించిన వారికి, సారమహాపుణ్యఫలము సమకూరుఁ జుమీ. ౫౨

క. మననగరున కీయతిఁడో, డ్యాని చనియుద్యానవాటిఁ గొనుగకయిడినే
ద్యునఁ బరిచర్యయొనర్పఁగఁ, బనుపుమజస్రంబు మనసుభద్రనటన్నన్. ౫౩

క. భాస్కరనిభుఁడగు కుహనా, మస్కరికి నమస్కరించి మహితకృపాచే
తస్కుఁడగు నానవోద్ధృత, తస్కషుఁడు నితాంత సంమదంబునఁ బలికెన్. ౫౪

క. ఓతాపసేంద్ర కులజై, వాత్సక మామనివి వినియవశ్యంబుగనీ
చాతుర్మాస్యము మాపురిఁ, జేతోమోదంబుతో వసింపఁగవలయున్. ౫౫

క. అనుచు గదాగ్రజుఁ డాడిన, విని కపటతపోధనుండు వినయంబునన
ప్పనికియ్యకొనిన నాతనిఁ, గనకరథారూఢుఁ జేసి గౌరవమెసఁగన్. ౫౬

గీ. ఆప్తబలయుతులై యంతహలియు హరియు, సరభసంబున ద్వారకాపురముఁ జేరి
సుందరాత్మీయ కేళికామందిరాంగ, ణాగ్రపుష్పిత లీలావనాంతరమున. ౫౭

మ. వలిఁగ ప్రంపుటనంటి బోఁదియ ప్రకేవన్ మేటిపన్నీటి చాఁ
కలహాంతన్ సురహొన్న గున్నల దరిన్ గాటంపు వాటంపు వె
న్నెల రాచాలయముంగు రంగుల నెరిన్ విప్పారు నెప్పారుటా
కుల మేల్పొంగడు మేడలో యతిశశాంకున్నిల్పి మోదంబునన్. ౫౮

గీ. రాముడప్పుడు తద్దయుఁ బ్రేమతోసు, భద్రరావించియయ్యతిప్రవరునకును
పర్యలొనరింపుచుండుము ప్రతిదినంబు, భద్రమగునీకు సంశయింపంగవలదు. ౫౯

క. ధన్యులు త్రిజగన్మాన్యులు, సన్న్యాసులు వీరిసేవ సలుపఁగ భువిలోఁ
గన్యలకు చితముగావున, నన్యవిచారంబు మాని యరయుము చెలియా. ౬౦

క. అని నిజసోదరి నిటువలెఁ, బనిగొనపి బలుండు ప్రబలబలయుతుఁడైచ
య్యాన నంతర్ద్వీపమునకుఁ, జనియె శివోత్సవ మొనర్ప సంరంభమునన్. ౬౦

గీ. అపుడు కృష్ణుఁడు భోజాత్మజాది సతుల, మంతనంబునఁ గనిపల్కె మనకడాని
బంగరపుబొమ్మయైన సుభద్రఁగోరి, యర్జునుండిట్లు సన్న్యాసియైనవాఁడు. ౬౧

గీ. ఇతఁడు గవ్వడియని మదినెఱిఁగి సేవ, చేయఁబోక సుభద్ర లజ్జించియున్న
నోదనాదికమిడి యరయుడు గాని, కొదికిమీరెల్ల నూరకుండెదరు సుండి. ౬౨

క. అనిచెప్పి నీరిపిలుఁదనె, చనెహరియున్ రుక్మిణియును సత్యయు నరుని
గని యున్నసోదములపై, నెవున్నదె నీకుమదినినిండా రంగన్. ౬౩

గీ. భద్రగజయానయైన సుభద్రఁ గోరి, భద్రవేషంబు మాని యిప్పగిదిఁ గాసి
కోర్చి యతివైతి వాయన్న నోర్చి మీఁద, ననుచు లోలోనఁ గుసగుసలాడి చనిరి. ౬౫

గీ. అంత సుభద్రఁ గృతిప్రియయతివరునకు, సేవ గావించుకొ యనునెచ్చెలులు కొంద
ఱలమి వెంబడించునుఁ గేర నిరవుఁ దెలిపి, సదమలామోద మేదురస్వాంతయగుచు. ౬౬

సీ. చిలుఁగుచందురుకావి జీబుపావడరుచుల్ సరిగంచువలువపైఁ జౌకళింపఁ
గడితంపు మగరాలకమ్మల జగడాలు చెక్కుటద్దంబులఁ జిందులాడ
మురిపించు హురుమంజి ముత్యాలచేర్చుక్క ఫాలాగ్రసీమ సుయ్యాలలూఁగ
కులుకుసిబ్బెపు గుబ్బిగుబ్బలపై తాణి బెడఁగు కంచెలపైని బిక్కటిల్లఁ
గనకకంకణ ఝణఝణత్కారములును నలఁతి మొలనూలి గంటలు నందియలును
గ్రిందుసేయంగఁ గలపంపు కమ్మతావు, లెయ్యెడలఁ బర్వ వచ్చె మునీంద్రుకడకు. ౬౭

గీ. అట్లు వచ్చిన నవమోహనాంగి దవ్వు, దవ్వుల నెచూచి తలవంచి దంభమౌని
పలుకరించక జపము నెపంబు వెట్టి, కన్నుమొగిచియున్నఁ గాంచి యక్కలికిమిన్న. ౬౮

గీ. వినయమునఁ జేరి నతులఁ గావించి కొంత, సేపు ముంగల నిలచి యో తాపసేంద్ర
దేవతార్చనకిప్పుడు తెత్తునాల, తాంతఫల పత్రగంధ జలాదికములు. ౬౯

కం. అనవుడు నాతం డటువలె, నొనరింపు మటంచు దంభ మొదవఁగఁ జేసూ
పిన నాసీమంతవతీ, జనరత్నం బాత్మలోన సంతస మెసఁగన్. ౭౦

సీ. తనమోవి విరచియిట్టి దని తెల్ప వైఖరి మాధురీ సహితసేవ్య ఫలములు
తనమేనిమృదుత్వ మిట్టిదని చూపుపోలికెఁ గోమలామల దివ్యకుసుమములును
తనగుబ్బలిటువంటి వనిచాటు వడువున సుకరనవీనాబ్జ ముకుళములును
తనపల్కులిటువంటి వనియెఱుంగఁగఁ జేయు కైవడిఁ గర్పూరఖండములును
తెచ్చియందిచ్చె రత్నదేదీప్యమాన, కనకకంకణ ఝణఝణత్కార రవము
లింపుఁ దళుకొత్తఁ గపటయోగీంద్రు నరుని, చకితసారంగశాబకచారునయన. ౭౧

కం. అటువలె నందిచ్చిన నక్కుటిలాలక ముఖకపోలకుచకచజఘన
స్ఫుటవిభ్రమములఁ జూచుచు, నటునిటు, దడబడఁగ దేవతార్చనఁ జేసెన్. ౭౨

సీ. చెలిమోము దమ్మితావులు సుగంధము గాఁగ బోఁటినవ్వులు మల్లెపూలు గాఁగ
మదవతినున్నని పెదవి చక్కెర గాఁగఁ గలకంఠిగళము శంఖంబు గాఁగఁ
గలికి చన్గవ హేమకలశద్వయము గాఁగ సతితళుక్కు చూపు లారతులు గాఁగ
భామకేశౌఘ ధూపధూమాంకురము గాఁగఁ రమణిపాణులు పల్లవములు గాఁగఁ
దలఁచి హృత్పద్మకర్ణికాంతరమునందుఁ, బుష్పసాయక దేవతా పూజ సేసె
బాలికాకేళికా మహాఫలము గోరి, యలిమనంబున శాంబరీయతివరుండు. ౭౩

క. అతులిత భయభక్తి సను, స్ఫీతమతిన య్యతివరునకు నేర్పొదవ నమును
వ్రతవేణి రసిరన్నము, లతి మోదంబొదవఁ దెచ్చి యటవడ్డించెన్. ౨౪

చ. అలికులవేణి యిట్లొసఁగునట్టి ఘృతప్లుత భక్ష్యభోజ్యముల్
కలయఁగఁ జూచుచుండుటయె కాని యొకింత భుజింపనొల్లఁడా
కులుకుమిటారి వెడబపు గుత్తపుఁ గంచెలలో వెలుంగున
గ్గలపు బెడంగు గుబ్బగవ గాంచు పరాకున వాతఁ డెంతయున్. ౨౫

క. చేరికతోఁ బ్రేమమిల్లఁగ, గోరికదీరంగ భిక్షగొనుఁడని యనిరన్
నారాయణయని పలుకన్, గారుడపుంచబిసమిన్న గారవమెసఁగన్. ౨౬

గీ. అట్లు భక్తితోడ ప్రాంజలియై మేఁ, మున్న కన్నెఁ జూచి యున్నరుఁడు
చిత్రజాతచాత్రశిత శిలీముఖపాత, ఘాతమాన సాంబు జాతుఁడగుచు. ౨౭

క. నందాదిక బృందారక, సుందరులన్ ముంచుదరిసి చూడ మెహారి
యింద్రముఖింబోల నేర్తురె, సౌందర్య కళావిలాస చాతుర్యములన్. ౨౮

చ. పలుకులు తేనెజాలు, మెఱుపైఁడి సలాకును బోలు. వాలుఁజూ
పులు వలిగండుమీలు, కనుబొమ్మలు మారుని విండ్లనేలు, గు
బ్బలు బలుబొంగరాలు, కచపాళి ఘనాఘనలీలఁ గ్రాలు, నీ
చిలుకల కొల్కి మేలు వగ చిత్తము తత్తరమొందఁ జేసెనే! ౨౯

చ. బలు గుజరాతి కెంపు జిగి బాపెడు నెఱ్ఱని నును గావిమోవి, క్రొ
దళుకులు నింపు నించు విలుదంటచొకాటపు మించు టద్దపుం
బలుకులు చెక్కుటద్దములు బంగరు రంగు గనంగఁ జేయు మే
ల్గలిగిన దీనిఁ గూడక సుఖంబెదఁ జేరును తాప మారునే. ౩౦

చ. అని మదిలోఁ దలంచుఁ జెలియానన పద్మ మొగంది గంగనుం
గొని తలవంచు నించు మతిగుప్పున పైఁ బరగించు నించువి
ల్తుని విరితూపు సోకులకుఁ దూలుచుఁ జాలఁ జలించుఁ దద్వినూ
తన తనుహావభావ లలితంబులు సారెకు సెంచు మించఁగన్, ౩౧

సీ. గాత్రివోపమస్తని గంధసారము దెమ్ము ఘనవేణి మధురోదకమ్ము దెమ్ము
చక్కెరబొమ్మ యచ్చపు పానకము దెమ్ము లత కూనకుసుమవల్లరులు దెమ్ము
చంద్రాస్యనీహార సలిల పూరము దెమ్ము కొమ్మ సారఫలోత్తరమ్ము దెమ్ము
రంభోరు కాండకప్రింపు బల్కులు దెమ్ము సారంగనయన కస్తూరి దెమ్ము
నేళ దప్పక యుండనే వేగవతను, దేవతాపూజ సక్రియ దీర్ఘవలయు
ననుచు మఱి వరిఁ దెచ్చిన యువిదయె తేరఁ, బనుచుఁ జెలి విభ్రమములు వన్నొసఁగఁ గోరి

క. కొమ్మావలిజెక్కులుఁగవు, రమ్మారమ్మాథరాపరాగంబని తాం
దమ్మున నించుక భ్రమసెతి, జుమ్మాయని కెలనంటెఁ జొక్కుచునుండన్. ౭౩

చ. మినుకుకడానిబంగరవు మేల్ రవణంబులు చల్వవల్వయున్
నునుఁగపురంపువీడ్యములు నూత్నమృగీమదగంధచర్చలున్
దినమొకవింతగా మదవతీమణి దిద్దుకయొద్ద నిల్వఁగ
న్గొనియొనలేనికూర్మి నృపకుంజరుఁ డెంతయుఁ బత్తరింపుచున్. ౭౪

మ. బలిమింగాఁగిటఁ బట్టఁగాఁదివురుఁ గోపంబూని కాదంచు రం
తులు గావించి పెనంగినన్ సఖులు దోడ్తో రవ్వ గావింతురి
క్కలకంఠీమణి చిత్తవృత్తి దెలియంగా రాదు నే నెట్టులీ
వలవంతం దుదముట్టువాఁడననిలో వాపోవిచింతింపుచున్. ౭౫

వ. అత్తెఱంగున బ్రత్యహంబు నత్తలోదరి హత్తి సేవ గావింపుచున్న నన్నరేంద్రచం
ద్రుండు దానింగవఁగూడు కోరిక లీరికలెత్త నెప్పుడెప్పుడని తమకింపుచున్నయెడ
నంతనొక్కనాఁడు. ౭౬

గీ. నరునిరూపగరిమ నరులెన్న మునువిందు, నట్టి వేషమితని యందుఁదోచె
నతఁడు రాజు భిక్షుఁడగు టెట్లొకరిఁబోల, నొకరు లేరె మనుజు లుర్విలోన. ౭౭

క. అనిసంశయ మించుకయును, మనమున నిడగా సుభద్రమాయామౌనీం
ద్రుని కప్పటివలె వర్చన, లొనరింపుచుఁ జెంతనొంటి నున్నట్టియెడన్. ౭౮

శా. భావప్రోద్భవ వీరపుంగవుఁడు శుంభద్భంభరాలంకృత
జ్యావల్లీభయదార్భటుల్ నిగుడ మాత్సర్యంబవార్యంబుగా
నావివ్వచ్చుని డాసి యేసెఁ గడుఁ బ్రత్యాలీఢపాదస్థుఁడై
పూవుందూపులు పింజపింజగరువం బుండ్రేక్షుచాపంబునన్. ౭౯

క. అటువేయ సోలియతఁడ, క్కుటిలాలకఁ జూచి ముద్దుకోమలినీకిం
తటిలోనఁ బెండ్లిగాఁగల, దెటులన్నను దత్ప్రకార మిపుడెఱిఁగింతున్. ౮౦

క. రాజమరాళము నీపద, రాజీవముఁ దొక్కి నిలిచె రాజద్గతినీ
రాజశుకము కేల్వట్టెను, రాజానన యివి వివాహరతిసూచకముల్. ౮౧

గీ. అనిన లజ్జాను మోదంబు లినుమడింప, మొకమొకించుక వంచియమ్ముద్దుగుమ్మ
మేటిపగడంపు కంబంబుమాటు జేరి, యలఁతి తెలినవ్వు దళుకొత్త నిలిచియుండె. ౮౨

గీ. నిలిచి వీరుమహాత్ములు నేనొనర్చు, సేవకలరారి యిట్టులాశీర్వదించి
పలికిరని సంతసిల్లి యక్కలికిమిన్న, చిఱునగవు నెమ్మొగమ్మునఁ జెంగలింప. ౮౩

గీ. గుత్తపుమిటారిగుబ్బల నొత్తగిలిన, యుత్తరీయంబు చక్కఁగ హత్తుకొలిపి

బెళఁగు కెంపులము క్కెఱ పెదవిబోదల, నలఁతిపలుకులఁ జేనియల్ చిలుకఁబలికె.

ఉ. ఓయతిచంద్ర వీరుఁ గనఁగొందు నదీనగరిప్రసిద్ధ దే
వాయతనంబులుం గలవె యారయ నివ్వసుధాతలంబునం
దేయెడనైన భారతకులేంద్రుని నర్జునుఁ జూచినారె మీ
రాయత సత్కృపాకరి వనంతయు నాకెఱుఁగంగఁ దెల్పరే. ౯౫

సీ. ఇంద్రనీలప్రభాలు నేలుచామనచాయ మేనువాఁడలఁతిలేఁ గౌనువాఁడు
కొదమతుమ్మెదగమి నదలించు సోగపెన్నెరులవాఁడొరపు ముత్తరులవాఁడు
మఱియుఁ బున్నమచందమామ నెగ్గులువల్కు మొగమువాఁడరిది సోయగమువాఁడు
తమ్మిఱేకులఁ గెల్వఁ దమకించు నేత్రయుగమ్మువాఁడు వెడందఱొమ్మువాఁడు
దంబుగలవాఁడు బవరిగడ్డంబువాఁడు, కంబునీకాశరుచిర గళంబువాఁడు
నాఁడు మేనత్తకొమరుండు నా కవిభుఁడు, మాఱుఁడర్జునుఁ డభినవమారుఁడతఁడు. ౯౬

గీ. అరయ నొక్కబ్దమునఁ బూన్యేఁ దీర్థాచరణము, సలుపఁ జనుదెంచె నందందసంచరించి
మగలఁ జనుదెడ నిష్ఠురమార్గమునను, వచ్చునో లేక యాత్రలోన వట్టిచనునొ. ౯౭

క. అనుదినమతఁడే మేమ్మి, ననునడిగెద వాసురేంద్ర నందను పైనీ
కనురాగమింత గలదో, యనుమానము మాని తెలియ ననుమానవతీ. ౯౮

క. గోకర్ణక్షేత్రంబున, గోకర్ణాభరణుఁ శివునిఁ గొలుచుచుఁ గొన్నా
ళ్లేకతము నే నతఁడు, నేకగ్రీవముగ నుంటి మిభనిభగమనా. ౯౯

మ. అతులానందమునన్ సమస్తకరుబంధానంత పుణ్యప్రదా
యతదేవాయతనంబులున్ గిరులరణ్యంబుల్ నదుల్ తీర్థముల్
ప్రతినిష్ఠన్ భజియించుకొంచు నుచితవ్యాపారమేపారఁగా
నతఁడేమేము యున్నవారము సుమీ యంభోజపత్రేక్షణా. ౧౦౦

క. ఆయర్జునుఁడీచాయను, మాయామునివేషమూని మలయుచునున్నా
డీయిక్కువ నీవెఱుఁగవు, గాయొక్కంతయిన మత్తకరివరయానా. ౧౦౧

గీ. ఛలియు యతఁడర్జునుండని తెలిసినపుడె, నాన డెందంబులోనఁ బెనంగొనంగ
నివటనిలువక మాటాడ కేచటుఁ జుడిగి, చనియెదోయని సంశయంబెనయు జుమ్మి,

వ. అని మఱియు సైరింపరాని మోహాయత్తచిత్తంబునం దత్తరింపుచు నిట్లనియె,

క. నీకై వట్టుటకై నే, నీకైతవమాని నైతి నేనర్జునుఁడన్
నాకోర్కె దీర్పుమిప్పుడు, నాకోపమ తనువిలగ్న నాళీకముఖీ. ౧౦౨

ఉ. ఉన్నటునాటనుండియును జేపియనీదగు చెల్మిగొంచు నే
నన్నలఁ దమ్ములం బ్రజల నంకఁబికల్కఁగు వెట్టియొంటినీ

గన్నులఁజూచు వేడ్క నిటు కైతవ వేషముఁబూని వచ్చితిన్
నన్నక సన్న నీబిగువు చన్నులనొత్తి కవుంగిలింపవే. ౧౦౫

చ. అతనరీతి యెల్లఁ దెలియన్వచియించి కవుంగిలింపఁగా
ర్కొను నెడనాతి యాతని నరుండని కొంత యెఱింగియుంగటా
మునియని సేవచేసి కడు మోసముఁబొందితి నెల్లరూ నినీ
జనములలోన నేను పలుచందములన్నగు బాటుఁజెందితిన్. ౧౦౬

ఉ. ఇప్పటిగాదు పొమ్మనిన నీతనిచిత్తము నొచ్చువీఁడటం
దప్పియినమ్మ నియ్యకొని తత్పరతంబయికొన్నఁ బెద్దలే
చొప్పున నెంతురో మదికిఁ జొప్పడదేమియు నంచు నిగ్గునన్
గుప్పున లేచిపోవు నెడఁ గొమ్మకరాబ్జము పట్టె గ్రీడియున్. ౧౦౭

క. పట్టిన యంత నెచ్చెలికటి, పట్టునఁగట్టిన మెఱుఁగు పట్టవలువ చెం
గట్టిట్టుఁ గొలఁగె మొగమున, బిట్టుగ బెట్టిన పుజెమట వెట్టిం బెలుచన్. ౧౦౮

చ. సడలి వెడంద సెందురుము ఝల్లున వీఁడె నొడల్పడిన్ గగు
ర్పొడిచె నెటందిగుల్ గదిరెఁ బోవఁగఁ బోనటుఁ గుల్కుఁ సుందరం
బడవలి గబ్బిగుబ్బచను బంతులమీఁది మెఱుంగుతాపితా
గడితవు నీటుకంచెల నకావక పైపికి లేదటాలునన్. ౧౦౯

చ. అపుడు రమాకుమారుఁడు మహోగ్రహజాగ్రదుదగ్ర పుష్పలి
ద్విపులగుణారవావిరత విస్ఫురదిక్షు శరాసనంబునం
దపరిమిత ప్రసూన విశిఖావళులుద్ధతి బూంచి యేసెనా
చపలవిలోచనామణిని శక్రతనూజుని జెందు బెండుగన్. ౧౧౦

క. ఈరీతి నేయునతఁడా, నారీతిలకంబుఁజూచి నలినానన నా
కోరిక దీర్పక యూరక, గారుసి మొనరించిపోవఁగా నుచితంబే. ౧౧౧

గీ. చిన్ననాటనుండి మున్ను నిన్నే నను, నన్ను నీవుఁజూచి నాయుగాము
వినికివలనఁ గూర్మి జనియించె మనకిర్వు, రకును బ్రకటమొప్ప ముకురవదన. ౧౧౨

క. కావున మనకిర్వురకును, దైవవశంబుననునేఁడు దార్కొనగలిగెన్
నీవేల జుడిగిపోయెద, వీవేళ మదీయవాంఛ లీడేర్పఁగదే. ౧౧౩

క. వింతనుగాను గదానీ, వింతనె విడనాడిపోవ నింతీ వలిపూ
బంతీ సొగసులదొంతీ, కంతునిదంతీ సమస్తకళలవలంతీ. ౧౧౪

క. మేనత్త కొమరుఁడను నా, మేనత్తఁగ మేను జేర్చి మెఱుఁగారెదు నీ
మానికపు మేనిపాలిక, మానికపుంగటసఖించు నటులోనరుపుమా. ౧౧౫

క. బాలాబాలా లోలాలో, త్రాలాలకజాలచాల తాళింజాలన్
జాలంబేలా బేలా, హేలాగతి రతులదేల్చి యేలుమునన్నున్. ౧౧౭

చ. కలకలనవ్వవేమి పగఁ గ్రోలఁగఁ గౌఁగిటఁ గూర్పవేమి యిం
పలరఁగఁ బల్కవేమి యధరామృతమానఁగ నియ్యవేమి నేఁ
బిలిచిన రావదేమి నను బిత్తరిచూపులఁ జూడవేమి హా
చిలుకలకొల్కి యిట్టులన జేయఁగ నేనొకలాఁతివాఁడనే. ౧౧౮

క. అంధుఁడు కైరవిణీవన, బంధునిరూపింపలేని పగిదిన్ రతి సం
బంధసుఖమెఱుంగ కలికెను, గాంధర్వవివాహకేళిఁ గలయుమనన్నన్ ౧౧౯

గీ. అనుచుఁ బెనచుతమినిఁ దనుజాలఁ బ్రార్థింప, మగువ మొగము వంచి మారువలుక
కున్న దానిచేత నొరసారముద్దులు, చిలుకఁ బలుకు వలఁతి చిలుకఁ బలికె. ౧౨౦

ఉ. నావలవంత పేర్చ్చులలనావల నారటించుఁ గోరి నే
వేవిధులన్ వగందగిలి వేఁడిన మోము ముడించి మౌన ము
ద్రావిధిఁ బూను మీ చెలియ దానిననుంగదియంగఁ గూర్పు మా
కేవలతుండకాంతి జితకింశుకమా శుకమా ప్రియంబునన్. ౧౨౧

క. అని రాజశుకముఁ బలికిన, విని రాజనిభాస్య దాని వీక్షించి కడున్
వినయము వలంతితనమును, నెనయఁగ నంబడగ సాధునియతిం బలికెన్. ౧౨౨

క. నాయము గానుగదా నర, నాయకులకుఁ గట్టిపనులు ననుదనకు వెసన్
మాయన్నలు తలిదండ్రులు, జేయుదురు వివాహమనుచుఁ జెప్పుము చిలుకా, ౧౨౩

ఉ. నావుడఁ దండు తత్తరముఁ జెలికెట్లను నీవు పెద్దలే
కైవడిఁ బెండ్లి చేసెదరు గ్రక్కున నెక్కడిమాట యిప్పుడే
కావలెఁ గోరుకొన్న పని కాదని నీవు జూడంగఁ బోయినన్
భావభవప్రసూనశర బాధల నెవ్విధిఁ దాళియుండుదున్. ౧౨౪

గీ. బాలనన్నిట్టు లలయింప నేలమరుని, పూలకోరులవెతలకుఁ దాళఁ జాల
వైళముఁ నన్నుఁ గౌఁగిటఁ గీలుకొలిపి, మేలుదైవార లెంకగా నేలుకొనుము. ౧౨౫

గీ. అనుచుఁ జెందుకొనెడునపుడందియలు మ్రోయ, హంసశాబకంబులరుగుదేరఁ
జెలులు వచ్చిరంచుఁ జేసన్నఁ జూపి కేల్పట్టు దప్పఁద్రోచి పడఁతి పఱచె. ౧౨౬

క. ఈపగిది కింకిణీమణి, నూపురరావములు చెలఁగ నునుఁ గొప్పున పెన్
జూపుల జంకెన లెనయఁగ, నా పూవుంబోడి చనియెనంతః పురికిన్ ౧౨౭

గీ. ఆ... నృపమౌళి కుండె జల్లనఁగ నోలి, నెమ్మొగంబున దైన్యంబు నిప్పటిల్ల
...మ్మలింపుచు బెగ్గిలి యుసురనుచుఁ, గంజముఖిఁ బల్కఁ గద్దన కంటఁ దగుచు న...

క. నిలుపోకు పోకుబాలా, వలచితి నేనీకుఁ జాల వంచనయేలా
చలమెందుఁ బూనుటమేలా, తలిగాకు కటారి కూళఁదలఁపుము బేలా ౧౨౯

క. సెనరొందవనన్నుఁ గౌఁగిటఁ, బెనచి సుఖింపక మొఱంగి బిరబిర నేటకోఁ
జనఁజూచెదహాహా మనుకో, న్ననములు కలపాలఁ జాలనలిగెదవు సుమీ ౧౩౦

క. మగువా పెంచిన చనిప, న్నగభుక్ఛుక శారికలను నమ్మించనకుము
న్నగదైవబలము దప్పినఁ, బగవారై యుంద్రు ప్రాణబంధువులైనన్ ౧౩౧

వ. అని యివ్విధంబున ౧౩౨

క. సాధుగతి నరుఁడు వేఁడిన, నాథవశీక్షణ మొఱంగియటుఁ జనిమదన
వ్యాధాసాధారణశర బాధాగాఢాబ్ధిమునిఁగి పసచెడియుండెన్ ౧౩౩

వ. అని శౌనకాది మహర్షులకు రౌమహర్షణి యుటంగించినవారలని సవ్వలికథా వి
ధానంబెట్లనియడుగుటయును. ౧౩౪

చ. వనజభవాది కాఖిలసుపర్వగణావన విశ్వభావనా
సనకసనందన ప్రముఖసన్ముని రంజన శత్రుభంజనా
ఘనకరుణారసాప్లుత వికస్వరలోచన పాపమోచనా
ప్రణతసుధీజనానిశవిభాస్వదనుగ్రహదాయవిగ్రహా ౧౩౫

క. అవిరతవితతచతుష్షష్ట్యవసర నైవేద్య ఖాదనామోదరథో
త్సవముఖ వివిధోత్సవవైభవ విలసితధామ పతితపావననామా. ౧౩౬

భుజంగప్రయాతము. హరీ దేవతాధ్యక్ష యంభోరుహాక్షా
దరీసర్వలోకేశ దైత్యప్రణాశా
కరీంద్రావనోపాయ కారుణ్యగేయా
ఖురీపస్ఫురత్పాద సమ్యగ్వినోదా. ౧౩౭

గద్య. ఇది శ్రీమజ్జగన్నాయక దేవదివ్య కృపానిరీక్షణ సంలబ్ధసార కవితావిచిత్ర
కౌండిన్యసగోత్ర పవిత్ర కూచిమంచి గంగనామాత్యపుత్ర సకలవిద్వజ్జన
విధేయ జగన్నాథనామధేయ ప్రణీతంబయిన సుభద్రాపరిణ
యంబను శృంగారప్రబంధంబునందుఁ
జతుర్థాశ్వాసము.

D. Kameswara Rao

సుభద్రాపరిణయము

:o:

పంచమాశ్వాసము.

క. శ్రీరాజిత నిజసౌధా, గ్రారూఢ మహాసుదర్శనాం చలవీక్షా
దూరీకృత భవబాధా, సారకృపా వేశశీల శైలనివేశా. ౧

వ. అవధరింపుము నైమిశారణ్య మహర్షులకు రోమహర్షణి యిట్లని చెప్పందొడంగె న
ట్లు సుభద్రాభద్రేభగామిని పట్టుదప్పించుకొని యరిగి యంతఃపురంబు ప్రవేశించిన. ౨

గీ. అంతట దురంత చింతనక్కుంతిసుతుఁడు
కంతుకుంతాయితలతాంతకాంతనిష్కు
టాంతరనితాంతకాంతి సంక్రాంతచంద్ర
కాంతమాణిక్య వేదికాంగంబుఁ జేర్చి ౩

చ. ఉసురుసురంచు సొమ్మసిలు నుమ్మలికంబునఁ దల్లడిల్లులోఁ
గసరుకొనున్ దిశల్ వెదకుఁ గన్నులు మూయుఁ బడంకు గగ్గిలుం
దొసఁగులఁ గుందుఁ జాపమునఁ దూపిలు విస్మృతిఁ జెందుఁ గాసిలున్
బసచెడి తూలు జాలిఁ గొను బాపువిధీ యిటు చేసితే యనున్. ౪

చ. మదవతి వచ్చు నంచుఁ బెనుమక్కువఁ గ్రిక్కునఁ జెవుల్ దిశల్
వెదకు విలాపుఁ జెందుఁ బలవించుఁ గనుంగవ నశ్రుబిందువుల్
వదలక చిప్పిలన్ మొగము వంచి కృశించుఁ జలించు హాయనున్
మదనకిరాతశాతసుమమార్గణ నవ్యశరవ్య చిత్తుఁడై. ౫

వ. మరియు నాత్మగతంబున. ౬

ఉ. సన్ననిసోగ పెన్నెరులు నువ్వువిరిన్నగు నాసనిబ్బపుం
జన్నులు ముద్దు నెమ్మొగము సన్నపుకౌను వెడందకల్కివా
ల్గన్నులు తళ్కుచెక్కులు నిగారపుకెందలిరాకుమోవి యుం
గన్నులఁ గట్టినట్లయగుఁ గన్నియ నెన్నఁడుఁ జూడఁగల్గునో. ౭

సీ. చిలుకపటాణి తేజీవజీరుని విరజాజిపూచికి లికైజారుసౌరు
మీసునిద్దా పదమూరు మేల్వన్నె బంగారు సలాకచెంగలువమోక
నిండుపున్నమనాఁటి పండువెన్నెలనిగ్గు మిసుకారుతొలుకారు మెఱుఁగుఁదీగ
కడిఁదివెన్నెత్తావితుంట గన్నెగేఁగి పువ్వుతేట గొజ్జంగిపూసీటికొలఁకు

చెలువచెలువంపు జక్కరల్ చిలుకుబలుకు, తలిరువిలుఁదాల్పు బలువేల్పు కలికిచేతి
కలికిరాచిల్క నెఱమానికమువమాట. దానిఁగవఁగూడకే జాడఁదాళువాఁడ ౮

సీ. చిలుకచిల్కనఁదేనె చిలుకముద్దులుగుల్క చిలుకను బద్ధంబు చెప్పనేర్పు
కరతాళగతులవేసరక మయూరసంఘములకు నాటలుగఱపనేర్పు
మించునెయ్యమున రాయంచ కూటువులకు పేరుగాఁడకలు దిద్దనేర్పు
తనియమేతలు వెట్టి తనరొప్పశారికాసందయంబులఁ బలికింపనేర్పు
చెలిమిచై ర శృంగారకలనమిఁ, జేసి సారకుఁ బరిచర్యసేయనేర్పు
నబ్బురంబొప్ప నబ్బాలకబ్బెనౌర, దానితోఁ బొందునేనెన్నఁబూనియుందు ౯

క. ఆచిన్నిచన్నుగవచెలు, వాఁడుఁనగునోము గోమునాచూపులకో
పాచెక్కుటద్దములపస, నాచిత్తములోన నొకక్షణము బాయదుగా ౧౦

సీ. దానిధమ్మిల్లంబు ధరలీలపర్వక యతనుతాపాగ్ని చల్లారఁగలదె
దానికెమ్మోవి సుధారసంబానక సూనాశుగవ్యాధి మానగలదె
దానిముఖేందు సందర్శనంబొదవక మదనాంధకారంబు వదలగలదె
దానినిర్భరపయోధర దుర్గమబ్బక స్మరబలోగ్ర భయార్తి సడలఁగలదె
దానియశ్రాంత సాంగత్యతరణిలేక, భూరివిరహాంబునిధిఁదాటబారిగలదె
యంచుమదినెంచుఁ దలవంచుసంచలించు, ఘోరమారవికారాప్తిఁగుందికుంది ౧౧

ఉ. నీహారాంశుముఖీ కదంబకమణీ నీ గోరిసన్న్యాసినై
యాహారాదిఃధానముల్ మరచి యత్యంతాను రాగంబుతో
బాహాలింగన సౌఖ్యవాంఛమదిలోఁ బాటిల్లనేనుండుచో
నాహాయిట్లరచేసి యేగితె సుభద్రా భద్రకుంభస్తనీ. ౧౨

శా. రావేచిల్కలకొల్కి రావెలలనా రావే జగన్మోహినీ
రావే పూర్ణసుధాకరో జ్వలముఖీ రావేకురంగేక్షణా
రావేనీలఘనాఘనాభచికురా రావే లతాంగీమణీ
రావే నన్నలయించకే యనుచులో రాగిల్లి పల్కుందమిన్ ౧౩

వ. అనియని వారితమదనోన్మాదంబున లేచి యేచిన తమకంబునచేత నాచేత నజ్ఞానంబు
మరచితరు లతాగుల్మాదులం గనుంగొని. ౧౪

సీ. మవ్వంపునెత్తావి పువ్వుగుత్తులఁజూచి భామగుబ్బలటంచుఁ బట్టఁబోవు
లతికాగ్రయుత మధువ్రతరాజిఁగని బాలనీలవేణి యటంచు నివురఁదివురుఁ
దరుణకంభాస్తంభతతులు నిరీక్షించి చెలువయూరువులంచుఁ జేరఁబొలుఁ

సుభద్రాపరిణయము.

౬౦ ఘనపవన ప్రియకుహూకారంబులాలించి వెలఁదిరొ యెలుంగని వినఁగఁగోరు
నిరతనిరవద్యనిబిడనిర్నిద్రకాద్ర, మకరకేతనశిఖిశిఖానికరదహ్య
మానమానసుఁడగుచును ధ్యానతరుని, తానములఁ ద్రిమ్మరియు మందహాతహాలునిగుడ. ౧౫

క. నేహాసీకరమువట్టిన, నేహాసీమంతి వతిగణింపకయుంతో
క్రీడనెడఁ బాసియేఁగుచు, నీడానీనీడ వీడకే తేరదుగా ౧౬

క. కాంతాలలామ నాపైఁ, గాంతాళము పూనికాదు కాదనివనినీ
చెంతకురాదుగదా మన, సెంతయుఁగలఁ గంగఁజూచి హింతాళంబా. ౧౭

ఉ. లుంగములార భూమిఫలలోల నితాంతవినమ్రకమ్రినా
రంగములార సారసుమరాజి విరాజిత మల్లికామిళ
ద్భృంగములార శోభపరిస్ఫుట పద్మవనీవిహారచ
క్రాంగములార మీరలు రథాంగకుచన్ గనరేకురంగటన్ ౧౮

క. బాలాకుచమృగమదజలి, బాలారతినేలు మనుచుబతిమాలినన
న్నేలాలతాకుడుంగమా, హేలాగతిపెంగి చూరఁగనేలా చెపుమా. ౧౯

సీ. మీఫలంబుల బోలు మెఱుఁగు గుబ్బల ముద్దుగుమ్మఁ గానరెగజనిమ్మలార
మీ క్రొన్ననలఁ గేరుమిసిమి వాతెర రాచకొమ్మఁ గానరె దానసమ్ములార
మీ తేకులను మించుమించుమగన్నుల పైఁడిబొమ్మఁ గానరెకమ్మదమ్ములార
మీవాసనల మీఱు మేని తావులపూవుఁగొమ్మఁ గానరె చందనమ్ములార
మావులార చూకారంపు మోవులార, దాఁకలారయనంటి క్రొంమోఁకలార
మల్లులార చలన్నాగవల్లులార, చూడరేమిరు తలిరాకుబోఁడినిందు. ౨౦

సుగంధి. జాలమేలబాలఁ జూపుసాల మారసాలమా
తాళఁజాల మాలతీలతావృతాళిజాలమా
వాలుఁగంటి జాడఁజూడ వావనీతమాలమా
నీలవేణి గానవోటు నీవునేడు తాళమా. ౨౧

వ. అని యగ్గలంబగు విరహావేశంబులఁ గందర్ప చంద్రమందానిల కలకంఠాదులం
గురించి. ౨౨

సీ. కురులచేనీవింటి గుణభంగమొనరించు భామినిఁ గానవా పంచబాణ
మోముదామరనునీ గోముడీలఁగఁజేయు సుందరిగానవా చందమామ
వాలుకన్గవను నీవాహనంబును గేరు సుదవతిఁ గానవా మలయపవన
గళరవంబుననిన్నుఁ గాదనివాదంచు కోమలిఁ గానవా కోకిలంబ
పగగలుగుదాని నే చంగిబలము లేక, మీరలిండఱు గమిగూడి కెరుకొనుచు
వనములోఁ దద్వియోగార్తివనరుచున్న, నన్నుఁ దబ్బిబ్బుగావింప న్యాయమగునె. ౨౩

వ. అని యిట్లు వనవనావస్థలం గగిలి పొగలుచుండి యెట్టకేలకుఁ దెలివిదెచ్చుకొని. ౨౪

ఉ. అద్దిర యొద్దఁ జేరి వినయమ్మున సేవ యొనర్చుచుండిన
ముద్దులగుమ్మ సౌరుగని మోహము వుట్టి కరంబు పట్టినన్
గద్దరిమాటలాడి చనఁగా వని బల్మి రమింపనైతి నా
బుద్ధికి మోసమయ్యెఁ జెలి బూమెలు పన్నినఁ గేమి సేయుదున్. ౨౫

క. అనిమిషలీలఁ గాంచుచుఁ, దనువెల్లను వెల్లవోవఁ దహతహ గుడన్
గనవయ్యె నరుం డపుడ, ర్జుననామము సార్థకముగ సొంపరియుండెన్. ౨౬

క. అతీయ తెలిసి రుక్మిణి, ప్రీతిన్ భోజనము సంగఁ బ్రియమున నదితాఁ
జేతన్ ముట్టఁడు మెసఁగఁడు, నాతిసుధారసము గ్రోలనాటిన ప్రేమన్. ౨౭

క. ఇదిరాతిరి యిదిపవలు మ, రిది సంజయటంచు నెఱుఁగఁ డింద్రసుతుండా
సుదతీమణి సొగసంతయు, మదిఁ దలపోయుచు విరాళి నలుగుచునుండెన్. ౨౮

క. అటనంతిపురి సుభద్రా, కుటిలాలక నరుని చెలువు కూరిమితో హృ
త్పుటమున మరిమరి నెన్నుచుఁ, బటుతరసుమ చాపతాప పరవశయగుచున్. ౨౯

క. సొమ్ముసెలుఁ జెలియఁ గాసెలుఁ, బిమ్మటఁ గొనుఁ జెలులఁ గసరు నెగ్గులవగచున్
హుమ్మనుచు వెచ్చనూర్చున్; నెమ్మోమొక్కింతవంచి నేలఁ గ్రుసేయుంచున్. ౩౦

సీ. పరపుపైనిడ్డ సంపంగి పూవులుచూచి కనలు నిప్పుకలంచుఁ గళవళించుఁ
జనుఁదోయి నలఁదిన చందనంబీక్షించి క్రొత్త సున్నమటంచుఁ దత్తరించు
నురమున నునిచిన విరిసరంబులఁ గాంచి పెనుబాములనుచు భీతినఁ జలించుఁ
బయిపయిఁ జల్లిన పన్నీరు గనుఁగొని వేఁడి నూనియటంచు వెతఁ గృశించుఁ
గడిమి యెడరం గనుడుగక కుడియెడముల, బడిబడిఁ గడింది గావడి వడినిఁ బరపు
చెలువవిలుకాని విరితూఁపు సెకలఁ గ్రాఁగి, వేఁగిలోలోఁగ పొగియుత్తి గబోఁడి. ౩౧

వ. మరియుం దనలోన. ౩౨

ఉ. అక్కట నేను గోరిన సుభాంగుఁడు నన్ను వరింప వేడుకన్
మక్కువ పిక్కటిల్ల యతిమాడ్కిని దగ్గర వచ్చి వేఁడినన్
జిక్కనిగుబ్బచన్ను లెదఁ జేర్చి కవుంగిటఁ గూర్పకూరకే
చిక్కులఁ బెట్టివచ్చితిని సీ యతఁ డెంత విరాళిఁ గూలెనో. ౩౩

గీ. కటకటా నేఁడు పచ్చవిల్తునిఁ గేరు, నామనోహరమూర్తి నన్నరుని నొంటి
మహవనంబున మరుచెఱ నుండఁ జేసి, యేఁకి కురించి వచ్చితిఁ బేలనగుచు. ౩౪

ఉ. ఎంతమనోభవార్తిఁ గృశియించెనొ యెంతమరంద చింతచే
స్వాంతమునం గలంగెనొ భయంపడి యొవ్వరి నెంత వేఁడెనో

యింతగ యాళియంచు నను నెగ్గులు వల్కెనో యాతఁడ బ్రహ్మై
యింతయు నామదిం దిగులు హెచ్చెనహా యిఁక నేమి సేయుదున్. ౩౫

క. ఎప్పటివలె సేవకుఁబోఁ, దప్పఁగఁబోకున్న నిలువఁదరమె పయిఁ
గప్పిళ్ళాలఁది గప్పెదు, నప్పచ్చని వింటిజోదు నలుగుల సెకలన్. ౩౬

చ. కలుగునొకల్లదోపెనఁగి కాదనివచ్చిన తప్పుదీరఁగ్రొం
దలుకు కడాని జీనిపనిసంతపు మంచముమీఁద వేడుకం
గలుగుచు నామిటారి చనుగుబ్బలు గొద్దిఁగవుంగిలించియా
చెలువుని కాత్మఁబండువుగఁ జేయు నదృష్టము నాకు దైవమా. ౩౭

క. ఆవగయాజిగిబిగిమే, నావాలుంగన్నుఁదోయి యానవ్వు మొగం
బావేళ నామనంబున, దావలమై మరపురాదు తాళం దరమే. ౩౮

క. అక్కట యక్కురువీరుని, యక్కజ జిగిచన్నుఁదోయి యసరంటంగా
నొక్కుచు రతిఁ గెనఁగనిదా, చక్కదనంబేలయుదుట జవ్వనమేలా. ౩౯

చ. ఎటువలె నోర్చియుందు నిఁక నెవ్వరి నే బతిమాలుకొందు హా
త్పుటముసఁ జిందుమారఁ పరిపూర్ణ శరానల మెట్లు డిందును
త్కటవిరహోప తాపమడఁగన్మతి యెయ్యది మందు దైవమా
కటకట వానిపొందు వెసఁగల్గునొ కలదో యెట్లు కుందుదున్. ౪౦

వ. అని మఱియు నమ్ముద్దుగుమ్మం గమ్మవిల్కాఁడు వాడిమీఱంగ రాళమురాళ కీరశారీమ
ధుప్రతాన్య భృతకేకి ప్రముఖానేకానీకినుల నంచెంచలంగాపు వెట్టి, యుద్దండ
మండిత ప్రచండపుండ్రేక్షు కోదండ దండంబఖండ పరాక్రమంబున నెక్కువెట్టి,
బిట్టు మొఱయించి, చేకొద్దిగ నుద్ద విడిం జిమ్ము క్రొమ్మెఱుంగు కమ్మదమ్మిపూటమ్ము మొ
త్తములు ఱొమ్మున నొక్కుమ్మడింగాడి పారినసొమ్మసిలి, వేలుదప్పిన జాళువాబొమ్మ
పొలికననల్పమణిగణ ప్రభాభాసమాన హంసతూలికా తల్పంబున మేను జేర్చి కొంత
సేపునకుం దెప్పిరి. ౪౧

క. హరహర! పరిచరయుతుఁడై, మరుఁడేఁచఁగఁ జొచ్చె నాసమాని వనికిఁ జె
చ్చెర నరిగి నరుఁ గురిచి మెయి, దొరఁగినఁ బరలోకసుఖము దొరకు నటంచున్. ౪౨

క. చకచకలీన్మణిమంచపు, సెకలపయిం జేతు పూనిసీత్కృతులడరన్
మెకమెక యించుక జుమ్మనఁ, దెకతెక నొడలు డుక లేచి దీనతమీఱన్. ౪౩

క. అడుగులు దడఁబడ బిగిగా, న్నడగడవడకన్ నిడూర్పు గాడ్పులు వొదలన్
గడితపువల్వ చెఱఁగుముసుం, గిడి సాహసమూఁతగాఁ గనేఁగెన్ వనికిన్. ౪౪

వ. అట్లేగి. ౪౫

సీ. చలువపుప్పొడి సోదువులవెంటఁజనిచని తప్తవాలుకలంచు దల్లడిల్లు
లతికలచెంతమెలఁగుచుఁ బైరాలు ననలంగజుని తూఁపులని చలించుఁ
బొదలవెంబడి బోవఁబొదవు తేంట్లఁదుపాకిగుండ్లంచును దలంకికుందుచుండు
గుజ్జమావులఁజేరి కొరలుకెందలిరాకు లెరగలిమంటలంచెదఁ గలంగుఁ
గొమ్మలందుండి మత్తపుంస్కోకిలంబు, లేచికూసినఁ బుష్పనారాచవీర
కాహళానాదములటంచుఁ గళవళించు, వనజదళనేత్ర శృంగారవనములోన. ౪౫
సీ. చిగురాకు జొంపంపు జేబుమామిడినీడ దూరుకాచ్చిచ్చులోదుముకుకరణి
గడితంపు తివిరి దీగమెడఁ జేర్చుకొనుబిట్టుకొను కత్తోనురి వెట్టుకొనెడు మాడ్కి
మేటిగొజ్జంగి పూనీటి కేళాకుళివడిఁ జొచ్చుముణ్ణటుఁ బడెడు పగిదిఁ
గమ్మగేదగి రేకులమ్ముననాను మక్కు కటారిచే వచ్చుకొనెడు పోల్కి
బతుకుపుట్టికాంతంబునఁ బట్టితియ్య, తేటపూదేనెగుటుకునఁదిపిరిత్రావు
కించుదనమున విసమారగించు సరణి, మేనుఁదొరఁగంగఁ బూనియమ్మెలుఁగు బోఁడి.
గీ. అట్లుమారణకరణంబుల విరళముగఁ, జేసియొక్కింతయును గీడు జెందకున్న
విసికివేసరియవ్వన వీధినొక్క, తలమునందైనఁ గాలూననలవిగాక. ౪౬
ఉ. కన్నియకన్నె నూవివలిగ ప్రపుటంటుల దండదిండుగాఁ
బన్నినదాఁక పందిరుల పజ్జలఁగొజ్జఁగి నీటియేటిపాం
తన్నునుగున్న సంపెఁగల దాపున నిద్దపుచందమామమా
దిన్నియపైనొడల్ వయిచి తీవ్రమనోజవికార వేదనన్. ౪౭
గీ. పొరలుచున్నంతనిరులు పొన్నపనెలఁత, గానరాకున్నఁదత్తరంబూనిబోఁటు
లెల్లగుమిగూడుకొనినగరెల్లవెదకి, విన్నదనమున బెగ్గిలుచున్నయెడల. ౪౮
గీ. రాచిలుకవచ్చి యచ్చిన్ని రాచకన్నె, యంగజవ్యథఁ బూఁదోఁటకరిగి నట్టి
చందమెఱిఁగింపహాయెంతసాహసంబు, చేసెచెలియందుఁ బరబియచ్చేడెఁగాంచి.
కం. వలగొని సంపెఁగలునుజెం, గలువవిమల్ బడిసివైచి కపురంపురజం
బళికమున రాచిపైపై, వలిగొజ్జఁగినీరుచల్లి వచియించిరొగిన్. ౫౦
కం. అమ్మకచెల్లగ యాళిత, నమ్మనమము మెఱిఁగియిట్లు ననదోటకువే
శమ్మునరాఁదగవగునే, కొమ్మాయిమ్మరపుటార్తిఁ గుందుచుమిగులన్ ౫౧
ఉ. మేలిపసిండి చాయనును మేనువియోగ మహోగ్రహవ్యభు
క్కీలలఁగ్రాఁలజేలవయి కేవలసాహసవృత్తినొంటిమై
వ్రాలనివాళితోనిటులు వత్తురెయివ్వనమంతకాకరా
ఖీలవిశాలశాతశరబృందనిపంగముటంచెఱుంగవే. ౫౨

క. జాతివిరోధిసంతతుఁడు, భూతముపవనుండు జుట్టు పులుగుశిఖమనో
జాతుఁడు మారకుఁడెఁకమతి, యేతీరున నిలుచనిత్తు రిందఱునొకపై. ౫౪
క. తుమ్మెదలు గ్రమ్మకొనిజుం, జుమ్మని మ్రోయుచు మరాళశుకపికనికరం
బిమ్మడిఁగూయంగొమ్మా మమ్మారేచనుము శత్రుమధ్యంబుగదా. ౫౫
సీ. మత్తమధువ్రతమంజులారావముల్ వీణారవంబులా వెలఁదినీకు
విస్ఫారుగద్దంపు పుష్పాశితిష్పలు పూవులపాన్పులా పొలఁతినీకుఁ
గుసుమాసవ్రస్రగ్గుం జానికుంజముల్ కేళీగృహంబులా బాలనీకుఁ
గొలకొలమని మ్రోలమెలఁగురా చిల్కలు నెచ్చెలికత్తెలా నెలఁతనీకు
గమ్మకపురంపు పెనుగుమారమ్ముజిమ్ము, తెమ్మెదలు మేలిసుగటులా తెఱవనీకు
విరహమంతంత కెగిఁజేయువీనిచెంత, కేలవచ్చితివమ్మ యీవేళకొమ్మ. ౫౬
క. రామా నీకిటువలెగా, రామా నీచెప్పినట్లు రామా మేమా
రామాంతరముల మెలఁగుట, రామాయుచితంబె యింక రామాలోచన్. ౫౭
వ. అని యనున యింపుచు వాజలీనుల బ్యాలికామణిందోడ్కొని వచ్చి కళ్యాణ నిజని
వాసంబునం జేర్చిరా సమయంబున. ౫౮
గీ. సమయవర్తకహస్తంబు జాతగళిత, కలితకాంచన మణికందుకంబనంగ
బంధుజీవకరుచి లోకబాంధవుండు, రమణదళుకొత్తనపరవారాశిగ్రుంకె. ౫౯
క వరుణవధూటిసఖీజన, పరివృతయై చల్లులాడు బగ్గుండియనన్
సురుచిరతేజంబునఁగ, బరతలమున సాంధ్యరాగ పటలిదనర్చెన్. ౬౦
చ. రవియనుకెంపుబంతి ప్రజరంజిలముచ్ సమయేంద్రజాలికుం
డవిరళలీలవాడి యది యంతట మాయముచేసి చంద్రుఁడన్
ప్రవిమల వజ్రకంబుకము గ్రమ్మగఁజూపగ నీలిదుప్పటిన్
గవిసెనవేసనోయనఁగ గాఢతమిస్రము పర్వెరోదసిన్. ౬౧
చ మరిచెడితూలు జాఁగొని మగ్గములోపలి నాడెపోలికన్
గుతలనభోంతరాళమునఁ గ్రిమ్మురుఁ గ్రమ్మరిదమ్మిపాన్పుపై
వెతకువెతంగలంగుఁగడు ఖిన్నదనంబున లోఁగివేఁగుహ్య
తృవిజతవాసి కోకసతి బాష్పజలాకుల లోచనాంతయై. ౬౨
క. చరణములటు నిటుపడఁబడ, పరిశబ్దస్ఫురణ లేకవైవర్ణ్యంబున్
చెరయనొక కోకిపడిచెడి, కరమురుదుగఁ గుకవిరచిత కావ్యమువోలెన్. ౬౩
క. తనపతియగునిను డంబుధి, మునిఁగిన నలినీవధూటి మోము ముడిచిరో
దనమొనరించె నవంగా, వనజంబులఁ తేటిమూటుపలు కడు మోరసెన్. ౬౪

క. కుదురుగఁ జుక్కలు మిక్కిలి పొదలెం దటి యనెడుకాఁపు పారిఁబోనివియ
త్పదకేదారాంతరమున, వెసఁజల్లిన తెల్లజొన్న విత్తులనంగన్. ౧౬

గీ. ప్రాగ్దిశాకాంత శశినిగర్భమునఁ దాల్చ, నంతకంతకు నెలలెక్కి యాననంబు
తెలుపువాటిన పోయినఁ దేటమీరి, యుదయనగమునఁ బాండిమంబది యయ్యె ౧౭

సీ. తూరుపుదెసకన్నెలంతుక కేలుకెందమ్మిఁ బసనెసంగెడు కెంపుబంతియనఁగ
పొడుపుగుబ్బలికడ కడలి వెన్నుఁడు చక్కఁ గొలువార్వపుటగ్గి కుప్పయనఁగఁ
దొలుగడ జేజేలదొరసాని మేడపైఁ గుదురుకొల్పినపైడి కుండ యనఁగ
రేమెఱుగుంబోఁడి మోమునదిద్దిన నక్కాని చెంద్రంపు జుక్క యనఁగ
గటికిచీకటి గారులఁ గడకుఁ దరుమ, వేగఁబరతెంచు తత్తియను వేఁకాఁడు
నెరయఁగైఁబట్టు నిప్పుల తొట్టియనఁగఁ. బ్రాఙ్నగంబున నిందుబింబంబు వొడమె. ౧౮

క. దిటముగ నప్పుడు రజనీ, విటుమేనన్ లాంఛనంబు విలసిల్లెఁ బరి
స్ఫుటకోకనదాంతరమునఁ, బటుగతి విహరింపుచున్న భ్రమరంబనఁగన్. ౧౯

క. ఇందీవరబంధుండను, నందము డెందమున నెనయనవ్వేళ రజనీ
సుందరిమేన నలందిన, చందనగంధంబనంగఁ జంద్రిక మెఱసెన్. ౨౦

క. అప్పుడు సుభద్రఁ జంద్రునిఁ, దప్పక వీక్షించి కుసుమధన్వికి దోడ్పై
గుప్పవ శశివాఁడ మెనవా, నిప్పులపై బిట్టు నెయ్యినించిన భంగిన్. ౨౧

క. అనియుక్కుమీఱి కామిణి, వినువీధిం జేరి వెండి వెన్నెల పైపై
నెనయించు నన్నిశాకరుఁ, గనుఁగొని నిందింపఁ దొడఁగె ఘనవిరహార్తిన్. ౨౨

క. కువలయమిత్రుండని నినుఁ, గువలయమునఁ గలుగుజనులు గొనియాడుటకుం
దివురొందవఁగఁ జక్రంబుల, నవలామిన్నలఁ గలంపన్యాయమె చంద్రా. 23

క. వలనొప్పమహాదేవుని, తలయెక్కితి నంచు నిక్కెదవు గానియతం
డలుకనిలంబడఁ దన్నిన, కలఁకమదింపలఁచు కొనవు గదహరిణాంకా. ౨౪

సీ. బహుతరశ్రుతిశాస్త్రపారగుండగు గురుపడఁతుక నెనసినపాతకంబు
సోదరియగునింది రాదేవి యింటి లక్ష్మిని ముచ్చిలించిన కిల్బిషంబు
దారలనంచఁబేఁ దగనొక్కతీరుగాఁ గాంక్షించి ప్రోవనికల్మషంబు
కోకదంపతులడాకొననీక యెడబాపి దొసఁగుఁబెట్టిన దుష్కృతంబు
కూడిసీమేనసంకమై కుమురుకొనినఁ, బృథివిదోషాకరుండను పేరునికుఁ
బ్రాకటంబుగఁ జెల్లెఁబోలోకు లెఱుఁగఁ, గమలినీకోక కులశాత్రవము దమిత్ర.

సీ. హరఫాలలోచనాంతరజాగ్రదుగ్రాగ్నిచటులహేతిచ్ఛటల్ సంగ్రహించి
కలశపాథోరాశిగాధతరోదగ్రబాడబానలశిఖల్ గూడఁబెట్టి

ప్రతిదర్శభాస్వర ప్రద్యోతనాఖండ మండలోష్మంబు వెమరుహరించి
రాహుదంష్ట్రాంకుర ప్రస్ఫుటహాల హాలజ్వాలనార్చులు లగ్గపట్టి
పూర్వపర్వత దవవహ్నిపాంసుగూడి, తెల్లముగనీవు మిన్నంది తిరుగుటెల్ల
విరహిణీపాంథజనతనూ హరణమునకుఁ, గాకమరియేటికింకఁ రాకాశశాంక. ౭౭

క. మునుగురు పత్నింజెఱచిన, చెనఁటివివిరహిణాలనేఁచ జెల్లదెనీకుఁ
వినుగుడిమిత్రింగెదు వానికి, వనజాహిత! లింగముటుత్రివడియుంబుగదా. ౭౮

గీ. హరుఁడు వరవేది హాలహాలంబారగించి, సొమ్మసిలెఁగాని యోసుధాసూతినిన్ను
మెదిచిప్రతిపాక మొనరించిమ్రింగఁడయ్యె, విరహిణీపాంథ దుష్కర్మవిధివశమున

సీ. ప్రళయావసర జగద్భయదోగ్ర సముద్రగ పవనపుచ్ఛిఖాపటలికంటె
కల్పాంతసమయ జాగ్రద్ఘోర పాథోధి బాడబానల మహాజ్వాలకంటె
లయకాలతాండవోల్లాసలంపటుమహా దేవలలాటాగ్ని దీప్తికంటె
సంవర్తవేళా విశంకట దుర్దాంత కాలదండకృశాను కీలకంటె
దారుణంబయ్యె గదచంద్రితావకీన, కిరణసంఘాత సంజాత నిరుపమాన
గంధవహబాంధవోజ్వలద్దాఘ తరశి, ఖానికాయంబు విరహిణీ కామినులకు. ౭౯

ఉ. మిన్నకనిన్నుఁబట్టి దిగమ్రింగిన రాహువుగాసు గ్రొవ్వరం
దన్నినశూలిగాను దొలుతంగళఁ గొన్న మరుత్సఖుండగా
నిన్ననొడల్ చెడంగ శపియించిన దక్షుఁడగాను నన్నిటుల్
బన్నమునొందఁ జేసెదవు పాడియెనీకుఁ గురంగలాంఛనా. ౮౦

క. అనియిత్తెఱఁగునఁబైఁదలి, వనజారింమారి తూరివడివడిఁబైకొ
న్ననములుకులు చిమ్మెడుహరి, తనయునినిందింపఁదొడఁగెఁ దహతహనిగుడన్. ౮౧

క. మారామారా మాసుకు, మారాసుకు మారతనుస మంచిత వికచాం
భోరుహనయనలఁ గలచుట, మేరానీయట్టి దొరకు మేదినిలోనన్. ౮౨

ఉ. ఆరయముజ్జగంబులకు నమ్మయునబ్బయు నైనలచ్చికిన్
శౌరికిబుట్టినట్టి నయశాలి విశంకరు నంతవేలుపున్
బారుఁనగెల్పుకొన్న నెరబంటవునీవిటు రేచియయ్యయో
భీరువులంగలంచు టొక పెద్దతనంబెరతీ మనోహరా. ౮౩

ఉ. కావరమూనినీవు త్రిజగజ్జనరక్షణ శిక్షణప్రభా
వావిరతప్రసిద్ధుఁడగు నప్పరమేశ్వరు మీఁదనూరకే
పూవులకోరువేసి పరిపూర్ణత దీక్షణవహ్నిఁ జచ్చియుం
జావక గాలిపీడవయి చానల నేఁచెది దేమిమన్మథా. ౮౪

సీ. దారుకావనమౌని దారసంగమ మహాపంక సంకటుఁడయ్యె శంకరుండు
గౌతమప్రియవధూగాఢ పరీరంభకలుషి తాత్ముఁడయ్యె బలవిరోధి
నిజముఖాంభోజాతనిర్గత భారతీరతి దోషుఁడయ్యె సారసభవుండు
దారకన్యాసురత ప్రవర్తితకల్మషాశయుఁడయ్యెఁ బరాశరుండు
తావకీనకరాగ్రసంధానితేక్షు. దండకోదండనిర్ముక్త చండకుసుమ
కాండఖండితహృదయపంకరుహులగుచు, విచలితాశేష గీర్వాణవిషమబాణ. ౬౫
గీ. తావకీనకరాగ్ర సంధానితేక్షు. దండకోదండ నిర్ముక్త చండకుసుమ
కాండఖండిత హృదయపంకరుహు లగుచు, విచలితాశేషగీర్వాణవిషమబాణ ౬౬
ఉ. కేవలజాతివైరిపరికింపఁగ నామని రెండుపద్మినీ
శ్రీవిహృతిప్రియాగతుఁడు శీతమయూఖుఁడు నీవునమ్మహా
దేవవిరోధి విమ్ముగురిదిగ్గవనూర్చను మండదయ్యెమ
య్యోవెలవేది కాయజవియోగులు చేసినదుష్కృతంబునన్. ౬౭
మ. కలశాంభోనిధి మధ్యభాగమున లోకవ్రాతభీతిప్రదో
జ్జ్వలహాలాహలముద్భవంబయిన తేవంబుండరీకాక్షుని
ర్మలగర్భంబునఁ బుట్టితో విరహిణీ ప్రాణాపహారక్రియా
కలనారంభవిజృంభ, మాణపటుదోర్గర్వ్యోండవైయంగజా. ౬౮
క. వింటింగన్నులు గలనెర, బంటవనుచు జనులునిన్నుఁ బలుకంగనయో
గొంటుతనంబున గోలల, వెంటంబడికోలలేయ విహితమె మదనా. ౬౯
క. అనివనజాస్త్రమనుపాలం, భన మొనరిచి కమ్మతావి పైఁజిలుకుచు మె
ల్లనవీచుమలయపవనునిఁ, గనుఁగొని పేరలుకఁ గన్యకామణిపలికెన్. ౭౦
క. భువనములకెల్లఁ బ్రాణం, బవటంచు నుతించుచుంద్రు ప్రాజ్ఞులు నిన్నుం
బవనా! వలయితసకలా, పవనా! మామీఁద నింతపగయేమిటికిన్. ౭౧
క. క్రచ్చికొనిమింటఁ జంద్రుఁడు, విచ్చలవిడిపైలనీవు వెంబడిమరుఁడున్
హెచ్చిసెకచల్లుచునుము, చ్చిచ్చుంగూడితిరి: కేమిసేయుదుఁ బవనా. ౭౨
చ. బలసివియోగి నీజనులపై విసమూదఁవలంచి కాకనీ
వలఘువిభావిభాసి తలయావసరస్ఫుట విస్ఫులింగసం
వలయితవితిహోత్ర పరివర్తితహాహ హ ప్రచండకుం
డలిముఖగహ్వరాంతరమునం జొరనేటికిఁకన్ సమీరణా. ౭౩
వ. అని యనిలుఁ బలికి మరియును. ౭౪
క. కరమార్తిం జెనసెదుకని, కరహావంతయును లేకకాముకహృద్వీ

కరమాకారమా లికమధు, కరమా పరిచితసమస్త కమలాకరమా. ౯౫

క. కమ్మవిలుకాడు పాంథుల, నమ్ములనేయుంగన తనికనుగుణముగజుం
జుమ్మని మ్రోసెడవకటా, తుమ్మెద మధుపానరతుఁడు మర్త్తిగాఁడే. ౯౬

క. కలకాలంబును నిన్నొక, చెలికత్తియ మాఱుగాఁగఁ జేపట్టుటకే
చిలుకా రమణుని గూడుక, చిలుకామా మీద వెగటు చిలుకందగునే. ౯౭

పలుగాకి మూకలోపల, మెలఁగిన గుణమేరు పడఁగ మిన్నక యెంతో
పలుమార నిటులనుముగో, కిలమా వెతనిపుట నీకు కేవల ఫలమా. ౯౮

క. కలహంసలారవ ములకున్, వలగొని కాళ్లఁ బడువర్త్తనము మఱచియహో
కలహంసములా రయిటుల్, కలహమునకుఁ గాలుదువ్వఁగా నుచితంబే. ౯౯

వ. అని మధువ్రతకీరాన్య భృతకలహంసంబులం దూఱుచుండె నయ్యెడ. ౧౦౦

శా. కారంబయ్యె నితంబినీ మణికలంకారంబు రోలంబఝం
కారంబుల్ సముదగ్రకోకిల కుహూకారంబు జంద్రోద్గతా
కారంబుల్ గుసుమాస్త్ర చాపగుణటంకారంబు రాయంచక్రేం
కారంబుల్ శుకశారికానికర హుంకారంబు ఘోరంబుగన్. ౧౦౨

వ. అప్పుడబ్బాలికా చూళికా భరణంబాళీజనకదంబంబు నీక్షించి యిట్లనియె. ౧౦౧

సీ. నామాఱుగా మీరువేమాఱుఁ బ్రోవుఁడీ సఖులార యీకీరశాబకముల
నేఁ బెంచినట్టుగానిచ్చలుఁ బెంచుఁడీ చెలులార యీలతావళుల నెల్ల
నేదిద్దుకై వడినేర్పునేర్పుఁడీ యనుఁగులార నెమళ్లకాటలెపుడు
నేఁ జేయులాగున నెమ్మదిఁ జేయుఁడీ చెలికత్తెలార బొమ్మలకుఁ బెండ్లి
యాత్మ నికమీరు నామీఁదియాసవదలి, సంతసంబున నేవాడు సౌధవీథిఁ
గేళిగావింపు మందుఁ డేలీలమీఱ, బలిమినిటు సేతునని వేరెతెలుపనేల. ౧౦౨

క. అని కజ్జలజలధారలు, కనుదమ్ములఁ దొఱఁగిచన్నుగవదిగఁజారన్
ఘనరోదన మొనరించెడు, వనజాననఁ జూచి చెలులువగచుచుఁ దమలోన్. ౧౦౩

క. ముందరెఱుంగక మనవా రిందుముఖిని ద్దపసి చెంత కెటులంపిరొకో
మందులు మంత్రంబులు పలు చందంబుల క్రియలుగలవు జడదారులకున్. ౧౦౪

క. అన్యామెఱుంగని గోలం, గన్యకనిటు వెట్టిగొలిపెఁ గాఁబోలుకటా
యన్యాయమంత్రవాదులు. సన్యాసులు వారితోడ సఖ్యమువగునే. ౧౦౫

వ. అని పలికి. ౧౦౬

గీ. ఈవిధంబెల్ల రుక్మిణీదేవిమొదలు, గలుగుశుద్ధాంత సతులకుఁ దెలిపిచలువ
పనులుచేయంగవలెనని పలిచితెలుప, వారలరుదెంచి చెలియున్న తీరుఁగాంచి.

సీ. మొగము వెల్వెలఁ బాఱె ముద్దరాలికి దేమి చిత్రమంచు వచించె మిత్రవింద
యతిసేవ సేయఁబోనతఁ డేమి యంత్రము చేసెనో యని గేలిచేసె భద్ర
కళవళంబున బయల్ గౌఁగిలించెని దేమి చందమో యని కేరె సత్యభామ
పిలిచినఁ బలుకదు తలఁ పెందు నిలిపెనో తెలియరాదని పల్కె నలసువంతి
జాంబవతి కన్నుగిఱిపె లక్షణ హసించె, మేలమాడెను గాళింది గోలకెన్ని
బూమె లాదవించె దవరయాన భోజకన్య ముద్దుమఱఁదలి వలపంత సుద్ది ౧౦౭

గీ. అప్పుడు చెలికత్తియలు వారి యనుమతమున
వేదవలఁ గుందుచును పాన్పుమీఁదఁ బొరలు
బాలికామణిఁ జూచి వారి గోలకట్టి
యార్తి యుదయించె నే దైవమనుచు వగచి. ౧౦౮

సీ. అడుగులఁ గెంజిగురాకులు హత్తించి కురులపై పుప్పొడి గుస్తరించి
గబ్బిచన్నుబ్బల గంధసారమలంది కన్నులవఱ గమ్మ కపురమూఁది
కుచ బెండొ డలనంటిన నవొనల్ గదియించి యురమున ముత్తెపుసరులు వైచి
భుజములఁ బిసకాండములు దవుల్కొనఁ జుట్టి నెమ్మేన గొజ్జంగినీరు చిలికి
తలిరుమున మల్లెవిరులు రాసులుగఁ బోసి, తరుణరంభాదళా శిరతాళవృంత
పవనాదయంబులవీఁచి యజ్జలజముఖులు, చెలికి శిశిరోపచారముల్ సలుపుటయును.
. చనుఁదోయిన లఁ దినచంద్రగంధంబు వాడిపొడియై రాలి బాదియయ్యె
గళమున వైచిన బలుముత్తియపుసరుల్ పెటపెటలాజలై పేలఁదొడఁగె
నెమ్మేనఁ జిలికిన కమ్మగొజ్జఁగినీరు వెసఁగాఁగి చూత్కారమేసఁగ నింకె
భుజములఁ జుట్టిన భూరిపంకజనాళవలయముల్ గడువాడి వత్తులయ్యె
మనసిజాతోగ్ర గాఢమాంత్రికుఁడు, యువతిహృదయాంబురుహవీధి నవఘళించి
కాంచువారికిఁ గనుకట్టుఁగట్టివిద్దె, లాడెననఁ దోఁచెఁ దద్వియోగాగ్ని వలన. ౧౦౯
వ. వెండియు నబ్బోఁటి కత్తియ లబ్బోఁటికి శిశిరోపచారంబుల నేదదీర్చి మనోభవాదులు
నుద్దేశించి యిట్లనిరి. ౧౧౦
సీ. హరిణాక్షి యీబాల నాదరంబునఁ జూచి కావుమీ యిప్పుడు రాకాశశాంక
హరిమధ్య యీయింతి గురుభక్తిఁ బ్రోవుమీ వంచన సేయక పంచబాణ
యగ్నిశిఖాంక యీ యబలబోఁ తెస్తంబు గావింపుచుండుమీ గంధవాహ
ఘనవేణి యీరామ గారాముమీఱంగ నాడుచుండుము కమ్మియుండి
పద్మినీమణి యీ కొమ్మ పజ్జఁ బంచ, పాటపాడుచునుండుము తేఁటిరాయ
యనుచు హిమకర మకరకేతన సమీర, బర్హి ణంబులఁ జిల్కలు యప్పద్మముఖులు, ౧౧౧

సీ. ఘనమాత్స్యోదర్యంత గుణవంతుఁడగు పిల్ల మధుపంబులార మీ మహిమ గాదె
వలరేని కక్కడు బలముచే కూటరాచిల్కలార మీ ప్రతిభ గాదె
యతనుండు ప్రద్యుమ్నుఁడై పేరుగాంచుట రాజనీ తేజోభి రతిని గాదె
భావసంభవుఁడు సజీవుఁడై మెలఁగుట పవమాన నీ మహా ప్రౌఢి గాదె
మీరు సఖులు పరులు నెవ్వడు మీకు సేడమా దయ్యమున కేడు గడయు నైతన మహాత్కు
బాలికా తాపంబునలయింప వలదటంచు, జెప్పఁగారాదె యిప్పుడా చిత్తజునకు. ౧౧౫

వ. అని ప్రార్థించి సుభద్రాంగనుంగొని. ౧౧౬

వర్ణనీయగిరీశ వక్షోరుహాళునీవు వలరాజునీ చెంతనిలువఁగలఁడె
భీమవిక్రమ బలరామ సోదరి నీవు కోయిలల్ నీదండఁగూయఁగలవె
యనుపమానవిలాస ఘనకైశికవు నీవు హంసముల్ నీయొద్ద నాడఁగలవె
రామణీయభుజంగ రోమరాజివి నీవు చలిగాడ్పు నీపజ్జ మెలయఁగలదె
మోహనోత్ఫుల్లకాంచనాంభోదవీవు, తుమ్మెదలు నీకురంగటఁ దిరిగఁగలవె
మగువయూవేళ నీకింత తెగువ యేల, నిందువేడుకమదిఁబూని యుండవమ్మ. ౧౧౭

చ. పలుకులఁ జిల్కలం జికుర బంధముచేత నెమళ్ళఁ దళ్కుచూ
పులపసలం జకోరములఁ బొంకపుగుబ్బలఁ జక్రవాకులన్
గళరవమాధురిన్నదపికంబుల నెన్నడ సంచబోదలం
గెలిచితివింతినీవు నిలిక్కిడిఁక నెట్లొవరింపఁ జాలెడిన్. ౧౧౮

ఉ. ఏమిటికింత చింత వినుమెల్లి జగజ్జనులెల్లఁ జూడఁగా
రాముఁడు కృష్ణుఁడుం జెలిమిరంజిలసిద్ధను సవ్యసాచికిన్
బ్రేముడిఁ బెండ్లి చేసెదరు పెక్కు తెఱంగుల నంతమీఁదనో
కోమలి నీవు నీవిభుని గూడిసుఖించెద భీష్టలీలలన్. ౧౧౯

గీ. అనియనుఁగు జెలులూరడించిన నాకింత, వంతఁదెగఁద్రోచి యన్నిశాకాంతవదన
స్వాంతమునఁ గొంతదిటమూని సవ్యసాచి, పైఁదలంపిడి యుండెనప్పట్టునందు. ౧౨౦

గీ. విరహిణీపాంథజనుల పైవేఁటలాడి, గెల్చిఁగొనియేఁగుచో మీనకేతనుండు
వాలిఁబట్టించు వీరకాహళియనంగఁ, గుక్కుటము గూసెఁ గుక్కురోకో యటంచు. ౧౨౧

గీ. చక్రవిద్వేషివైన దుర్జనుడవీవు, రాజవై యుండనిలువంగ రాదు తలఁగు
మను చుగ్రంబున కెచ్చరింపనిను దుష్టదంబు. సూతియనవేగు జుక్క ప్రామున్ బ్రభవించె

చ. చలువల జేసు జాబితొంగ చానమునుంగఁ బాలెఁ జక్కటుల్
ఖిలములమాట చిక్కగ మిన్నన వాలెవిటీవిటాలికిన్

బాలుప్పులు కీరె తమ్మివిరిబోఁడికి వేడుకటారెదిగ్గునన్
చిలుచిలు తెల్లవారె బహుపక్షిరవంబులు మీరెనన్యోడల్ ౧౨౩

క. సురవరదిక్తరుణీమృగ, కరసంభృతపద్మరాగకలశంబనఁగా
నరుణవిభాభాసురమై హరిదశ్వుఁడు పూర్వశిఖరియందు దయించెన్. ౧౨౪

గీ. అప్పుడు సుభద్ర చెలులరయమున బాసి, దేవకికి రోహిణికి రుక్మిణీవధూవ
తంసమునకును సత్యకాంతరుణికెఱుఁగ, మంతనంబున నెఱిఁగింప నంతవారు. ౧౨౫

క. గుసగుసలఁబోయి యప్పని, వసుదేవునకెఱుఁగఁ జెప్పి వనితామణికిన్
దెపగొందనఁ జెలువొందో, డొసఁగయునుయమునుండిరిటఁ బమోదాత్తుఁడునున్. ౧౨౬

క. చెలియలికి మేనమామఁడికిఁ, జెలిమిమెయి నంబరీనాయుంబు సేయఁగఁదనలోఁ
దలఁచినిజాగ్రజు చేతన్, సెలవడసి ద్వారకవలకి చెచ్చెఱవచ్చెన్. ౧౨౭

క. ఒకరోఁదికిఁ జెప్పకనా, త్యకియును బ్రద్యుమ్న సాంబుల క్రూరుఁడుపోం
డ్రకరిపుపితుఁరనెవచ్చిరి, చకచకితమణీశతాంగసంయుతులగుచున్. ౧౨౮

చ. అటువలెవచ్చి శౌరిగని నాత్మమణీమయసౌధవీధికా
తటవనవాటికాంతరనితాంతవికస్వరపుష్పమంజరీ
పటలనటద్ద్విరేఫరవ బంధురబాలరసాలమాలవి
స్ఫుటమదనోపతాపపరిశోషితగాత్రుని బాండుపుత్త్రునిన్. ౧౨౯

క. కనిడాయనరుగ నరుఁడపు, డనుమోదమున యమాభయమునతివినయంబున్
వెనరుచు నానయామునమునఁ, బెంఁగోవనెదుకేఁగి పాదపీఠిన్ వ్రాలెన్. ౧౩౦

క. వ్రాలినవగిలెలెమ్మని, కేలుగవన్ గ్రుచ్చియెత్తి కేవలకరుణన్
లాలించి చట్టబట్టుక పాలిన్ దోడుకొనిచనియె నంతఃపురికిన్. ౧౩౧

గీ. అంతఁగనకాసనంబున నధివసించి కొంతసేపటు సరసగోష్ఠి సలిపి
యన్నపానాది విధులు చేసలరఁజేసి, వసనమణిభూషణాదికంబొసఁగియునిచె. ౧౩౨

వ. అని నైమిశారణ్య మహర్షులకు రామహర్షణి యెఱింగించిన వారలతనినవ్వలికథావిధా
నంబెట్లనియడుగుటయును. ౧౩౩

శా. ఇంద్రానేకపహార నారదభుజంగేంద్రామృతాభ్రాపగా
చంద్రప్రస్తరకాశకుందశశభృచ్ఛక్రాంగ తారాభని
స్తంద్రప్రస్ఫుటకీర్తిశోభితనితాంతప్రాభవాలంకృతా
యిందిరాస్యామ్న మహాసరోవరతటీ హేలావిహారోద్ధతా. ౧౩౪

క. ఆర్జునపరిపాలనయమ, శార్జునపాదపవిభంజనామోదనదీ
నార్జునపరిధానవితాంత, తార్జునకీర్తిప్రకాశహాసజగతీశా. ౧౩

పంచచామరము. భుజంగరాట్ప్రయాణయోగి పుంగవప్రపూజితా
గజేంద్రరక్షణ ప్రవీణఖండితా హితాసురా
ప్రశాంగనాముఖారవింద వాసవాదినాయకా
కజాంఘ్రి వకానుమోదనీల శైలమందిరా. ౧౩౬

గద్యము, ఇది శ్రీమజ్జగన్నాథ దేవదివ్య కృపానిరీక్షణ సంలబ్ధ సారకవితావిచిత్రి కాండిన్యసగోత్ర పవిత్ర కూచిమంచి గంగనామాత్య పుత్రసకల విద్వజ్జన విధేయజగన్నాథయ నామధేయ ప్రణీతంబైన సుభద్రాపరిణయంబను శృంగారరస ప్రబంధంబునందుఁ బంచమాశ్వాసము.

శ్రీ

సుభద్రాపరిణయము.

షష్ఠాశ్వాసము.

క. శ్రీమహిళాన్విత వక్షా, ధీమజ్జనకల్ప వృక్ష దితిజవిపక్షా
సోమార్యమాక్ష రక్షిత, సామజకుల భద్రతు నీల శైలాధ్యక్షా. ౧

వ. అవధరింపుము శౌనకాదిమహర్షులకు, రోమహర్షణి యిట్లని చెప్పందొడంగె నట్లర్జు
నుం డుచితప్రకారంబున నాదరించియు నిజగురు పురోహితామాత్యబంధుజనంబు
లం బిలిపించి మధుమథనుండు మంతనంబున నిట్లనియె. ౨

క. ఇతఁడు మనసుభద్రకునై, యతివేషము దాల్చి యున్న యర్జునుఁడు సమం
చితవిధి వీనికిఁ బరిణయ, మతులగతిం జేయవలయునని తెలిపి వసన్. ౩

క. మంచిముహూర్తము దెలిసెన, మంచితగతిఁ బురముసొగసు లలరంగ నేసే
యించితిలి సందుసిలను వీ, క్షించి రహస్యంబుగా వచించెన్ పెద్దల్. ౪

క. తనశిష్యుఁడు కురుపతి యా, యనకు సుభద్రకును బరిణయము సేయుతలం
పున నుండు హరి యతం డెఱిఁ, గినఁ గవ్వడి కీయ నీఁడు కినుకదలిర్పన్. ౫

చ. అవి వసుదేవదేవకుల కర్మిలి చెప్పి వివాహకృత్యముల్
పనుపడఁగాఁ జేయుఁడని పల్కిన వారలు సమ్మతించియ
ర్జునునకు శోభనోత్సవము సొంపుగఁ జేయ వలంతులైన జ
వ్వనులను గొందఱిం బనుప వా సవి చెంతకు నేగి వారొగిన్. ౬

చ. చకచకితేంద్రనీలమణిజాలసముజ్జ్వలకంకణధ్వనుల్
ప్రకటగతిం జెలంగఁగ నలంతికవుల్ వసియాడ నిద్దపుల్
మొకమున ఘర్మబిందువులు మంపఁజనుంగవ విల్లువీఁగఁగా
సకియలమిన్నయోర్తు వనిసంపఁగినూనె దలంటెఁ గ్రీడికిన్. ౭

క. భుగభుగలీనెడు నభినవ, మృగమదమున నలుఁగు వెట్టె మెలఁత యొకతె యం
నగవిద్వేషణసూనున, కగణితశృంగారలీలల లరారంగన్. ౮

క. కలకంఠియోర్తు మణిమయ, కలశంబులచే సువర్ణఘటవన్నీరాం
బులు దొరఁ బిజలకమార్చెను, బొలుపారఁగఁ బాండురాజపుత్రుని కెలమిన్

సీ. తడియొత్తె నొక్క యుత్పలపత్త్రలోచన చలువలంచుంగఁ గైదలిచె నొకర్తు
వికుమ్మటద్దము జూపె జలదవేణి యొకర్తు తిలకంబు దిద్దె నుగ్మలి యొకర్తు
సికబాంకము వైచె ముకురానన యొకర్తు జరుసారుమాల్ జుట్టె బోంటి యొకతె
మణిభూషల నలంచె నణులగ్న యొకర్తు గంధంబులందె గజగమన యొకర్తు
పృథులకళ్యాణమయ భద్రపీఠిమీఁద, నధివసింపంగఁ జేసె లతాంగి యొకతె
సురటి వీఁచెను వాతృతాధర యొకర్తు, మోహనాకారుఁడగు శ్వేతవాహనునకు. ౧౦

వ. ఇవ్విధంబున నలంకృతుం జేసి యిట్లనిరి. ౧౧

కం. కుండికయును శాటియు మదిరి, దండమును విడిచి దివ్యతర విగ్రహుఁడై
కొండలపగతుని కొడుకిపు, డుండజవాహను సుతుం డిట్లలరెఁగ బా. ౧౨

ఉ. నిచ్చఁ గృతోపవాసముల నెమ్మెయి గ్రాఁగ మనంబు దద్దయుం
బచ్చవిలింటిజోదు సుమబాణపరంపర చేత వేఁగ వే
వచ్చి మనంబులో విరహవహ్నిఁ దపించుచునుండె నట్టివి
వ్వచ్చిన కంతపెండ్లికళ వచ్చెను వేఁడని యాడి వేడుకన్. ౧౩

కం. భద్రేభయాన వెల్లను, భద్రంగై సేయఁబూని బాలికఁ గనికిం
భద్రాజవదన నేఁడిటు, భద్రంబగునీ కుడివిజపతి సూనునకున్. ౧౪

సీ. అత్తయయ్యెను దయాయత్త మానసయైన కుంతిభోజనృపాలు కూర్మిపట్టి
భావలైరి మహాప్రభావ విక్రమధర్మ వర్తులు ధర్మజవాయుసుతులు
పతియయ్యె దివిజసంస్తుత శౌర్యగాంభీర్య సౌదర్యధుర్యుఁడా శక్రసుతుఁడు
మఱఁదులైరి విరాజమానదాన క్షాత్రమహనీయ గుణులైన మాద్రిసుతులు
మహనీభాగ్యమేమని యనఁగవచ్చుఁ, గోరినట్లనె యిపుడు చేకూరెమంచి
కాపురంబబ్బె నీసాటిగలరె చెలులు; భాసురోదారగుణభద్ర యోసుభద్ర. ౧౫

వ. అని పొగడి. ౧౬

కం. సొంపలరెడు జిగి గుబ్బలు, పెంపెసలాడంగనీ విబిగిసవెలనొడల్
గంపింపఁగ నొకచేడియ, పంపెఁగ నూనియఁ దలంటెఁ జంద్రాననకున్. ౧౭

సీ. మృగమదచందన మిళితకర్దమమున నలుఁగిడె నొక్క మందనాగయాన
కలయగంధామలకంబిడె నొందలఁ దలఁకొని యొక ముద్దుతలిరుబోఁడి
గొజ్జంగిపూనీటఁ గూర్మి యొప్పంగ జలకములార్చె నొక్క పంకరుహవదన
గడితంపు చెన్నారు లొడలును బిరబిరఁ దడియొత్తె నొక్క యుత్పలదళాక్షి
చలువచెలువంపుఁ బసిడిదువ్వలువఁ గట్టె, నొసఁగె నొకతప్త చామీకరోపమాంగి
జిల్గుసిద్దంపు జలతారు జీబురవికె, దొడిగె నొకకొమ్మ యారాచతొయ్యలికిని. ౧౮

గీ. గొనబుమీఱెడు నిగురువాలుకురులు దువ్వి, తనరసిగ వైచి పసిఁడిగేదంగిఱేకు
లిరవుపడఁగట్టె సంపెంగవిరులదండ, ముట్టె నొకనీల యళివేణి సోమముఖికి
క. అలికమున నొకవధూటి, తిలకము కస్తూరిరేఖ దీరిచె నొకయు
త్పలపత్రనేత్ర వాలుం, గలికన్నులఁ గజ్జలంబు దిద్దం జెలికిన్. ౨౦
గీ. కప్పురము సాంకవమ్మును గంధసార, మగరుతట్టుపునుంగును మృగమదంబు
కుంకుమంబును బన్నీటఁ గూర్చి మేచి, నెమ్మెయి నలందె నొక్కనీరజాక్షి. ౨౧
క. ఇరవొప్పఁగ నవరత్నా, భరణంబులు దొడిగె నొక్క భామామణి హా
చ్చరికఁ బదార్వన్నియ బం, గరుబొమ్మం దెగడు నాజగన్మోహినికిన్. ౨౨
ఉ. ఆలలితాంగి మేనసకలాభరణంబులకంటెఁ దద్దయున్
లీలఁ దనర్చె జవ్వనము లేమకు వేఁలియుంత కంటెను
ద్వేలకిల స్వైఖరులఁ దేజరిలంగొన బారి యారయి
ల్లాలికిఁ గొప్పుతల్లియని యాడెడుసామెత నిక్కువంబుగన్. ౨౩
వ. ఇవ్విధంబున వధూవరులఁ గైసేసియున్న సమయంబున. ౨౪
సీ. తోరంపుదొలుత దీపసముజ్జ్వల భూరిమందార నగసుమామోదంబు గుబాళులీనియె
నావెన్క దివిజశంఖానక ఝల్లరీ భేరీరవంబులు భోరుకలఁగె
నాపిఱుందను సురత్నాలంకృత సువర్ణదివ్య విమానప్రదీప్తులలరె
శో నాతరువాత ప్రయాతదేవవ్రాత శాతహేతిద్యుతుల్ సౌకళించె
నంతరంభాతిలోత్తమాద్యసురవార, కామినీవారలాస్య క్రియామృదంగ
నాదముల్ వినఁబడియె ననంతరమున, బహుళగంధర్వ జయజయధ్వనులు నిగుడె.
క. ఆపిదప వెల్లమేనుగ, యూపై నింద్రుండు శచి జయంతుఁడును మహో
ద్దీపిత వైభవ మొప్పఁగఁ, జూపట్టిరి నరులు చూచి చోద్యపడంగన్. ౨౫
క. ఈకరణి నంబరము డిగి, పాకారి సమస్తజనులు ప్రణుతులొనర్పన్
శ్రీకరుఁడగు హరి పురమున, కాకవ్వడి పెండ్లి సేయ నర్మిలి వచ్చెన్. ౨౬
క. వచ్చిన జిష్ణుని కృష్ణుఁడు, మచ్చికఁ బూజించె నతనిమగువలు శచిభా
స్వచ్చరితం బూజించిరి, విచ్చలవిడి మానసముల వేడ్కలు మీఱన్. ౨౭
క. సురలను దత్సతులను దగు, వరసం బూజించి వారివారికి మణిమం
దిరములు హరి విడుదులిడెన్, నరుఁడనుపమభక్తి మ్రొక్కె నాకవిభుం డున్. ౨౮
క. దీవించి శిరమువూర్కొని, కేవలకరుణారసంబు గీల్కొనఁదగ నం ౩౦
భావించి దివ్యమణిభూ, షావసనాదికము లొసఁగి చక్కటి నునిచెన్. ౩౧
వ. అంత.

క. తనవంశసంభవుండును, దనుబోలినరూపసియును ధారుఁడునగున
జనుఁ బెండ్లిచూడవలెనని, చనుదెంచెననంగ మింట శశియుదయించెన్. ౩౨
గీ. అపుడు మురదానవారాతియనుమతమునఁ, బరిణయోత్సవకృత్యముల్ సరవిఁజేయ
సతులు పురుషులు నతులితోత్సాహలీల, వెలయనంతఃపురంబున నేపుమీఱి. ౩౩
సీ. పంచవాద్యంబులు దంచితంబుగ మ్రోయ నుల్లభంబులలోన నొరపుమెఱయ
ధవళాయతాక్షులు ధవళముల్ పాడుచుఁ గులదేవతను దెచ్చినిలిపిరింట
నైరేణిఁగొనివచ్చి యతివలుగొందఱు సంఘటించిరి పెండ్లిచవికెలోనఁ
బెండ్లికొమరునకుఁ బెండ్లికూఁతుకుఁ గైచేసిరి ముత్యాలబాసికంబు
లంతలోన విశారదుఁడగుదెంచె, నెలమినైవారఁబరివారబలముగొలువ
సకలవైదిక భూసుర సహితుఁడగుచు, బలిధ్వంసన తనయునితలఁ పెఱింగి. ౩౪
క. సుముహూర్తసమయమయ్యెను, గొమరునిఁదోడుకొనిరండు కొనవలెఁబదమా
యమరాధిపుని సురగురుఁ, డమలమతింబలుక నింగనుండె ప్రొద్దుకడంకన్. ౩౫
సీ. దివినుండి తెచ్చిన దివ్యరత్నకిరీటహారాంగదాంగుళీయక మనోజ్ఞ
కంకణకుండల గ్రైవముఖాఖిలాలంకరణంబుల నలంకరించి
కల్పతరూజ్జాతకలిత ప్రభోపేతకనక దుకూలముల్ గట్టనిచ్చి
పవిత్రాగ్రసౌరభభ్రాజమానానూనమందారకుసుమదామములు వైచి
గాటముగ మేనఁజందనగంధములఁది, కడిఁదిముత్యాల చొక్కోలి గ్రాలనలరు
నభ్రదంతావళము మీఁదనెక్కుమనుచు, నావసించంగఁజేసి సుందరు గ్రీలి. ౩౬
సీ. దేవదుందుభులు సాంద్రధ్వానతము గమ్రోయు సమధికతూర్యనాదములు చెలఁగ
రంభాద్యశేషాప్సరఃకదంబంబాడఁ గరదీపికాసముత్కరము వెలుఁగఁ
దుంబురునారదాదులు గీతములుపాడ హరిదధీశులు బంబబంబలో నర్వ
దివిజసతులు ముత్తెపుసేసబ్రాల్ చల్లగనుపశిష్టులు శుభోక్తులుపఠింప
గరుడగంధర్వయక్షకిన్నరులు నిలింప, సిద్ధవిద్యాధరోత్తముల్ చెంతనడువ
నసదృశామోదమేదుర స్వాంతుఁడగుచు, సురపరేణ్యుండు పెండ్లికిఁదరలివచ్చె.
గీ. దివ్యమణిభూషణాంబర దివ్యగంధ, దివ్యమాల్యాదికంబులఁ దేజరిలుచు
వాసవునిదంతి నుచ్చైశ్రవంబునెక్కి, తరలివచ్చెజయంతుఁడు ద్వామలీల. ౩౯
శా. భేరీకాహళికాది వాద్యములు ప్రస్ఫీతస్థితిన్ మ్రోయఁగా
వారస్త్రీలు నటింప భట్లుపొగడన్ వాహద్విపస్యందన
స్ఫారానేకవరూథినుల్ గొలువ కుంభల్లాంఛనశ్రేణి పెం
పారన్ సూరలదివ్వటీల్ వెలుఁగ నత్యైశ్వర్యగర్వంబునన్. ౪౦

శా. ప్రద్యుమ్నుండును సాంబసాత్యకిగదుల్ బంధుల్ దొరల్ పెద్దలు్
మాద్యద్దంతుల నెక్కి తోఁజన మహామాణిక్యభూషారుచుల్
ఖద్యోతప్రతిమానదీప్తి వెలుఁగం గౌతూహలస్వాంతులై
చోద్యంబొప్పఁగ నేగుదెంచి రెదుటన్ క్షోణీశధామాంతికిన్.

సీ. ఉత్తమాంగంబున నుదయార్క బింబోపమంబైన మణికిరీటంబు వెట్టి
కర్ణద్వయంబునఁ గనకరత్నాంచిత జ్వాలకుండలములు చెల్వలరఁబూని
వక్షస్స్థలంబున నక్షుద్రరుచి దీప్యమానకౌస్తుభమహామణి ధరించి
కరముల శాత్రవోత్కరభయంకర దివ్య శంఖచక్రములతో హెచ్చరికఁ దాల్చి
కటితలంబునఁ గల్యాణపటము గట్టి, సైన్యసుగ్రీవ మేఘపుష్పక వలాహ
కములఁబూన్చిన తేరెక్కి కమలనాభుఁ, డెదురుగా నేఁగ దేవతాధీశ్వరునకు. ౭౨

క. అటు లెదురేగి శతాంగము, లటు వనఁ డిగి దివిజవిభునిఁ దత్తనయునిఁ గాఁ
గటఁ బెనచి గంధపటీ, పటవాసాదికము చేత బహుమానించెన్. ౭౩

క. సురవరుఁ డటుల నశౌరిం, బరితోషితుఁ జేసి ప్రేమఁ బలికెన్ మునసో
దరుఁడవు నీవిష్ణుఁడవుమా, కరయంగా నల్లుఁడైతి వయ్యాయుతుఁడా ౭౪

క. అవిసరసోక్తులు నెఱపుచు, వనరుహనాభుండు దివిజవల్లభుఁడును న
ర్జునుదోడ్కొని సరభసగతిఁ, జనిరి వివాహావసథము చక్కటి కలిమిన్ ౭౫

సీ. అచ్చటఁ బవిపద్గజాధిరాజము డిగ్గి ఘనరత్నసంఘసంఘటిత నూత్న
పాదుకల్ దొడిగి యప్పార్థుఁ డంతిపురంబు చెలులెగురేతెంచి చెలువుమీఱ
నారతులియ్యంగ నల్లనల్లనఁ జని దక్షిణపదము ముందరగ గడప
దాఁటి నానామణిస్థాపిత మణిసౌధకక్ష్యాంతరంబులు గడచి కడచి
దినకరోపమదీప్తి దేదీప్యమాన, మానితామూల్యనిస్తుల్య మంజులాబ్జ
రాగమాణిక్య దీపాభిరామ హేమ, మయసముద్ధామ కల్యాణమంటపమున. ౭౬

గీ. సురలు మునులు మహీసురుల్ ధరణివరులు, నుచితసింహాసనములఁ గూర్చున్నయెడల
బహుళమాణిక్యమయ శుభావహ సువర్ణ, పీఠిఁ గూర్చుండెఁ గిరీటి సంప్రీతి నపుడు. ౭౭

క. గురుగర్గ విశారదులును, తరమోదముతో మంత్రతంత్రవిధులు వా
విరిసలుపుచుండి రపుడ, ధరణీసురవరుల యనుమతంబున నెఱుఁకన్. ౭౮

గీ. సరభసంబుగ మంగళస్నానమాచ, రించి పూతాంబరములు ధరించినక
కౌతుకాంకిత పాణియుఁ గాతుకాభి, రామమానసుఁడైయుండె రహి వలిర్ప. ౭౯

శా. సైరంధ్రుల్ రమణీయవస్త్ర మణిభూషాగంధమాల్యంబులన్
దోరంబొప్ప నలంకరించి కడు సంతోషంబుఁ బొంపింపఁగాఁ

పేరంటాండ్రును దారు సేసలిడుచుఁ బ్రేమంబు రెట్టింపఁగ
కన్యారత్నంబును దోడి తెచ్చిరి వివాహప్రస్ఫుర ద్వేదికిన్. ౫౦

గీ. గరిమలో నప్పు డవ్వధూవరులఁ గనక, పీఠములమీఁదఁ గూర్చుండఁ బెట్టినదుమఁ
బేరయమర్చిరి కొండలు తీఁగబోఁడు, లతులితామోద మొదవ నయ్యవసరమున. ౫౧

క. మధుమథనజనకుఁ డర్మిలి, మధుమద వార్ప్రాప్తిఁ దనర్చు మధువసుతునకున్
మధుగుడజీరక మిశ్రిత, మధుపర్కము సంగె ముదితమానసుఁ డగుచున్. ౫౨

గీ. కొంగ యొసఁగు మానికపుగిండితోడ మంచి, తావిపన్నీరు దేవకీదేవి పోయఁ
గనకపాత్రికలోఁ గాళ్లు గడిగి మామ, యల్లునకు ధారవోసెఁ గన్యకను బ్రేమ. ౫౩

క. వనితకుఁ గొంగలు తెరవం, చినఁ బొలిచె సుభద్రనిటలిక జీమూతాచ్ఛా
దనమెసలి మొలకపు నెరపుచుఁ, గనఁబడు నిర్ద్వంద్వ శశికరరేఖ యనన్. ౫౪

మ. కనియెం గవ్వడి కౌతుకాభియుతుఁడై కన్యాజనగ్రామణిం
గనకాంగిం గలహంసపోతగమనం గంజాతపత్రేక్షణం
గనదిందిందిర నీలనీలచికురం గస్తూరికాసౌరభం
గనకోద్యత్కలికాభవాసఁ గఠినగ్రీవోపమానస్తనిన్ ౫౫

ఉ. తళుకుబిబ్బోళి వాలుగనుదమ్ములఁ గించుక విప్పి కన్యకా
తిలకము గాంచె నీలమణి దీధితి జాలమనోజ్ఞగాత్రునిన్
బలవదరాతి జైత్రుని గృపాపరిపూరితనేత్రునిన్ సమా
కలితవిలాస చైత్రుని జగన్నుతిపాత్రుని బాండుపుత్రునిన్. ౫౬

చ. నగరిపురంధ్రులందు చిఱునవ్వుమొగంబునఁ జెంగలింపమే
న్నగుసుకోనలిగెఁ గేల్లవచో కారపు సిబ్బెపుగబ్బి గుబ్బచ
న్నఁగడలు మోవ జూచియను మోదమెసంగ జిగురొత్తనత్తతిన్
మగువగళాగ్రభాగమున మంగళసూత్రముఁ గట్టె నేర్పునన్. ౫౭

క. తరుణీలలామ శిరమున, వరుఁడున్ నరుమస్తకమున నారీమణియున్
సరివిగము త్తెపుతలఁబ్రాల్, పరఁగించిరి చూపఱకును బ్రమదం బెసఁగన్. ౫౮

వ. మఱియు నగ్నిప్రతిష్ఠాపనాది విధానంబు లాగమోక్త ప్రకారంబునం గావించి పంచవాసరంబులు గడపి యున్న యాదంపతుల దీవించి గమనోన్ముఖులై యున్న మఖప్రముఖనిఖిలబర్హిర్ముఖులకు గురువసిష్ఠప్రముఖద్విజవరులకు గురుబంధు నృపబుధార్థి జనంబులకుం దగినయుడుగరలొసంగి యరుంధతి శచీప్రముఖ దివ్యపురంధ్రమణులు లబహుళాకరించి యథాస్థానంబులకుం బనిచి మురాంతకుం డంతట. ౫౯

వెలలేని రతనంపు బలుభూషణంబులు సంచితచీని చీనాంబరములు

పసిఁడి త్రైరములు పచ్చలపల్లకీల్ మంచసత్ మరత్యాలదంతపువాలు
పట్టెమంచంబులు తరపులు బాలీసుల పరంజిగద్దియులపవను లును
జాలవల్లికలును య్యాలమంచంబులు నిలువుటద్దములు పన్నీటిగిండ్లు
జాలువాకేలుబొమ్మలు జామరములు. జవదంతిపురూపెవల్ చిలుకపంజ
రములు కస్తురిబరిణెలు శాంకవములు, చెరియలికినిచ్చె నరణముల్ కొండిమింఁ

క. ధనకనకభూషణాంబర, ఘనతర చతురంత యానకేతురఁగస్యం
దనశస్త్రాస్త్రాదికములు. మనసిజగురుఁడొసఁగె నుభద్రకు సొంపుగన్. ౬౧

వ. అట్లొసంగి యుజ్జానుజాది నీవునస మేతుండవై సైన్యంబుతో నస్థానంబునకుం
జనుమని యానతిచ్చిన నతండు సుభద్రాసమేతుండై యుష్మహోత్సవాననిముగ్ధు
లొసంగి వసుదేవదేవకీ రోహిణులకు రుక్మిణీసత్యభామాది సతీమణులకుఁ దక్కిన
బంధుజనంబులకు వందనంబులు గావించి వారలచేత దీవనలుఁ గైకొని యనుజ్ఞాతుండై
కనకరథారోహణంబుఁ జేసి నిజనగరమార్గంబు పట్టి. ౬౨

క. నతిమనమునఁగ నరదము, జనువతఁబరపు దుము జనపుసమయమున జగ
న్నుత బలుఁడు పృథుకశ్రీవసుం, డతుల చమూగజతురగ సమాన్వితు డగుచున్. ౬౩

చ. తెలతెలవారవచ్చె నిదె తేరుపయిన్ పసుదేవకన్యకా
తిలకమునుంచి యుజ్జానుఁడు ధీరతఁ బోఁగెనియాత్మ పట్టిగా
పలమున కేగఁజాగెను మురంబున పీరలఁబోవనిచ్చిన
హలియునుఁ గృష్ణుఁడున్ మనలనందర నేరము లెన్నునంచుఁ గే. ౬౪

క. అని యోధులుఁ దానొక్కట, వనివాతిరోష మాత్మలం మనిగుహగా
ననిసేయఁగ నమకట్టిరి, యనిమిషపతి సుతునితోడ నారనికడిమిన్. ౬౫

క. అప్పుడు సుభద్రవారల, చొప్పుఁ దెలిసి విభునిలగ్గుజా పులచేతన్
గుప్పునఁ గనుఁగొని మదిలో, ముప్పిరిగొను కూర్మిముద్దు ముద్దుగఁ బలికెన్. ౬౬

క. బలదేవుని పంపునను, బలయుతులై యోధవరులు పటువేగమునన్
బిలబిలవచ్చిరి యరదము, నిలుపవలయునింక ధారుణీ నాథమణీ. ౬౭

గీ. తెలుఁగడప నేర్చె శౌరిబాల్యమున నా, వదిన సత్యభామ వలను మీఱ
వింటినేయనేర్చె వినుడు బాలనటంచు, నన్నుఁ జుల్కఁజూచి నవ్వవలదు. ౬౮

క. అని ధైర్య స్థైర్యంబులు, వినయము విభ్రీతియుఁ గూర్మి విస్తరిలఁగ బ
ల్కిన జేజేదొరకొమరుఁడు, మనమున రఁగఁ గౌఁగలించి మానిని కనియెన్. ౬౯

గీ. మేలు మేలు బాల యోఁటుసేయుమీ, కేలఁ బూరథము దోలుమీను
వాలుఁ దూపు గిఁపుల నీబీరి బలంబు. నేలఁగూల నేతు వైళముననను.

క. గురుబలములఁ బెఱచితిఁ, దయణీయు వ్రాళ్లఁ దనుకఁ దగనిప్పుడు నీ
పరిరంభకవచమబ్బెను, గురుబలమును పరులబలము మరిలక్ష్యంబే. ౩౧

క. పరవక్రవిజయలక్ష్మీ, గురుకుచవగునీ కటాక్షగుంభనదగులన్
బరవక్రవిజయలక్ష్మీ, పరమాతిశయంబునాకుఁ బ్రాప్తముఁ గాదే. ౩౨

సీ. రథముఁ దోలుము నీవు నా రథము ఢీల, కాదనఁగవలె నేను పు గడలుకొనఁగ
ననుచుఁ జతురోక్తులాడి బాణాసనాప్తు, గములుఁ గైకొని సంగరోత్కంఠుఁడగుచు

ఆ. విశ్రుతిఁ బట్టిగొనఁ ద్రుతము, ఫెలుఁగ మొల్లయిచ్చియార్చి బిరబిరనరదము
బల్లిఁ జననిమ్మనియా, హల్లకదళపాణి నాడియరిగెడు నెడలన్. ౩౩

ఉ. నిలునిలుపోకుపోక రమణీమణిఁ గొంచుని క్రిందుబోయెదీ
వెలఁది ముత్తరపరితాపకుని యైన హలాయుధుఁ బంట్ల మేమునిన్
జలముతో పుశౌర్యమును సాహసముల్ గడునగ్గలంబుగాఁ
గలవనివిశ్రుయోర్చక సుఖస్థితి నూరకపోవనిత్తుమే. ౩౪

చ. అనుచు దురాగ్రహంబున భయంకరహుంకృతులొప్పఁగుప్పనన్
సునిశిత బాణజాలములు సూరత నేసినఁ గ్రీడివానిఁదు
త్రుసలుగఁ జేసి వాడిబలుదూపులు వీరభటాశ్వదంతిసం
హననములందుడుస్సి చనవ్రాలి నంబరగించి యార్చినన్. ౩౫

క. కృతకాండుఁడు కృష్ణస్యసుఁడు, ప్రథవజ యోద్ధాను డైన పార్థునిమీఁదన్
రథమునవరగించి యమ్ముల, మథియించుచు నిబ్బరంపుమదమునఁ బలికెన్. ౩౬

క. కవ్వడి నవ్వడి నీవి, పువ్వారుం బోడిఁ గొనుచుఁ బురికేగెదు నీ
క్రొవ్వరఁ జేసెదఁ జూడుము, క్రొవ్వాడికడింది వాలుఁగోలలచేతన్. ౩౭

గీ. అనుచు దురహంకృతినిఁ బల్కి యతనిమీఁదఁ
బ్రళయకాలానలాభీల పటుతరాస్త్ర
జాలములు నింపవి జయుఁ డీతు ప్రదమ్ములార్ధ
చంద్రసాయకమున వాని సంహరించె. ౩౮

క. ...ంటటుఁ బోవకబలు, నాడిమ లుడుకేయందుంచి వాసవిమిగులన్
... జల్లుతూపులు, పోడిమిచెడనేసి బిట్టుపొంగి చెలంగెన్. ౩౯

గీ. సేనానాయకుఁడప్పుడు, నానావిధశరము లేయ నరుఁడన్నియుఁ దోడ్తోన్
... గావించియు, నూనక్రోధమ్మునఁ బుడమి కురువడి నురికెన్. ౪౦

సీ. ... వాలారవెరికివాని, రథ్యములఁ గూల నరికి సారథిఁ గునిమి
రథము భగ్నంబు చేయ నా రథికుఁడురికి, పౌరుషం చేన తాఁ జిమ్మఁబరచె నంత. ౪౧

మ. కరులందుర్కించి శతాంగముల్ దునిమి కంఖాణంబులం గూల్చితో
మరదకాప్రసిగదాత్రిశూలశరవర్షప్రాససంయుక్తభీ
కరయోధావలిఁజంపి చామర పతాక చ్ఛత్రముఖోజ్జ్వలస
ద్విరధశ్రేణులు నుగ్గునూచములుఁ గాభేదించి బిట్టేర్చుచుక్. ౬౧

ఉ. కొందరిసింహనాదములఁ గొందరినిష్ఠురముష్టి ఘట్టనన్
గొందరిఁ బాణజాలములఁ గొందరికుంతకుఠార ధారలన్
గొందరిభిండివాలములఁ గొందరి ఘోరనిశాత హేతులన్
గొందరిఁజత్రిశూలములఁ గూల్చెధనంజయుఁ డుగ్రమూర్తియై. ౬౨

గీ. భానువీక్షణమాలో శిలీముఖములు, దన్నుఁగానంగ నుత్కళ జవనిశాత
ఘనశిలీముఖ పత్త్రలంగములు గాఁడ, నేసివధియించె రిపులన య్యింద్రసుతుఁడు. ౬౩

క. విజయాఖ్య సార్థముగ రిపు, విజయంబొనరించి యపుడు వెలదియుఁదానున్
బ్రజలెల్ల సన్నుతింపఁగ, నిజనగరికి నరద మెక్కి నెవ్వడిఁజనియెన్. ౬౪

వ. అట్లుచని పురి శక్రుఁడా కుంతశ్యగార రంగన్మహోద్యాన మధ్యస్థలంబున నధివ
సించియున్నఁదద్వృత్తాంతంబువిని ధర్మనందనుఁడానందకందళితహృదయారవిం
దుండగుచు గోవిందుని నభినుతించి పురంబలంకరింపఁజేసి సముచితముహూర్తంబు
వీణా వేణుమృదంగ భేరీకాహళారావంబులు దాలంగ వారాంగనాలాస్యవిద్యా
విశేషంబులుఁ గలబునింపు సొంపులునింపఁ బుణ్యసంస్కృత మంగళపద్ధాభంగ
నిసంగీత వాదంబులు నురథనేమిని ఘోషంబులును పురజనసందోహ సంభ్ర
మాలాపంబులును నేకీభవించి రోదసీకుహరాంతరంబు నిండ్రమోగియ ఛత్ర చామ
రాందోళికాధ్వజ యంత్రీప్రముఖలాంఛనంబులు పెల్లడరసువర్ణ వేత్రపాణులందం
దసందడింబరాబరులు గావింప భీమసేననకులసహదేవులంగొనిచేసి యనుపవారలు
మదోన్నిద్ర దంతావళాధిరూఢులై తమతమపికుందనమంచ సుందరస్యందనంబులె
క్కి దిక్పాలరాజలోకం బరుదేరనరిగి యర్జునుండున్న యుపవన సమీపంబునవా
హనంబులుడిగ్గియున్న నయ్యర్జునుండెదురువచ్చి భీమసేనునకుం బెద్దలకు నమస్క
రించి తనకుంబ్రణమిల్లిన తమ్ములం గౌగిటంగూర్చి కొంతదడవు విహితగోష్ఠిం బ్రవ
ర్తించిలేచి నిజవాహనారూఢులై చరమభాగంబున సుభద్రాకన్యాకారత్నంబుంచి ర
త్నకలితలాలితకాంచనాందోళికాంతరంబున నరుగుఁదేర నియమించి రాజమార్గం
బునం జనుచున్న సమయంబున. ౬౫

గీ. పట్టణంబున గలపద్మపాణులెల్ల, మేలిరతనంపు జాలువా మేడలెక్కి
కుసుములాజాక్షతంబులు గొప్పముత్తి, యంపుసేసలు జల్లిదీవింపుచుండ. ౬౬

క. రాజముఖులప్పుడు గొలువఁగ, రాజితపాత్రముల విప్రజాలము నిడినీ
రాజనము లొసఁగి రేలమిఁ, రాజకులాంభోనిధానరత్నంబు వెసన్. ౮౭

క. భూసురులాశీర్వాదము, లాసక్తిం జేయుచుండ నానందరసో
ల్లాసుండై వాసవసుతు, డాసన్నాత్మీయ మందిరాంగణభూమిన్. ౮౮

గీ. వాహనము డిగ్గి పాదుకారోహణంబుఁ, జేసి గేహళి దాటి విచిత్రసౌధ
మంటపాభ్యంతరోజ్జ్వల మణిశుభాస, నమున గూర్చున్న ధర్మనందను గాంచి. ౮౯

క. భయభక్తిసంభ్రమంబులఁ, దయివారఁగ నతని దివ్య తరపదకమల
ద్వయమున కర్మిలి మ్రొక్కిన, దయమీరఁగఁ గౌగలించి తగ దీవించెన్. ౯౦

గీ. అంతఁ గుంతిమహాదేవి యంతికమున, కరిగి దంపతులత్యంత హర్షలీల
మ్రొక్కు సలిపిన నాదరమునఁ జెలంగి వారి దీవించి తద్దయు గారవించె. ౯౧

క. దేవకిముద్దుంగూతురు, ద్రోవదికి సమగ్రభక్తితో మ్రొక్కి నవ
ద్రావియునతిహర్షంబున, దీవించి కవుంగలించెఁ దిరమగుఘూర్తిన్. ౯౨

వ. అంత నొక్క సుమూహూర్తంబున. ౯౩

సీ. పగడంపుగోళ్ళ మేల్పసిడి చప్పరమంచ మంచదూది ఘటించినట్టి పరపు
జాళైనముత్యాల జాలీలచందువా నిద్దంపుజిగికుతినీలలాడ
ఘనమింగు జరబాబు పక్కదిండ్లు కడానిజాలవల్లి కలువిడి జాలువాలు
నిలువుటద్దములు మానికఁపుదివ్వెలు తమ్మిపడిగెముల్ చిన్నారియుదపములును. ౯౪

గీ. గలిగి ఘనసారకాశ్మీరగంధసార, సారసారంగమదహిమనీరముఖ్య
బహుపరిమళవస్తుసంభారసహిత, హారిశృంగారకేళికాగారమునను. ౯౫

శా. లీలన్ బంగరుకీలుబొమ్మ గమిహాళిన్ జెంగటన్ నిల్చి తా
ంబూలంబిచ్చుచు వీణమీటుచును సొంపుల్మీర నాయ్యయ్యెకం
గేలంబివ్వఁటూని వీవఁగను పూనెంగ్రీడి పూపాన్పుపై
వాలోలాక్షిఁ బరాయఁల్ దలంచుచు నితాంతాసక్తితో నుండఁగన్. ౯౬

గీ. కుంతియును మతి ద్రౌపదికూర్మి మీఱ, విజయుని సుభద్ర నొకటిఁ గావింపఁబూని
పోరిడఁ జేజెలఁగొందరిఁ బూన్పటయును, వారలవ్వారిజాతాక్షి గారవించి. ౯౭

క. పన్నీటజలకమార్చి, సన్నపుకొంజలు వవలువజలతవమాఁగఁగటిన్
జెన్నలరఁగట్టనిడి వలి, జన్నులఁ గెలపంబలంది సకియలు మరియున్. ౯౮

క. హాటకతాటంకతులా, కోటీకేయూరముఖ్య గురుమణిభూషా
కూటంబులు నెమ్మేనన్, నీటుగఁ గైసేసి యుని రినెనరొడ వంగన్. ౧౦౦
సీర్షజాతనయునసీకు పెవిభుఁడు, నొకటిసేయ శుభముహూర్తమిప్పుడు

జాగుసేయుకేలమీఁజనుదెమ్ము, గుప్పునవిభుఁడున్నరుణిగృహంబునకును. ౧౦౧

సీ. కొమ్మ కొప్పొప్పుడి దిద్దుకొమ్మ గట్టిగఁ బ్రాణవిభుఁడు చేసంటిన వీడకుండ
పడఁతి యొడ్డాణంబు నడుమున బిగియింపు మవరుఁడు పట్టిన నీవిపదలకుండ
పాలతి యంగదములు భుజములగిరి కొల్పు ప్రియుని గౌఁగిలిత్తులఁ బెరయకుండ
సకియ కంచెలముడి జతనంబు సేయుము పతికగుబ్బలు పట్టుపడకయుండ. ౧౦౨

గీ. కదనతలమున నరదంబుఁ గడపి మగని, డెందమలరించి కడుపొగడికెలఁగన్న
వలతివికనీకు బుద్ధులుఁ దెలుపనే, సద్దుసేయక పదవమ్మ ముద్దుగుమ్మ. ౧౦౩

ఉ. ఉబ్బుచు ద్వారకాపుర మహోపవనంబున నాతఁడుండఁగా
నబ్బురమొప్ప నీవు విహారంబును సేవ యొనర్పుమన్నచో
గొబ్బునఁ జేయిపట్టుకొని కూటమికీడ్చిననాఁడు నీ డెనీ
సిబ్బితి యింక నిప్పుడరసేయఁగ నేటికి కన్యకామణీ. ౧౦౪

సీ. ప్రాణనాథుఁడు గూర్మిఁ బల్కరించిన మారు పలుకక మౌనంబు పట్టరాదు
ప్రియుఁడు తాంబూలంబుఁ బ్రేమనీవచ్చిన నొల్లకఁ జేమోడ్చి యుండవలదు
చెలువుఁడు గుబ్బలఁ గలఁపంబలందుచో జెడసి మారుమొగంబు వెట్టవలదు
పతి తీయమోవి చుంబనముఁ గావించుచోఁ గఱటితనంబున గసరవలదు. ౧౦౫

గీ. విభుఁడు గడితంపు వలపులు వల్లివిరియ దంట తనమున నిక్కపుటంటినప్పు
డు లిక్కియించుక కొఱకొఱ యనవలదుఁ సుమ్మ మేలిక డాని కేల్బొమ్మకొమ్మ. ౧౦౬

క. బిరబిరఁ బడమను చలియుం, జరజరకన్నుఁ ద్రిప్పిఁ జేసి చూచెదవా మేల్
చెలువుడు కాని తురమున, గుబ్బతులిడుహ్యాదికిఁ జూచుకొమ్మా కనుకన్. ౧౦౭

గీ. అనుచు నెచ్చెలు లీరీతి వినయమెసఁగ, నాడుమాటల తేటఁగా నాలకించి
తలపులో వలవలపు ముందరికి సిగ్గు, వెనుకకును లాగనయ్యెర విందనయన. ౧౦౮

క. అడుగులుఁ దడఁబడ మోమునఁ, గడుఁ జెమ్మట దొరుగ మేను గరుపాల్పఁగ న
య్యెడ రాజముఖుల వెంబడి, నొడయని పడకింటిలోని కొనరఁగ జనియెన్. ౧౦౯

క. చని పగడఁపుఁ గంబము చాటున మోమరవంచి యిటునటుం గనుఁగొనుచున్
నను సిగ్గు దొంతరలజవ్వని యించుక శిరము వాంచి వంతనుగ నుండెన్. ౧౧౦

క. అనుఁగు చెలులపుడు విభుఁగన్ గొని దేవపరాకు మిగుల గోలసుఖియి
వ్వనజముఖి దీని మెల్లనె, ననరొదవఁగ దిద్దుకొనుము నేర్పుదలిర్పన్. ౧౧౧

వ. అని పలికి. ౧౧౨

క. పతిచేతి విడెము సతికిన్, సతిచేతి విడెంబు పతికిఁ జతురత మెరయన్
హితమతి నిప్పించి సమం, చితగతి నొకరొకతె చనిరి చిటుకనకుండన్. ౧

శా. అంతన్ జిల్కలదాణి తేజి నెజ్జో దాలీఢపాదస్థుడై
కాంతారత్న శరాసమెక్కిడి సమగ్రీ కూనమానా స్త్రముల్
పంతంబారగ పింజపింజగ నువన్ జైపై [illegible] గించెన
ట్కంటివందన రోహిణీసుతుపై గోపాల [illegible]. ౧౨౪

గీ. అపుడు పుష్పదు [illegible] ౧౨౫

శ. తలయెత్తి చూడవేమియు [illegible]
కలశవరదంబు గడపినవల [illegible]. ౧౨౬

సీ. ఉపవనస్థలి గాదు తపనీయనవరత్న రచితకేళీనుం దిరంబు గాని
పలుకుజిల్కలు గావు పదియారు వన్నె పుత్తడి కీలుబొమ్మ ముత్తెములు గాని
నెలరాలజిగిలెగా దలఘుసౌరభమిళత్సమాంకుసుమ తల్పంబు గాని
యళివరేణ్యుండగాను వితతవైభవ పరిభ్రాజితన పతుమారకుండ గాని. ౧౨౭

గీ. సేవకైతూరవచ్చుచుం బోవుచుండు రీతులివిగావు శంబరారాతికదన
విజయకారణసాధన విభులుగాని తరుణి నీకింక బోంకెపోందరము గాదు. ౧౨౮

ఉ. మూప్పిరిగొన్న మోహమున మున్న యతీశ్వరరూపమూనినో
బాప్పుభవన్నృహాంగణ మహోపవనంబుననుండి వెండినన్
గుప్పునకౌగలిక నన్నుం గొందలమందగం జేసి యేగితి
విప్పుడటుల్ జూడింగి చనవింతయు శక్యము గాదు కోమలీ. ౧౨౯

క. గుత్తపుగుబ్బలు రొమ్మున, హత్తుకొలిపి మోవితేనియలు విందిడుచున్
జిత్తజుని కేళి సేయుము మత్తమధువ్రత వితానమంజులచికురా. ౧౩౦

గీ. ఏలయాలస్యమింక తాళంజాలబాల, కూళవలశేని వాలారుబూలకోరి
చాలుపులజాల వలిగిలి వేళ యొరిగి వైళమున నన్ను గౌగిట నేలుకొనుము. ౧౩౧

క. అనుమానమేల మదిలో, వినుమా నామాట నానవిడ రోచికనుం
గొనుమా చిరునవ్వొలయంగ, జనమానసరంజనైకపదములరూపా. ౧౩౨

క. అవివినయంబును నేర్పును, నెనరుగనంబడంగ బలుక నెలత యతనిపై
ననురాగము ప్రకటంబుగం, గనుగమ్ములొకింత విప్పికడకన్ జాచెన్. ౧౩౩

క. ఆచూపులు మదనుని, నారాచంబులు నొక్కుమొగి ధరారమణునిపై
బ్రాంచుర్యసరణిం బర్వెన, నాచతురుండపుడు గడిత్వగు తమకమునన్. ౧౩౪

అలకముల్ దువ్వి చెక్కులు నెన్నొసల్ కనుంగవయును ముద్దాడి కావిమోవి
గ్రోనకంబాని గుబ్బలు కేలంబుడుకుచు కక్షభాగమునన ఖత్కృతములు

సీ. వైస్త్రిగావించి వరగుల్ల జామస్తలములంటి పొక్కిలినిమిరి మేన
గిలికింతలొదవించి లలిఁబోకముడియూడ్చి జఘనంబునూరువుల్ కరవిమృష్టి
శిరకరకర సంస్పర్శచేఁగరం గు,కలువరా మానికము పొల్కఁగరగఁజేసి
ప్రసవశరశాస్త్రని యతిసప్పద్మముఖిని, రతులఁదేలించె నమ్మహీరమణమౌళి. ౧౩౭
గీ. అంత సురతాంతమున నిలితిసంకపీఠి, నిలిపి గుబ్బలఁ జందనంబలఁది విడెము
ముట్టియిచ్చుచు నెత్తావిసురటిచేఁబూని, విసరుచును రేయిఁగడపెన విజయుఁడెలమి.
వ. మఱియుఁ గ్రమక్రమంబున నవోఢం బ్రౌఢగావించి గాఢాలింగనచుంబనాదిసం
భోగలీలా వినోదంబులందనియుచుండెనంత. ౧౩౮
క. అటఁ బురరక్షకులు హటా, హుటి [illegible] గాంచి క్రొమ్మొక్క యుద్యానములో
జటిరాయుండిసుభద్రిందటుకు [illegible] ఫంబునఁ జనఁగన్. ౧౩౯
గీ. అతఁడు మార్గాని మేముసీయానవట్టి, విపులవుము [illegible] నుటయు [illegible]
భోరుగావింపఁగొంచరిబారిసమరి, ముగియఁగొంచు [illegible] ప్రస్థమునవఁజనియె. ౧౪౦
క. అని వార్తలు దెలిపినవిని, జనితామర్ష [illegible]
గనుబొమ్మలు ముడివడఁగా, నవజన్ముని మోముఁజూచి హలియిట్లనియెన్. ౧౪౧
క. మేనత్త కొమరుఁడనుచున్, నానావిధములను బ్రోచిన గ్రొవ్వికడున్
మేనెఱుఁగక యిటు చేసెను, హానిఁ బడిస్త్రీ దెలిసెను దుర్జనాధ్యుఁడు చెప్రుమా. ౧౪౨
క. నిన్నెఱుఁగక నన్నెఱుఁగక, మున్నెరుఁగన్నిపుడు మ్రొచ్చిలిచనియెన్
మన్నింగొనక మన్నిటువలె, మన్నింపఁగరాదు పెక్కుమాటలికేలా. ౧౪౩
మ. అని కల్పాంతకృతాంతుఁడో యనఁగఁ గోపాటోపమేపారఁగ
ఘనవత్యద్భుతిలేచి సీరముకరాంభోజంబునం బూనిమూ
రనదీలాంబరమొప్పఁగాఁ గటినిసంధానంబుఁ గావించి యా
జనసుని జ్ఞంచెదనంచుఁ జాగమలజాత్ముండడ్డమై యిట్లనున్. ౧౪౪
క. ఓయదునాయకయేచటికిఁ, బోయెదు నీవధికరోష పూరితమతివై
నాయమహారిమూర్తి యిటుల్ చ, సేయఁగనీకెవ్వరెదుట క్షితి నూహింపన్. ౧౪౫
గీ. మేనయత్త కొడుక మేయవిక్రమశాలి, యజ్ఞానుండు దళపరజ్ఞానుండు
గాదు మనసుభద్రఁ గాంక్షింపనటుచేసె, గాని యిట్లు సేయఁగలఁడె యతఁడు. ౧౪౬
గీ. అయినఁగాని మించినట్టి కార్యమునకు, చింతయేల వట్టిపంతమేల
పంతసంబుపూని శాంతమూర్తి విగమ్మ, తమ్మునర్మ జానిశ్చమ్మనకును. ౧౪౭
క. వారన్నలుదమ్ములనీ, కారుణ్యము వలనఁగాదెకౌరవ బాధా
పారాంబురాశిఁగడచితి, మారాజసవృత్తి నెమ్మినలరిరిరామా. ౧౪౮
సీ. అనుచుఁగృష్ణుండు ప్రార్థింపహలధరుండు, సోదరిని మేనమఱదినిఁజూడఁగోరి

పరమ ... ములు, గాను మనరదంబు నెక్కి నను చూపెట్టు. ౧౪౯

క. త ... , ఘనబాంధవజనులు హితులు గజహయరథవా
... గా, ననుపమవైభవసమేతుఁ డగుచున్ జయుక్. ౧౫౦

వ. ... పురంబు ప్రవేశించిన. ౧౫౧

సీ. ... లేవురు మ్రొక్కి నవారిఁ గౌఁగిటన్
... పరిపూర్ణకృపామతిఁ జూచి గారవనన్
... మహాశోభనలాంఛితశ్రీసుకేశిసం
... జననాన్నవతుఁడు రాముఁ డెత్తరిన్. ౧౫౨

క. అంత ... వేడుకఁ, ... మిగులఁ గూర్మి సుభద్రా
కాంతనతి ... . ఆంతయుఁ గృ... హయముఁ గృష్ణుఁడు వెలమిన్. ౧౫౩

క. నవరత్న భూషణాంబర, నివహాములు సువస్తువులను నెమ్మది ...
... , ... ప్రియముదంబెసఁగన్. ౧౫౪

వ. అంతం గుంతీమహాదేవి నగరున ... ధర్మజ భీమార్జున నకులసహదేవుల
... డంగూడి యుష్టాన్నంబులారగించి కొన్నిదినంబు లచ్చోట వసియించి వారిచేత సె
లవు వడసి ద్వారకానగరంబునకుంజని సకలసామ్రాజ్య సంపదలం బొదలుచుండి
రజానందు ... సమునయంబు నడంచి ధర్మజుఁ బట్టాభిషిక్తుంగావించి
యిష్టోపభోగంబులం దనియుచుండె. ౧౫౫

క. అని శౌనకాదిమునులకు, ననఘచరిత్రుండగు రోమహర్షణి వినిపిం
చినసరి ... , వినుతులు గావించి రఖిల ... సమ్మతులై. ౧౫౬

గీ. ఈసుభద్రావధూత్సవ మెవ్వరైన, జదివినను వ్రాసినను విన్న సకలపుణ్య
ఫలములు లభించు నిష్టార్థములు ఘటిల్లు, నంత్యమునవిష్ణులోక సౌఖ్యంబు దొరకు. ౧౫౭

క. ... భవ ... , నిజపదమతమునిజన వాసనిత్యోల్లాసా
పరిపాలితనిజదాసా, పురుషోత్తమ పురనివాస భూరివిలాసా. ౧౫౮

పంచచామరవృత్తము. ... రాగాగ గారా, ధీరాధారాదివ్యాకారా
సారాచారా ... , నూరి ... దారా. ౧౫౯

మాలిని. సరసగుణకలాపా సర్వలోకప్రదీపా, పరిచితమునిజాలాభవ్యకారుణ్యశీలా
హరినిభగాత్రా ... నేత్రా నిరుపమఖగవాహానీలశైలేంద్రగేహా.

గద్యము. ఇది శ్రీమజ్జగన్నాథ దేవదివ్యకృపానిరీక్షణ సంలబ్ధ సారకవితావిచిత్ర కొండి
... పవిత్రీకృత ... సకలవిద్వజ్జనవిధేయజగన్నా
థయ నామధేయ ప్రణీతంబైన సుభద్రాపరిణయంబను శృంగారరస
ప్రబంధంబునందు సర్వంబును.

షష్ఠాశ్వాసము.

NOTICE

కళావతి — ఇది యొక మాసపత్రిక ఇందు పురాతన నూతన [illegible] ప్రకటింపబడిన కావ్యనాటకాదులు ప్రకృతిశాస్త్రములు లోనగునవి యుండును, ఇది [illegible] ముల పుస్తకము దీనికి చందా సం॥రం॥నకు రు ౨-౦-౦ లు మాత్రమే.

1	కలభాషిణి 7 అంకములు శృంగార నాటకము కళాపూర్ణోదయము కథను అనుసరించి యున్నది.	0 12 0
2	గౌతమీమహాత్మ్యము 5 ఆశ్వాసములు పద్యకావ్యము మొదటి కూర్పు 1907 సం॥రం యెఫ్,యే,కు పఠనీయము.	0 12 0
3	కావేరీచరిత్రము 4 ఆశ్వాసములు పద్యకావ్యము.	0 12 0
4	కనకగిరి. చిత్రవిచిత్రమగు పద్యకావ్యము సులభశైలి.	0 6 0
5	శాలి[illegible]సవిలాసము, వచనకావ్యము	0 6 0
6	ఘటికాచలమహాత్మ్యము తెనాలి రామకృష్ణ ప్రణీతము	0 8 0
7	దుర్జనభంజనము. వచనకావ్యము	0 6 0
8	తెనాలిరామకృష్ణకవిచరిత్రము. వచనము (ప్రథమభాగము).	0 4 0
9	[illegible]శ్వర్యమీయము, ద్వాదశ[illegible]కాంతిరుమలకథ (పద్యకావ్యము).	0 5 0
10	ఆనందోదయము. (అచ్చ తెలుగు) 3 ఆశ్వాసముల పద్యకావ్యము	0 5 0
11	జ్ఞానవతి చరిత్రము వచనకావ్యము.	0 5 0
12	గజాననవిజయము. వినాయక చతుర్థి పాటలు [illegible] నాటకమునకు దగిన 3 ఆశ్వాసముల పద్యకావ్యము.	0 4 0
13	శ్రీ కాంతా స్వయంవరము విచిత్రమగు పద్యకావ్యము.	0 4 0
14	జగన్నాథమహాత్మ్యము. వచనకావ్యము [illegible] మైనది	0 3 0
15	సత్యనారాయణవ్రతోపాఖ్యానం పతివ్రతకథను సంబంధించిన పద్యకావ్యము	0 2 0
16	వధూవిజయము నాటకము అత్తాకోడండ్ర సంవాదము	0 2 0
17	సంస్కృతకవుల చారిత్రము. వచనకావ్యము.	0 2 0
18	శ్రీకాళహస్తీశ్వరశతకము. ధూర్జటికవి ప్రణీతము	0 2 0
19	మాధవశతకము స్త్రీలు చదువుకొనుటకు ఉపయుక్తము.	0 1 6
20	మీరాబాయిచరిత్రము. వచనము పతివ్రతకథ	0 1 6
21	శ్రావణమంగళ [illegible]వ్రతము. కావ్యము	0 1 0
22	సు[illegible]భాం[illegible]శ్వరము. స్త్రీలు పాడుకొను పాట	0 0 6
23	పడవపాటలు రైలు పాటలు. మనోహరమైనవి	0 0 6
24	వివేక[illegible]సరస్వతీసంవాదము. అప్రాప్యము	0 0 6
25	సంస్కృతాంధ్ర పుష్పబాణవిలాసము. శృంగార ప్రబంధము	0 1 0
26	ఆంధ్ర[illegible] పూర్వకీయ విమర్శము	0 4 0
27	సుభద్రాపరిణయము. కూచిమంచి జగ్గకవి ప్రణీతము 6 ఆశ్వాసముల శృంగారప్రబంధము. దీపావళి	0 8 0

కళావతి కార్యస్థానాధిపతి గారికి, రాజమహేంద్రవరము అని వ్రా[illegible]